

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
“ УКРАЇНСЬКА ПОЖЕЖНО-СТРАХОВА КОМПАНІЯ ”**

« ЗАТВЕРДЖЕНО »
« 31 » *березня* 2009 року
Голова Правління АТ «УПСК»
П.М. Ритвін

**ПРАВИЛА
ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ МАЙНА
(іншого, ніж передбачено пунктами 5 – 9 статті 6 Закону
України «Про страхування»)**

Код Правил 212

м. Київ, 2009 р.

ГЛОСАРІЙ

АВАРІЙНИЙ СТАН – критичний стан Майна, що виникає під впливом зовнішніх факторів та приводить до неможливості подальшої нормальної експлуатації.

СИСТЕМИ ПОЖЕЖОГАСІННЯ - теплові замки зі зрошувачами (спринклери), резервуар для води, розподільний пристрій, вентиля, пожежна сигналізація, насоси, інші пристрої, а також труби, що підводяться та відносяться виключно до спринклерної системи.

БУДІВЛІ - це споруди, що складаються з несучих та огорожувальних або сполучених (несуче-огорожувальних) конструкцій, які утворюють наземні або підземні приміщення, призначені для проживання або перебування людей, розміщення устаткування, тварин, рослин, а також предметів;

Вбудовані приміщення - приміщення, що є частиною внутрішнього об'єму будівлі;

Прибудовані приміщення - приміщення, що прибудовані до основної будівлі та мають з нею хоча б одну спільну стіну;

Вбудовано-прибудовані приміщення - приміщення, частина внутрішнього об'єму яких є частиною внутрішнього об'єму основної будівлі, а інша частина – прибудованою;

Суміжні (сусідні) приміщення – приміщення, відділені одне від одного перегородкою, перекриттям або іншою подібною конструкцією, що розділяє їх постійно без вирізів або з постійно закритими вирізами по вертикалі або по горизонталі, при цьому приміщення дотичні один з одним кутами, суміжними (сусідніми) не вважаються.

Елементи внутрішнього оздоблення будівлі, споруди, приміщення:

- оздоблення стін та перегородок (гіпсокартон, шпалери, фарба, кахель та інше);
- оздоблення підлоги (паркет, ламінат, лінолеум, плитка та інше);
- оздоблення стелі (підвісна стеля, шпалери, фарба та інше);
- вбудовані меблі;
- вхідні та внутрішні двері та дверні коробки, віконні рами та склопакети, скло та вітражі, звичайні та декоративні дверні та віконні ручки, дверні замки;

Обладнання будівлі, споруди, приміщення:

- санітарно-технічне обладнання;
- кондиціонери, вбудовані пілозбирачі та інше;
- водопостачальне, каналізаційне, опалювальне обладнання;
- електролічильники;
- газові та водяні лічильники;
- вентиляційне обладнання;
- охоронні системи;
- системи пожежогасіння;

Інженерні мережі:

- електропроводка, радіо-, телефонна, телевізійна проводки, електричні дзвінки, антени, щогли, підземні кабелі, обладнання телефонного зв'язку;

Зовнішнє оздоблення – оздоблення, що знаходиться з зовнішнього боку будівлі, споруди, приміщення.

ВАРТІСТЬ – еквівалент цінності Майна, виражений у ймовірній сумі грошей:

Балансова вартість - вартість, за якою Майно відображається в балансі на момент укладання Договору страхування або настання страхового випадку.

Дійсна вартість майна – вартість, яка визначається за цінами і тарифами, що діють на момент укладення Договору страхування або настання страхового випадку. Дійсна вартість може встановлюватись на основі оціночної вартості Майна, визначеної суб'єктом оціночної діяльності відповідно законодавства України.

ВИБІРКОВЕ СТРАХУВАННЯ МАЙНА - страхування частини Майна (за вибором).

ВИБУХ – швидкоплинний фізичний і (або) хімічний процес вивільнення великої кількості енергії (в тому числі теплової) за короткий проміжок часу, внаслідок якого виникає ударна хвиля (імпульс тиску), спроможна розповсюджуватися і руйнувати.

Вибухом резервуара (котлів, трубопроводу) вважається тільки такий вибух, коли стінки цього резервуара пошкоджені в такому обсязі, що відбувається раптове вирівнювання тиску всередині і зовні резервуара.

ВИГОДОНАБУВАЧ – особа, на користь якої укладено Договір страхування та яка може зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, для отримання страхового відшкодування. Ця особа призначається Страхувальником при укладенні Договору страхування.

ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ МАЙНУ - відшкодування шкоди в натурі (передати річ того ж роду і такої ж якості, полагодити пошкоджену річ тощо) або відшкодування завданих збитків у повному обсязі. Розмір збитків, що підлягають відшкодуванню, визначається відповідно до реальної вартості втраченого Майна на момент настання страхового випадку або виконання робіт, необхідних для відновлення пошкодженої речі.

ДОГОВІР СТРАХУВАННЯ - письмова угода між Страхувальником і Страховиком, згідно з якою Страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній у договорі страхування Страхувальником, на користь якої укладено Договір страхування (подати допомогу, виконати послугу тощо), а Страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки та виконувати інші умови Договору страхування.

ЗЕМЕЛЬНА ДІЛЯНКА - це частина земної поверхні (в тому числі ґрунтовий шар) з установленими межами, певним місцем розташування, з визначеними щодо неї правами. Право власності на земельну ділянку розповсюджується на простір, що знаходиться над та під поверхнею ділянки на висоту і на глибину, необхідні для зведення житлових, виробничих та інших будівель і споруд.

Ґрунт - природно-історичне орґано-мінеральне тіло, що утворилося на поверхні земної кори і є осередком найбільшої концентрації поживних речовин, основою життя та розвитку людства завдяки найціннішій своїй властивості - родючості.

Земельні поліпшення - результати будь-яких заходів, що приводять до зміни якісних характеристик земельної ділянки та її вартості. До земельних поліпшень належать матеріальні об'єкти, розташовані у межах земельної ділянки, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни призначення, а також результати господарської діяльності або проведення певного виду робіт (зміна рельєфу, поліпшення ґрунтів, розміщення посівів, багаторічних насаджень, інженерної інфраструктури тощо);

Невід'ємні поліпшення нерухомого Майна - результати заходів, спрямованих на покращання технічного стану та (або) якісних характеристик земельної ділянки та (або) земельних поліпшень, відокремлення яких призведе до зменшення ринкової вартості відповідно земельної ділянки та (або) земельних поліпшень;

ЗНИЩЕННЯ МАЙНА – доведення застрахованого Майна до повної непридатності для використання за його цільовим призначенням. Внаслідок знищення Майно перестає існувати або повністю втрачає цінність. Під втратою цінності Майна треба розуміти випадки, коли Майно фізично не перестає існувати, але стає повністю непридатним для використання.

ЗНОС (ЗНЕЦІНЕННЯ) - втрата Майном своїх споживчих властивостей і вартості в процесі експлуатації.

КОНСТРУКТИВНІ ЕЛЕМЕНТИ - частини споруди (будівлі), які забезпечують її цілісність та необхідні технічні умови функціонування (фундамент, несучі стіни, міжповерхові перекриття, віконні та дверні отвори, сходи, конструкції даху, покрівля, в'їзна група).

НЕРУХОМЕ МАЙНО (НЕРУХОМІСТЬ) - земельна ділянка без поліпшень або земельна ділянка з поліпшеннями, які з нею нерозривно пов'язані, будівлі, споруди, їх частини, а також інше Майно, що згідно із законодавством належить до нерухомого Майна.

ОБ'ЄКТИ НЕЗАВЕРШЕНОГО БУДІВНИЦТВА - будівлі, споруди або передавальні пристрої, які не введені в експлуатацію в установленому законодавством України порядку.

НАЇЗД ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ – безпосереднє руйнування або пошкодження застрахованого Майна в результаті наїзду на нього наземних транспортних засобів, в т.ч. рейкових.

НАМОКАННЯ – просочується, покривається водою, вологістю, тощо, застраховане Майно стає мокрим, вологим, просякнутим водою або іншою рідиною.

ПАДІННЯ ЛІТАЮЧОГО АПАРАТУ – падіння на застраховане Майно пілотованого літаючого апарату, його частин, вантажу та багажу, що ним перевозиться, а також розлив палива, що знаходиться в баках цього літаючого апарату.

ПЕРЕДАВАЛЬНІ ПРИСТРОЇ - земельні поліпшення, створені для виконання спеціальних функцій з передачі енергії, речовини, сигналу, інформації тощо будь-якого походження та виду на відстань (лінії електропередачі, трубопроводи, водопроводи, теплові та газові мережі, лінії зв'язку тощо).

ПЕРЕРВА ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА (ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ) – період часу від повного припинення діяльності виробництва, іншої господарської діяльності Страхувальника внаслідок настання події, визнаної страховим випадком, до моменту його відновлення.

ПЕРІОД ВІДШКОДУВАННЯ ПЕРЕРВИ ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА (ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ) – період часу з дня повного фактичного припинення виробництва/господарської діяльності до дня його відновлення, протягом якого Страховик зобов'язаний відшкодувати понесені Страхувальником витрати.

ПОВНЕ СТРАХУВАННЯ - страхування Майна в повному обсязі за його дійсною вартістю.

ПОДІБНЕ МАЙНО - Майно, що за своїми характеристиками та (або) властивостями подібне до предмету договору страхування і має таку саму інвестиційну привабливість.

ПОЖЕЖА - процес горіння з відкритим полум'ям або без нього (тління) поза місцями, які спеціально для цього призначені, що може розповсюджуватися в часі та просторі.

Продукти згоряння:

Задимлення – виділення диму в результаті пожежі;

Виділення сажі – виділення сажі в результаті пожежі;

Корозійний газ – виділення газу, здатного завдати шкоди якостям застрахованого майна, що виникло внаслідок раптового і несподіваного нагрівання полімерних матеріалів.

ПОТОЧНІ (ПОСТІЙНІ) ВИТРАТИ ПО ВІДНОВЛЕННЮ ВИРОБНИЦТВА (ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ) – це вимушені витрати, які Страхувальник несе у період перерви в процесі виробництва, іншої господарської діяльності з метою відновлення господарської діяльності в обсязі, який був до настання страхового випадку. Ці витрати розраховуються виходячи з суми реальних витрат Страхувальника за період перерви у процесі виробництва, господарській діяльності.

ПОШКОДЖЕННЯ МАЙНА – погіршення якості, зменшення цінності речі або доведення речі на якийсь час до непридатного для використання за її цільовим призначенням стану.

ПОШКОДЖЕННЯ ДИМОМ - безпосереднє знищення або пошкодження застрахованого Майна димом.

ПРАВО ВИМОГИ - це право Страховика вимагати від осіб, відповідальних за заподіяний збиток, відшкодування йому фактичних витрат в розмірі сплаченого страхового відшкодування.

ПРЯМИЙ ЗБИТОК – визначається у розмірі реальної вартості втраченого Майна на момент настання страхового випадку або вартості виконання робіт, необхідних для відновлення пошкодженого Майна.

НЕПРЯМИЙ ЗБИТОК: до непрямих збитків відносяться додаткові витрати, що у випадку знищення Майна перевищують реальну вартість втраченого Майна, а в випадку його пошкодження перевищують межу необхідних витрат на відновлення.

ПОШКОДЖЕННЯ ВОДОПРОВІДНОЮ ВОДОЮ І РІДИНАМИ – пошкодження або знищення Майна:

- водою, рідинами, що раптово і непередбачувано витекла з труб, установок, резервуарів і сховищ, із сусідніх приміщень, у тому числі в результаті аварії (в т.ч. пошкодження, розрив, замерзання) водопровідних, каналізаційних і опалювальних систем;

- водою, рідинами із системи пожежегасіння внаслідок раптового, непередбаченого, спонтанного спрацювання спринклерної або дренчерної системи.

ПОШКОДЖЕННЯ (БИТТЯ) ВІКОННОГО СКЛА, ВІТРАЖІВ, ДЗЕРКАЛ ТА ВІТРИН - пошкодження внаслідок випадкового, непередбаченого розбиття (биття), тобто

порушення цілісності структури скла під дією на нього або раму, в якій воно розташоване, фізичних сил.

ПОШКОДЖЕННЯ ВІД ДІЇ ЗВУКОВОГО УДАРУ - ймовірність заподіяння шкоди застрахованому Майну дією звукового удару, що виникає при подоланні літаком звукового бар'єру, внаслідок чого від надлишкового тиску, що утворився, відбувається знищення або пошкодження застрахованого Майна.

ПРОТИПРАВНІ ДІЇ ТРЕТІХ ОСІБ:

Хуліганські дії (хуліганство) - порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом або дрібне хуліганство, дії, що порушують громадський порядок і спокій громадян, які визнані компетентними органами, наслідком яких стали пошкодження або знищення застрахованого Майна на місці дії Договору страхування;

Крадіжка - таємне викрадення чужого Майна з місці дії Договору страхування внаслідок проникнення до місця знаходження Майна:

- з використанням відмичок, підроблених ключів, інших технічних засобів;
- звичайним шляхом з таємним знаходженням в такому місці до його зачинення і подальшим використанням відмичок, підроблених ключів, інших засобів при виході з нього;
- шляхом злому конструктивних елементів будівель і приміщень (вікон, дверей, стін тощо), де знаходиться застраховане Майно;
- шляхом злому конструктивних елементів обладнання, яке використовується для зберігання застрахованого Майна (замків, стінок, дверцят шаф, сейфів тощо);

Примітка: підробленими визнаються ключі, виготовлені особою (або за її дорученням, з її відома), яка не мала законного права на розпорядження ними.

Грабіж - відкрите викрадення застрахованого Майна з місці дії Договору страхування без насильства або з насильством, яке не є небезпечним для життя і здоров'я Страхувальника, його посадових осіб, в тому числі для осіб, на законних умовах виконуючих охорону застрахованого Майна; а також якщо Страхувальник (його працівники або члени його сім'ї, якщо їм тимчасово доручено застраховане Майно) під загрозою їх життя, здоров'ю передають (роблять можливою передання) застрахованого Майна третім особам в межах місця дії Договору страхування. Також вважається грабежем вилучення Майна у Страхувальника (його працівників або членів його сім'ї, якщо їм тимчасово доручено застраховане Майно) в період знаходження цих осіб у безпорадному стані, що не дозволяє їм надати опір такому вилученню, і якщо цей стан не є наслідком їх умислу або необережності;

Розбій - напад з метою заволодіння чужим Майном, поєднаний з застосуванням насильства, небезпечного для життя і здоров'я, або з погрозою застосування такого насильства;

Терористичний акт - застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створювали небезпеку для життя чи здоров'я людини або заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків, якщо такі дії були вчинені з метою порушення громадської безпеки, залякування населення, провокації воєнного конфлікту, міжнародного ускладнення, або з метою впливу на прийняття рішень чи вчинення або невчинення дій органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, службовими особами цих органів, об'єднаннями громадян, юридичними особами, або привернення уваги громадськості до певних політичних, релігійних чи інших поглядів винного (терориста), а також погроза вчинення зазначених дій з тією самою метою;

Умисне знищення або пошкодження майна (вандалізм) – умисні дії третіх осіб, спрямовані на знищення або пошкодження застрахованого Майна;

Під умислом розуміється усвідомлення особою суспільної небезпеки дій, що вона вчиняє. Умисел може бути прямим і непрямим. Прямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання. Непрямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і хоча не бажала, але свідомо припускала їх настання.

Підпал – умисне знищення або пошкодження застрахованого Майна вогнем;

Підрив – це застосування речовини чи газу миттєвого спалаху з раптовим викидом руйнівних сил, які знищують або пошкоджують застраховане Майно.

Масові заворушення – організація масових заворушень, що супроводжувалися насильством над особою, погромами, підпалами, знищенням майна, захопленням будівель або споруд, насильницьким виселенням громадян, опором представникам влади із застосуванням зброї або інших предметів, які використовувалися як зброя, а також активна участь у масових заворушеннях;

Протиправними діями, також, визнаються інші діяння, визначені Кримінальним кодексом України або Кодексом України про адміністративні правопорушення, в результаті яких пошкоджено, втрачено чи знищено застраховане Майно.

РОЗМОКАННЯ – вбирання в себе води, вологи, внаслідок чого стає мокрим, м'яким або втрачає свою первісну форму застраховане Майно.

РУХОМЕ МАЙНО - матеріальні об'єкти, які можуть бути переміщеними без загрози їм шкоди.

СТИХІЙНЕ ЛИХО (ЯВИЩЕ) – це надзвичайне природне явище, що діє з великою руйнівною силою, завдає значної шкоди району, в якому відбувається, порушує нормальну життєдіяльність населення, поділяються на:

Геологічні:

Землетруси – пружні коливання в земній корі чи верхній частині мантиї, що викликають коливання земної поверхні, деформацію в земній корі та деформацію чи руйнування Майна;

Зсуви - це зміщення вниз по укосу під дією сил тяжіння великих ґрунтових мас, що формують схили гір, річок, озерних та морських терас;

Обвали, осипи - це відрив і катастрофічне падіння великих мас гірських порід, їх дроблення і скочування з круч, урвищ та схилів внаслідок послаблення зв'язаності гірських порід під дією процесів вивітрювання, підмиву, розчинення та дії сил тяжіння; осип - це нагромадження щебеню чи ґрунту біля підніжжя схилів;

Осідання, провалля, карстове провалля – осідання ґрунту, пов'язане з ущільненням ґрунту, зміною рівня ґрунтових вод, обрушенням карстових пустот, підземних виробок корисних копалин, вигорянням торф'яних покладів;

Каменепад – раптове обрушення гірських порід або скочування каміння з крутих схилів;

Метеорологічні, пов'язані з атмосферними опадами:

Злива (сильний дощ) – короточасні атмосферні опади у вигляді дощу, які характеризуються великою інтенсивністю (кількість опадів за 1 годину 30 мм і більше);

Град – великий град, тобто частинки щільного льоду діаметром від 20 мм і вище, що випадають із купчасто-дощових хмар;

Дуже сильний снігопад – випадіння снігу за 12 годин 20 мм і більше;

Тиск снігу – пошкодження або руйнування будівель, споруд під вагою снігу у випадках, якщо тиск снігу перевищив навантаження, що були розраховані і закладені при проектуванні конкретного об'єкту;

Метеорологічні температурні:

Дуже сильний мороз – температура повітря мінус 30° С і нижче;

Дуже сильна спека – температура повітря 35° С і вище;

Метеорологічні, інші:

Сильний вітер – швидкість вітру 25 м/с і більше, включаючи шквали і смерчі;

Сильне налипання снігу – шар мокрого замерзлого снігу на деревах, стовбурах, проводах електромережі і т.ін., завтовшки 35 мм і більше;

Схід снігових лавин - швидкий рух зі схилів гір вниз великих снігових мас через дію гравітаційної сили;

Гідрологічні:

Водопілля, паводі (високі рівні води) – проникнення води на земельну ділянку внаслідок сезонного або раптового підвищення рівня води у водоймах, що спричинено таненням снігу, льодовиків, випаданням великої кількості опадів, утворенням крижаних заторів, вітровим нагоном, обвалом у русло рік гірських порід, що перешкоджають нормальному стоку води;

Підтоплення (підвищення рівня ґрунтових вод) – комплексний процес, що виявляється під дією техногенних і, частково, природних факторів, при якому в результаті порушення водного режиму і балансу території за розрахунковий період часу відбувається підвищення рівня ґрунтових вод;

Селі – це паводки з великою концентрацією ґрунту, мінеральних частин, каміння, уламків гірських порід.

СТРАХОВЕ СВДОЦТВО (ПОЛІС, СЕРТИФІКАТ) - документ, що є формою Договору страхування та свідчить про укладання Договору страхування.

СПОРУДИ - будівельні системи, пов'язані з землею, які створені з будівельних матеріалів, напівфабрикатів, устаткування та обладнання в результаті виконання будівельно-монтажних робіт;

СТРАХУВАННЯ В ЧАСТЦІ - страхування Майна на неповну вартість. Страховик відшкодовує збитки в сумі, пропорційній відношенню страхової суми до дійсної вартості Майна.

СТРАХУВАЛЬНИКИ – дієздатні фізичні особи та юридичні особи, які є власниками Майна або володіють і використовують Майно на законних підставах (по Договору найму, оренди, лізингу, переробки, ремонту, перевезення, комісії, зберігання, застави, тощо) та які уклали із Страховиком Договір страхування.

СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ (ПРЕМІЯ, ВНЕСОК) - плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний внести Страховику згідно з Договором страхування.

СТРАХОВА СУМА - грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату страхового відшкодування при настанні страхового випадку.

СТРАХОВЕ ВІДШКОДУВАННЯ - страхова виплата, яка здійснюється Страховиком у межах страхової суми за Договором страхування при настанні страхового випадку.

СТРАХОВИЙ ВИПАДОК - подія, передбачена Договором страхування, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або іншій третій особі.

СТРАХОВИЙ ЗАХИСТ - економічні, перерозподільні відносини, що складаються у процесі запобігання, подолання й відшкодування шкоди, заподіяної конкретному Майну юридичних і фізичних осіб.

СТРАХОВИЙ РИЗИК - певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності і випадковості настання.

СТРАХОВИЙ ТАРИФ - ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування.

СТРАХОВИК – фінансова установа (юридична особа), яка одержала у встановленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності та приймає на себе за Договором страхування за певну винагороду (страхова премія) зобов'язання відшкодувати Страхувальнику заподіяну шкоду внаслідок настання страхового випадку.

В цих Правилах Страховик – Акціонерне товариство “Українська пожежно-страхова компанія”.

ТОВАРИ В ОБОРОТІ (ТОВАРНІ ЗАПАСИ) – активи (сировина, напівфабрикати, комплектуючі вироби, готова продукція, товари, що придбані для реалізації і перебувають у власності Страхувальника), які придбані (отримані) та/або утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності або використовуються у процесі виробництва.

УДАР БЛИСКАВКИ – безпосередній перехід розряду блискавки на застраховане Майно з виникненням пожежі. **Блискавка** – явище, коли електричний заряд грозової хмари індукує заряд на земній поверхні під собою і заряди протилежного знаку навколо основи хмари.

ЦІЛІСНИЙ МАЙНОВИЙ КОМПЛЕКС - об'єкти, сукупність активів яких дає змогу провадити певну господарську діяльність із завершеним циклом виробництва. Цілісними Майновими комплексами є підприємства, установи, організації, а також їх структурні підрозділи (цехи, виробництва, дільниці тощо), які можуть бути виділені в установленому порядку в самостійні об'єкти з подальшим складанням відповідного балансу і можуть бути зареєстровані як самостійні суб'єкти господарської діяльності.

ФРАНШИЗА - частина збитків Страхувальника, що не відшкодовується Страховиком згідно з Договором страхування:

Умовна франшиза – частина збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно з Договором страхування, якщо розмір збитків менший або дорівнює установленій Договором суми франшизи. Якщо розмір збитків більший, ніж розмір франшизи, відшкодування виплачується у повному обсязі;

Безумовна франшиза - частина збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно з Договором страхування, якщо розмір збитків менший або дорівнює установленій Договором суми франшизи. Якщо розмір збитків більший, ніж установлена сума франшизи, страхове відшкодування зменшується на суму франшизи.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. „Правила добровільного страхування майна (іншого, ніж передбачено пунктами 5 – 9 статті 6 Закону України «Про страхування»)» (надалі – Правила) розроблені відповідно до Закону України „Про страхування” №85/96-ВР від 07 березня 1996 р. зі змінами і доповненнями, норм цивільного та іншого законодавства України.

1.2. На підставі цих Правил, Договорів добровільного страхування майна (надалі – **Договори страхування**) Страховик здійснює добровільне страхування Майна юридичних та фізичних осіб.

1.3. Ці Правила регулюють відносини між Страховиком та Страхувальником у сфері страхування майнових інтересів фізичних та юридичних осіб, пов'язаних з володінням, користуванням, розпорядженням Майном на випадок заподіяння збитків внаслідок пошкодження чи знищення Майна фізичної чи юридичної особи - Страхувальника при настанні визначених Договором страхування страхових випадків.

1.4. За Договором страхування Майна, укладеним відповідно до цих Правил, Страховик приймає на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування (подати допомогу, виконати послугу) Страхувальнику або іншій особі, визначеній у Договорі страхування, в межах обумовленої Договором страхування страхової суми, а Страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі та виконувати інші умови Договору.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

2.1. Предметом Договору страхування є Майнові інтереси Страхувальника, що не суперечать закону, пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням Майном.

2.2. Страхування за цими Правилами розповсюджується на Майно, яке належить Страхувальнику на праві власності, оперативного управління, повного господарського відання, а також на Майно, яким Страхувальник володіє та/або користується на законних підставах (за договором найму, оренди, лізингу, переробки, підряду, комісії, зберігання, застави, іншими цивільно-правовими або господарськими договорами).

2.3. Застрахованим може бути як все Майно (повне страхування), так і його окрема частина (вибіркове страхування).

2.4. На страхування приймаються наступні види Майна:

2.4.1. **Нерухоме майно:**

2.4.1.1. будівлі, споруди, приміщення (квартири, дачі, житлові будинки, гаражі, лазні, господарські, виробничі та офісні будівлі, споруди та приміщення, об'єкти незавершеного будівництва, навіси, криті площадки тощо);

2.4.1.2. конструктивні елементи будівель, споруд, приміщень (фундамент, несучі стіни, міжповерхові перекриття, сходи, конструкції даху, покрівля, в'їзна група);

2.4.1.3. земельні ділянки з поліпшеннями або без поліпшень;

2.4.1.4. оздоблення будівель, споруд, приміщень;

2.4.1.5. обладнання будівель, споруд, приміщень (санітарно-технічне обладнання, кондиціонери, вбудовані пилосбiraчі, водопостачальне, каналізаційне, опалювальне обладнання, електролічильники, газові та водяні лічильники, вентиляційне обладнання, охоронні системи, системи пожежогасіння, тощо);

2.4.2 Інженерні мережі (електропроводка, радіо-, телефонна, телевізійна проводки, електричні дзвінки, антени, щогли, підземні кабелі, обладнання телефонного зв'язку, тощо);

2.4.3. Інженерні споруди (дамби, тунелі, естакади, мости, автомобільні дороги та залізниці; трамвайні колії; аеродроми; конструкції гідротехнічних споруд; промислові печі і труби; протиерозійні, протисельові, протилавинні, протизсувні та інші інженерні та природоохоронні споруди; зрошувальні, дренажні та інші інженерні меліоративні системи (осушення, обводнювання, тощо); очисні і каналізаційні споруди тощо;

2.4.4. Передавальні пристрої (лінії електропередачі, трубопроводи, водопроводи, теплові та газові мережі, газопроводи, нафтопроводи; лінії зв'язку, тощо);

2.4.5. Рухоме майно:

2.4.5.1. Обладнання, механізми, включаючи промислові й енергетичні установки, виробничі і торгівельні устаткування, устаткування для енерго-, тепло- або водопостачання, приводні механізми, включаючи ремені, канати, ланцюги, двигуни, вантажні підіймачі, допоміжне складське устаткування, ємності, розподільні пристрої, труби і трубопроводи, включаючи рухомі приєднувальні рукави, інструмент, що використовується у виробництві, протипожежні засоби і установки;

2.4.5.2. Електронне обладнання, включаючи обчислювальну, телекомунікаційну, копіювальну, розмножувальну техніку, електронно-обчислювальні машини; точну механіку й оптику: вимірювальні прилади, фото-, кіно- і відеотехніка і т.п., запасні частини до обладнання, пересувне і переносне обладнання;

2.4.5.3. Резервуари та технологічне обладнання (апарати, трубопроводи і т.п.), яке необхідне для його використання за призначенням (вважається застрахованим за умови, що вони знаходяться в технологічному зв'язку між собою та використовуються для тих речовин та матеріалів, які були зазначені в технологічному регламенті, монтажних-технологічних схемах та інших документах, що визначають технологію використання).

2.4.5.4. Спеціальна та сільськогосподарська техніка, реманент;

2.4.5.5. Транспортні засоби під час зберігання на торгівельних майданчиках, експонування, в гаражах, тощо;

Примітка: зазначені транспортні засоби не вважаються застрахованими згідно з цими Правилами під час керованого руху та експлуатації;

2.4.5.6. Інше рухоме майно, в тому числі:

2.4.5.6.1. Предмети інтер'єру, домашнього вжитку, люстри, меблі, килими, мисливська зброя;

2.4.5.6.2. Будь-яка побутова техніка;

2.4.5.6.3. Будівельні матеріали.

2.4.6. Товари в обороті (товарні запаси).

2.5. На підставі цих Правил та на особливих умовах, встановлених в додатках до цих Правил та/або в Договорі страхування, можуть бути застраховані:

2.5.1 Декоративні двері, вікна, дверні та віконні ручки, дверні замки, електричні дзвінки, тощо;

2.5.2. Скляні предмети (віконне і скло в дверях, скляні стіни, двері, перегородки, дзеркала, вітрини, вітражі або інші аналогічні вироби із скла, окремі елементи будинків або споруд, що виготовлені зі скла або склоподібних матеріалів, включаючи облицювання фасадів і стін, покрівлі, ліхтарі зі скла і подібних матеріалів, вивіски, гнуте скло);

2.5.3. Особисті речі (одяг, взуття тощо), музичні інструменти за постійним місцем проживання або за місцем тимчасового перебування Страхувальника;

2.5.4. Хутряні вироби, предмети або одяг з використанням хутра;

2.5.5. Ювелірні вироби, предмети із дорогоцінних металів, вироби з коштовних металів, коштовних та напівкоштовних каменів;

2.5.6. Колекції, картини, скульптури, що мають культурну цінність;

2.5.7. Пам'ятники та інші об'єкти культурної спадщини;

2.5.8. Грошові знаки (в тому числі готівка, що знаходиться в банкоматах), бланки цінних паперів, грошові знаки у вигляді монет, документи, що свідчать про право власності на майно, бланки суворого звітності, установчі документи;

2.5.9. Банкомати, засоби зчитування та обробки інформації;

2.5.10. Матеріальні носії (рухомі речі), в яких втілені об'єкти авторського права, підтвердженого документально;

2.5.11. Рекламні світлові установки, які мають скляні деталі та неонові або аналогічні наповнені газом трубчасті скляні лампи; спеціальні тимчасові і стаціонарні конструкції, розташовані на відкритій місцевості, а також на зовнішніх поверхнях будинків, споруд, на елементах вуличного обладнання, над проїжджою частиною вулиць і доріг для розміщення зовнішньої реклами;

2.5.12. Експонати на виставках;

2.5.13. Продукція, умови зберігання якої вимагають дотримання спеціальних температурних умов;

2.5.14. Цілісні майнові комплекси;

2.5.15. Інші види майна, визначені в додатках до цих Правил та/або в Договорі страхування.

2.6. Якщо інше не передбачене умовами Договору страхування, рухоме Майно вважається застрахованим в місці його постійного знаходження, що зазначається в Договорі.

2.7. Якщо протягом дії Договору страхування Страхувальник втратив майновий інтерес, зазначений в п.2.2 цих Правил, Майно вважається незастрахованим з дати втрати майнового інтересу.

2.8. Страховик має право відмовитись від укладення Договору щодо страхування наступних видів Майна:

2.8.1. Майно, відносно якого у Страховика є сумніви щодо його походження або вартості цього Майна;

2.8.2. Будівлі, споруди, приміщення, які знаходяться в аварійному стані, або використовуються не за призначенням, або з порушенням техніки безпеки, правил експлуатації, пожежних та санітарних норм та правил, та Майно, що знаходиться в них;

2.8.3. Будівлі, споруди, приміщення, які знаходяться на території, якій загрожує обвал, зсув, паводь або інші стихійні явища з моменту оголошення про їх загрозу або прийняття компетентними органами відповідного акту, рішення про можливість такої загрози;

2.8.4. Ордени, медалі, іменні знаки та нагороди;

2.8.5. Коштовні метали в самородках, злитках, дроті;

2.8.6. Технічні носії інформації комп'ютерних систем; слайди та фотознімки, аудіо - та відеокасети із записами, компакт-диски, інформація (бази даних, масиви інформації, що зберігаються на різноманітних носіях), інші носії інформації;

2.8.7. Предмети релігійного культу (крім офіційно зареєстрованих колекцій), філателістичні колекції, антикваріат;

2.8.8. Зброя (крім мисливської), вибухові речовини;

2.8.9. Ділову деревину, дрова на лісосіках та під час сплаву;

2.8.10. Кімнатні рослини, квітково-декоративні культури, посіви та інші насадження, включаючи саджанці та насіння;

2.8.11. Предмети, факт загибелі яких важко з'ясувати.

2.9. Предметом Договору страхування, якщо це передбачене Договором страхування, можуть бути також Майнові інтереси Страхувальника, що не суперечать закону, пов'язані з розумними і доцільними витратами, які він повинен здійснити при настанні страхового випадку, а саме:

2.9.1. Всі необхідні і доцільно здійснені витрати по рятуванню застрахованого Майна, а також по зменшенню та/або запобіганню збитку і встановленню його розміру;

2.9.2. Витрати на заходи по відновленню пошкодженого та/або знищеного Майна, а саме по розбиранню і/або переміщенню будівель, споруд, обладнання на нове місце, повторний монтаж або відновлення частин застрахованого Майна;

2.9.3. Витрати по прибиранню, зазначеної у Договорі страхування території, від уламків (залишків) Майна, яке було пошкоджене внаслідок страхового випадку;

2.9.4. Витрати, що поніс Страхувальник, внаслідок пошкодження (биття) віконного скла, вітражів, дзеркал та вітрин, а саме:

- витрати на монтаж (демонтаж) предметів та обладнання, що перешкоджають заміні розбитого скла (жалюзі, плівки, сітки, ґрати тощо);
- витрати на оренду, монтаж, демонтаж підйомників або риштувань, необхідних для заміни скла на високих поверххах споруд, будівель;
- витрати на заміну деталей, монтаж і запуск світлових рекламних установок з конструктивними елементами на основі скла, які були пошкоджені після настання страхового випадку;

2.9.6. Договором страхування можуть бути передбачені всі або частина додаткових витрат, що може понести Страхувальник внаслідок настання страхового випадку.

**3. СТРАХОВІ ВИПАДКИ. СТРАХОВІ РИЗИКИ.
ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ**

3.1. Страховим випадком є втрата, знищення (загибель) або пошкодження застрахованого Майна внаслідок наступних страхових ризиків:

3.1.1. Вогневих ризиків:

- 3.1.1.1. Пожежі;
- 3.1.1.2. Пошкодження димом;
- 3.1.1.3. Вибуху;
- 3.1.1.4. Удару блискавки, що викликав пожежу.

3.1.2. Стихійного лиха (явища):

- 3.1.2.1. Землетрусу;
- 3.1.2.2. Зсуву;
- 3.1.2.3. Обвалу, осипу;
- 3.1.2.4. Осідання, провалля, карстового провалля;
- 3.1.2.5. Каменепаду;
- 3.1.2.6. Зливи (сильного дощу);
- 3.1.2.7. Граду (великого граду);
- 3.1.2.8. Дуже сильного снігопаду;
- 3.1.2.9. Тиску снігу, що виник внаслідок дуже сильного снігопаду;
- 3.1.2.10. Дуже сильного морозу;
- 3.1.2.11. Дуже сильної спеки;
- 3.1.2.12. Сильного вітру, включаючи шквали і смерчі;
- 3.1.2.13. Сильного налипання снігу;
- 3.1.2.15. Водопілля, паводі (високого рівня води);
- 3.1.2.16. Підтоплення (підвищення рівня ґрунтових вод);
- 3.1.2.17. Сходу снігової лавини;

3.1.3. Впливу води та/або інших рідин внаслідок аварії (в т.ч. пошкодження розрив, замерзання) водопостачальних, каналізаційних, опалювальних систем і систем пожежогасіння та/або проникнення води та/або інших рідин із сусідніх приміщень. Надалі – ризик «Вплив води».

3.1.3.1. При цьому визнаються страховими випадками втрата, знищення або пошкодження застрахованого Майна, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, що сталися внаслідок:

- розриву або замерзання систем водопостачання, каналізації, водяного та парового опалення, включаючи водопостачальні крани, гідрометри, опалювальні батареї, парови котли, бойлерні, обладнання водяного та парового опалення, системи пожежогасіння;
- раптового пошкодження, розриву або замерзання безпосередньо з'єднаних з визначеними вище системами кранів, вентилів, баків, ванн, радіаторів, опалювальних котлів, бойлерів, тощо;

3.1.3.2. При цьому не визнаються страховими випадками втрата, знищення або пошкодження застрахованого Майна, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, що сталися внаслідок:

- впливу на застраховане Майно гарячого або конденсованого пару, що використовується у виробничій діяльності;
- раптового включення автоматичних систем пожежогасіння;
- причин інших, ніж визначені п. 3.1.1. цих Правил, наприклад проникнення в будівлі (споруди, приміщення) рідин, в тому числі дощу, снігу, граду і бруду через незачинені вікна, двері, а також через отвори, зроблені спеціально, або які виникли внаслідок стихійного лиха, ветхості або будівельних дефектів;
- перебоїв у подачі електроенергії, носіїв тепла;
- термічного розширення/стиску рідин/парів внаслідок їх нагрівання/охолодження, якщо гідравлічні системи не обладнані захисними клапанами або розширювальними баками;
- природного зносу та/або корозії водопровідних, каналізаційних, опалювальних, протипожежних систем або інших гідравлічних систем або протиправними діями відносно них з боку третіх осіб;
- розчинення застрахованого Майна;
- підвищеної вологості всередині будівель (споруд, приміщень) внаслідок прибирання і чищення будівель (споруд, приміщень), або застрахованого Майна, підтоплення внаслідок підвищення рівня ґрунтових вод;
- заливанням рідиною застрахованого Майна, яке зберігалось в підвальних, цокольних приміщеннях на відстані менш 20 см від поверхні підлоги;
- механічної дії підвищеного тиску води або інших рідин, гідрошвидкісного напору, гідравлічного удару рідини тощо;
- заходів пожежогасіння, які виконувалися з метою запобігання подальшому поширенню пожежі.

3.1.4. Зіткнення з застрахованим Майном засобів водного транспорту або наїзду на застраховане Майно наземних транспортних засобів.

Причиною заподіяння шкоди є зіткнення з застрахованим Майном засобів водного транспорту або наїзд на це Майно наземних транспортних засобів, що рухаються під керуванням або без керування людини.

3.1.5. Падіння на застраховане Майно пілотованого літаючого апарату, його частин, вантажу та багажу, що ним перевозиться, а також розлив палива, що знаходиться в баках цього літаючого апарату.

3.1.6. Протиправних дій третіх осіб: хуліганство, крадіжка, грабіж, розбій, умисне знищення або пошкодження майна (вандалізм, підпал, підлив). Надалі – ризик «ПДТО».

3.1.6.1. При цьому не визнаються страховими випадками (втрата, знищення (загибель) або пошкодження застрахованого Майна), якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, що сталися внаслідок:

- протиправних дій щодо застрахованого Майна, яке знаходилось у місцях зберігання, складування, тип, умови використання і ступінь безпеки яких були змінені без погодження зі Страховиком протягом дії Договору страхування;

- протиправних дій третіх осіб, які відбулися в службових приміщеннях, що використовуються не тільки Страхувальником та його посадовими особами і особами, що працюють у нього, але і іншими третіми особами;

- терористичних актів, масових заворушень;

3.1.6.2. Не визнаються страховими випадками втрата, знищення (загибель) або пошкодження застрахованого Майна, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, якщо їм передували фактор(и), що підвищують ступінь страхового ризику, навіть за відсутності між цим(и) факторами і страховим випадком причинно-наслідкового зв'язку.

Примітка: факторами, що підвищують ступінь страхового ризику вважаються здійснені без відома Страховика слідуючі дії (бездіяльність) чи події:

- зміна місця зберігання, складування на менш надійне, ніж було визначено раніше, або зниження ступеню надійності місць зберігання Майна;

- проведення ремонтних робіт, переобладнання зазначених в Договорі страхування будівель, приміщень (в тому числі тих, що безпосередньо межують з зазначеними в Договорі страхування місцями), або встановлення на них будівельного риштування або підіймачів;

- звільнення на строк більше 60 діб зазначених в Договорі страхування приміщень та/або приміщень, що безпосередньо межують з ними;

- невиконання Страхувальником негайної заміни замків (протягом двох діб) у зазначених в Договорі страхування приміщеннях і місцях зберігання, складування на рівноцінні, якщо ключі до цих замків були загублені або викрадені.

3.1.6.3. При цьому в будь-якому разі не визнаються страховими випадками втрата, знищення (загибель) або пошкодження застрахованого Майна, що сталися внаслідок:

- протиправних дій Страхувальника або повнолітнього члена його родини, особи на користь якої укладено Договір страхування, інших осіб (їх працівників або осіб, що діяли за їх дорученням (усним чи письмовим), які перебували з їх відома в місці знаходження застрахованого Майна, що призвели до настання страхового випадку;

- протиправних дій третіх осіб при знаходженні (в тому числі транспортуванні) застрахованого Майна за межами місця, обумовленого в Договорі страхування.

3.1.7. Пошкодження від дії звукового удару.

При цьому не визнаються страховими випадками, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, пошкодження або знищення старих будинків, ветхих споруд, загибель тварин.

3.1.8. Втрати, знищення або пошкодження застрахованого Майна внаслідок проведення робіт, пов'язаних з будівництвом/реконструкцією об'єктів нерухомості, що знаходяться поряд з застрахованим Майном.

3.1.9. Втрати, знищення або пошкодження застрахованого Майна внаслідок проведення робіт, пов'язаних з будівництвом/реконструкцією в сусідніх приміщеннях, що не належать Страхувальнику.

3.1.10. Падіння на застраховане Майно будь-яких предметів чи їх уламків, дерев та інших випадкових подій. В подальшому визначаються як інші випадкові події (ІВП), надалі – «ризик ІВП».

3.2. Договір страхування може бути укладений на випадок настання як всіх, так і окремих з перерахованих в пп.3.1.1-3.1.10 цих Правил страхових ризиків.

3.3. Під ризиком «Пожежа» розуміється ймовірність заподіяння шкоди застрахованому Майну пожежею, продуктами згоряння, а також заходами пожежегасіння, які вживаються з метою запобігання подальшого розповсюдження пожежі, якщо інше не передбачене умовами Договору страхування.

При цьому не визнаються страховими випадками (втрата, знищення (загибель) або пошкодження застрахованого Майна), якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, що сталися внаслідок:

3.2.1. Впливу корисного (робочого) вогню або тепла з метою обробки, ремонту Майна, або з іншою метою (наприклад, для сушіння, варіння, прасування, копчення, жаріння, гарячої обробки або плавлення металів, тощо);

3.3.2. Повільного виділенням тепла при бродінні, гнитті або інших уповільнених екзотермічних реакціях, які протікають внаслідок природних властивостей Майна;

3.3.3. Внутрішнього загоряння виробничого обладнання, побутових електроприладів, електронної апаратури і оргтехніки, якщо дане внутрішнє запалення не було причиною виникнення подальшої пожежі;

3.3.4. Самозапалення, що виникло внаслідок природних властивостей Майна.

3.3.5. Пожежі, що виникла в результаті вибуху або удару блискавки, за умови, якщо ризик «Вибух» або «Удар блискавки» відповідно не були окремо застраховані;

3.3.6. Підпалу або інших протиправних дій третіх осіб, які спричинили пожежу.

3.3.7. Події, яка відбулась за межами місця, визначеного Договором страхування.

3.4. Під ризиком «Вибух» розуміють ймовірність заподіяння шкоди застрахованому Майну вибухом.

При цьому не визнаються страховими випадками (втрата, знищення (загибель) або пошкодження застрахованого Майна), якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, що сталися внаслідок:

3.4.1. Вибухів, що протікають у камерах згоряння двигунів внутрішнього згоряння або аналогічних машин та агрегатів;

3.6.2. Вибухів вибухових речовин, крім вибуху газу;

3.4.3. Вибухів, що виникли внаслідок пожежі або удару блискавки, якщо ризик «Пожежа» або «Удар блискавки» не був окремо застрахований.

3.5. Під ризиком «Удар блискавки» розуміють ймовірність заподіяння шкоди застрахованому Майну влученням блискавки, внаслідок якого виникла пожежа, а саме:

- тепловою дією блискавки;

- руйнівною дією на застраховане Майно тиску повітря, викликаного блискавкою.

Вважаються страховими випадками пошкодження або знищення електричних установок внаслідок дії блискавки тільки в тому випадку, якщо блискавка безпосередньо фізично перейшла на пошкоджені або знищені при цьому електричні установки.

3.6. Під ризиком «Стихійне лихо (явище)» розуміють ймовірність заподіяння шкоди застрахованому Майну стихійними явищами, зазначеними в п. 3.1.2 цих Правил.

При цьому не визнаються страховими випадки (втрата, знищення (загибель) або пошкодження застрахованого Майна), якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, що сталися внаслідок:

3.6.1. Сильного вітру, швидкість якого не перевищувала 25м/с;

3.6.2. Проникнення у приміщення, будівлю, споруду дощу, снігу, граду або бруду крізь незачинені вікна, двері, а також через отвори, що виникли внаслідок ветхості, будівельних дефектів, або інші отвори, якщо ці отвори не виникли внаслідок сильного вітру;

3.6.3. Руйнування (пошкодження) гідростанцій, гребель, дамб;

3.6.4. Осідання, провалля, карстового провалля або іншого руху ґрунту в тому випадку, якщо вони викликані проведенням вибухових робіт, вийманням ґрунту із котлованів або кар'єрів, засипкою пустот або проведенням земляних робіт, а також добуванням або розробкою родовищ твердих, рідких або газоподібних корисних копалин;

3.6.5. Землетрусу, якщо при проектуванні, будівництві та експлуатації будівель та споруд не були враховані сейсмічні та геологічні умови місцевості, в якій розташовані ці будівлі та споруди.

ЗАГАЛЬНІ ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ.

3.7. Не визнаються страховими випадками втрата, знищення (загибель) або пошкодження застрахованого Майна, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, що сталися внаслідок:

3.7.1. Ядерного інциденту, впливу іонізуючого випромінювання або радіоактивного забруднення;

3.7.2. Військових дій, маневрів або інших військових заходів;

3.7.3. Громадянської війни, народних заворушень різного роду, страйків, актів тероризму;

3.7.4. Конфіскації, націоналізації та інших подібних заходів політичного характеру, які здійснюються згідно розпорядження військової чи цивільної влади та політичних організацій в країні Страхувальника;

3.7.5. Стихійного лиха (явища) - при оголошенні території, на якій знаходиться Майно, що підлягає страхуванню, територією на якій оголошено надзвичайну ситуацію до моменту укладання Договору страхування.

3.7.6. Корозії, гниття, зносу, окислювання, бродіння, самозапалення та інших природних властивостей (процесів) окремих предметів;

3.7.7. Внутрішніх пошкоджень машин та обладнання, які не спричинені ніякими зовнішніми факторами;

3.7.8. Дії нормальних погодних умов, які є звичайними для даної пори року;

3.7.9. Застосування у будівлях, спорудах та приміщеннях бракованих матеріалів та конструкцій;

3.7.10. Заміни, ремонту, без згоди на те Страховика, дефектних матеріалів і конструкцій, обладнання або їх частин;

3.7.11. Довгострокової експлуатації або будівельних дефектів;

3.7.12. Вологості всередині будівлі, споруди, приміщення (пліснява, цвіль, грибок тощо);

3.7.13. Пошкодження водою Майна, що зберігалось в підвальних або інших приміщеннях подібного типу на відстані менше 20 см від поверхні підлоги;

3.7.14. Дії причин та обставин, що виникли до початку дії Договору страхування, але були виявлені тільки після укладання Договору страхування. Не визнаються страховими випадками події, які не обумовлені, як страховий випадок в Договорі страхування, та/або які мали місце до початку дії Договору страхування чи після його закінчення, та/або які відбулися поза вказаним в Договорі страхування місцезнаходженням Майна.

3.7.15. Пошкодження тиском, який виник не внаслідок вибуху, а також обробки вибухом або тиском у виробничих або інших цілях (зварювання вибухом, нанесення покриття ударною хвилею, зміцнення матеріалів вибухом, пересування вибухом, синтез речовини під час вибуху, вибухи в камерах згоряння двигунів різного типу, штамповка тиском, лиття під тиском тощо);

3.7.16. Застосування вибухових речовин (динаміт, тротил тощо) та інших хімічних сполук або суміші речовин, здатних до швидкої екзотермічної реакції, що супроводжується виділенням великої кількості тепла або газів, спеціально призначених для проведення вибухових робіт у тій чи іншій формі, або для екзотермічних реакцій в режимі теплового вибуху, саморозповсюджуючого високотемпературного синтезу, спалювання з метою отримання енергії, тощо;

3.7.17. Дій або бездіяльності Страхувальника або повнолітнього члена його родини, особи на користь якої укладено Договір страхування, інших осіб (їх працівників або осіб, що діяли за їх дорученням (усним чи письмовим), які перебували з їх відома в місці знаходження застрахованого Майна;

3.7.18. Навмисних дій Страхувальника або повнолітнього члена його родини, особи на користь якої укладено Договір страхування, інших осіб (їх працівників або осіб, що діяли за їх дорученням (усним чи письмовим), які перебували з їх відома в місці знаходження застрахованого Майна;

3.7.19. Порушення встановлених законом або іншими нормативними актами правил та норм пожежної безпеки, зберігання, складування та експлуатації або інших обов'язкових норм, встановлених по відношенню до окремих видів Майна;

3.7.20. Дії гризунів, комах або інших шкідників;

3.7.21. Експлуатації Майна в несправному стані;

3.7.22. Пошкодження поверхні застрахованих скляних предметів (подряпини тощо);

3.7.23. Випадкового або навмисного фарбування застрахованих скляних предметів, в тому числі при безповоротній втраті склом прозорості;

3.7.24. Демонтажу або вилучення застрахованих скляних предметів з віконних (вітринних, дверних) рам або інших місць їх постійного розташування;

3.7.25. Дії на застраховані скляні предмети підвищеної температури (наприклад, дія на скло паяльних або кварцових ламп, гарячої води тощо з метою його руйнування або розморожування). Опалювальні прилади, плити, світлове рекламне устаткування повинні розташовуватись на відстані не менше 30 см від застрахованого скла;

3.7.26. Конструкторських та/або проектних прорахунків.

3.8. Згідно з Договором страхування не відшкодовуються:

- неустойка (пеня, штраф);
- моральна шкода;
- упущена вигода (втрата прибутку);
- втрата товарного вигляду Майна;
- судові витрати,
- витрати, пов'язані з інфляційними процесами тощо;
- непрямі збитки (втрата прибутку, води, пари, електроенергії, тепла, тощо).

3.11. Поширення дії Договору страхування щодо випадків, які є виключеннями зі страхових випадків, та щодо яких встановлено обмеження при страхуванні за умовами цього розділу Правил, можливе за умови включення додаткових умов до Договору страхування та збільшення розміру страхового тарифу шляхом застосування підвищуючих коефіцієнтів.

4. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ. ФРАНШИЗА

4.1. Страхова сума визначається за згодою між Страховиком і Страхувальником в межах вартості Майна на момент укладання Договору страхування. Страхова сума може бути встановлена по окремому страховому випадку, групі страхових випадків, Договору страхування у цілому.

4.2. Вартість Майна з метою його страхування визначається:

4.2.1. Для Майна, визначеного пп.2.4.1.1 – 2.4.5.5 цих Правил – виходячи з дійсної або балансової вартості:

4.2.2. Для Майна, визначеного п. 2.4.5.6. – виходячи з дійсної вартості;

4.2.3. Для товарів в обороті (товарних запасів), зазначених в п.2.4.6 цих Правил:

4.2.3.1. Для товарів в обороті (товарних запасів) придбаних Страхувальником - виходячи з розміру очікуваного середнього залишку товарів в обороті (товарних запасів) протягом наступних 12 місяців (за згодою сторін можливе й інше визначенні вартості для цього виду Майна з наданням розрахунку);

4.2.3.2. Для товарів в обороті (товарних запасів) виготовлених Страхувальником - виходячи з витрат виробництва, необхідних для їх повторного виготовлення (виробничої собівартості). Вартість товарів, що виробляються Страхувальником, навіть якщо їх виробництво не завершено, сировини, напівфабрикатів тощо, а також товарів, які реалізує Страхувальник, визначається як вартість повторного виготовлення. В будь-якому випадку вартість не може перевищувати ціну, за яку можна реалізувати готові вироби.

Примітка до п. 4.2.3 цих Правил: У випадку, коли страхова сума перевищує вартість товарів в обороті (товарних запасів) на момент настання страхового випадку, Страховик не відшкодовує Страхувальнику суму, що фактично перевищує розмір завданого збитку.

У разі знаходження у місці страхування іншого аналогічного однорідного (незастрахованого) Майна та страхова сума становить певну частку від вартості всього майна на момент настання страхового випадку, страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначених по страховому випадку збитків.

4.2.4. Для Майна, визначеного пп.2.5.1. - 2.5.4., 2.5.11 – 2.5.15 цих Правил - виходячи з дійсної вартості;

4.2.5. Для Майна, визначеного пп.2.5.5 - 2.5.7., 2.5.10., 2.8.5 -2.8.11 цих Правил – виходячи з дійсної вартості, підтвердженої документально;

4.2.6. Для Майна, визначеного п. 2.5.8 цих Правил - виходячи з дійсної (номінальної) вартості;

4.2.7. Для Майна, визначеного п. 2.5.9 цих Правил - виходячи з дійсної або балансової вартості.

4.2.8. Для Майна, визначеного п. 2.8.1 – 2.8.4 цих Правил – виходячи з дійсної вартості, підтвердженої документально.

4.3. Якщо можливо відокремити частини (об'єкти) Майна, що включається до предмету Договору страхування, страхова сума може встановлюватись для окремих частин (об'єктів) Майна;

4.3.1. Якщо Страхувальник не підтверджує документально розмір страхових сум за окремими частинами (об'єктами) Майна, або вони не визначені за згодою сторін, Страховик відшкодує збитки, викликані їх знищенням або ушкодженням, у межах сум, визначених як питома вага цих частин у страховій сумі, згідно з наступними таблицями:

Питома вага окремих частин (об'єктів) нерухомого Майна. Таблиця 1.

Назва окремої частини (об'єкту) нерухомого Майна	Питома вага, % від страхової суми
Конструктивні елементи будівлі, споруди, приміщення	60
Зовнішнє оздоблення будівлі, споруди	5
Внутрішнє оздоблення будівлі, споруди, приміщення	15
Обладнання будівлі, споруди, приміщення	10
Інженерні мережі	10

Питома вага окремих конструктивних елементів будівлі, споруди. Таблиця 2.

Конструктивні елементи будівлі, споруди	Питома вага, % від страхової суми, визначеної для конструктивних елементів будівлі, споруди
Фундамент	8
Несучі стіни	22
Міжповерхові перекриття	14
Віконні та дверні отвори	6
Конструкції даху, покрівля	30
Сходи	14
В'їзна група	6

Питома вага окремих конструктивних елементів приміщення. Таблиця 3.

Конструктивні елементи приміщення	Питома вага, % від страхової суми, визначеної для конструктивних елементів приміщення
Несучі стіни	45
Міжповерхові перекриття	35
Віконні та дверні отвори	20

Питома вага елементів внутрішнього оздоблення. Таблиця 4.

Елементи внутрішнього оздоблення	Питома вага, % від страхової суми, визначеної для внутрішнього оздоблення
Оздоблення стін та перегородок (гіпсокартон, шпалери, фарба, кахель та інше)	22
Оздоблення підлоги (паркет, ламінат, лінолеум, плитка та інше)	32
Оздоблення стелі (підвісна стеля, шпалери, фарба та інше)	10
Вбудовані меблі	16
Вхідні та внутрішні двері та дверні коробки, віконні рами та склопакети, скло та вітражі, звичайні та декоративні дверні та віконні ручки, дверні замки	20

Примітка: У випадку, якщо одна з частин (предмет договору страхування) Майна не включається до страхової суми за Договором страхування, її питома вага розподіляється між іншими частинами (предметами договору страхування) Майна пропорційно відношенню питомої ваги кожної частини (предмету договору страхування) до сукупної питомої ваги усіх частин (предмету договору страхування), що включені до страхової суми.

4.3.2. Страхувальник при укладанні Договору страхування може змінити вищевказані питомі ваги за узгодженням зі Страховиком.

4.3.3. Зазначені розміри питомих ваг у відсотках до страхової суми застрахованого об'єкта є максимальними для визначення розміру збитків Страхувальника при повному знищенні будь-якої із зазначених частин.

4.4. За згодою Сторін вартість Майна, що приймається на страхування, визначається на підставі незалежної експертної оцінки, якщо визначення вартості Майна іншим способом може призвести до викривлення інформації щодо вартості Майна.

4.5. Витрати, зазначені в пп.2.9.1-2.9.5 цих Правил, відшкодовуються в межах страхових сум, що визначаються за згодою Сторін у Договорі страхування.

4.6. За згодою Сторін Договору страхування страхова сума може встановлюватися у межах повної вартості Майна (повне страхування) або у межах певної частини цієї вартості (страхування в частці).

4.7. У разі коли страхова сума становить певну частку вартості застрахованого Майна, страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначених по страховому випадку збитків, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

4.8. В тих випадках, коли Майно прийняте на страхування в певній частці від повної його вартості, всі застраховані частини (предмети договору страхування) цього Майна вважаються застрахованими в тій самій частці.

4.9. В Договорі страхування може бути передбачено, що Договір укладається в певній частці вартості Майна, але при виплаті страхового відшкодування не застосовується принцип пропорційності. Тобто при настанні страхового випадку Страхувальнику виплачується страхове відшкодування в повному розмірі нанесених збитків, але не більше страхової суми, визначеної Договором страхування.

4.10. Після виплати страхового відшкодування, сума зобов'язань Страховика за Договором страхування зменшується з моменту виплати страхового відшкодування, якщо інше не передбачено його умовами. У разі заміни (відновлення) пошкодженого Майна, Страхувальник має право відновити суму зобов'язань Страховика або збільшити її розмір, за умови сплати додаткового страхового платежу.

4.11. Страхова сума в період дії Договору страхування може бути збільшена за заявою Страхувальника з обґрунтуванням причин збільшення, шляхом укладання Додаткової угоди до Договору страхування та сплати додаткового страхового платежу.

4.12. В Договорі страхування може бути передбачена франшиза (умовна або безумовна) - частина збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно Договору страхування.

Франшиза визначається за згодою Сторін при укладанні Договору страхування у відсотках від страхової суми або в абсолютному розмірі.

За згодою Сторін франшиза може встановлюватися:

- для страхової суми по окремій частині (предмету договору страхування) у складі застрахованого Майна;

- для страхової суми по групі частин (предметів договору страхування) застрахованого Майна;

- від загальної страхової суми за Договором страхування;

- від страхової суми, встановленої Договором страхування по окремих страхових випадках, групі страхових випадків.

Розмір франшизи встановлюється для кожного страхового ризику та діє для кожного страхового випадку. Якщо мали місце декілька страхових випадків, сума франшизи враховується при визначенні суми збитку в кожному випадку.

4.14. Договором страхування може бути передбачено, що розмір франшизи може збільшуватись на певний процент від її розміру, визначеного Договором страхування, для кожного наступного страхового випадку, який відбувся в період дії одного договору страхування щодо визначеного таким договором Майна.

5. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВІ ПЛАТЕЖІ

5.1. Страховик використовує розроблені ним базові страхові тарифи, що визначаються з урахуванням строку, предмету Договору страхування і ступеню страхового ризику. Базові страхові тарифи є невід'ємною частиною цих Правил.

5.2. Страхові тарифи обчислюються актуарно (математично) на підставі відповідної статистики настання страхових випадків. Страховий тариф при страхуванні Майна визначається з урахуванням виду Майна, місцезнаходження Майна, наявності протипожежної системи та інших суттєвих в кожному конкретному випадку факторів, що впливають на ймовірність настання страхових випадків. Річні базові страхові тарифи (в % від страхової суми) для страхових ризиків та видів Майна, що передбачені цими Правилами, наведено в Додатку 5 до цих Правил.

5.3. В залежності від ступеня страхового ризику до страхових тарифів можуть застосовуватись підвищуючі та понижуючі коефіцієнти.

5.4. Норматив витрат Страховика на ведення справи при страхуванні Майна, визначений при розрахунках відповідних страхових тарифів згідно п. 5.2. цих Правил, зазначений у Додатку 5 до цих Правил.

5.5. Страхувальник має право сплачувати страховий платіж у готівковій формі чи безготівковій формі. Страховий платіж сплачується Страхувальником в строки, передбачені Договором страхування.

5.6. За Договором страхування, укладеним на строк менше одного року, страховий тариф розраховується у відсотках від суми річного страхового тарифу, згідно з Таблицею 3 Додатку № 5 до цих Правил, якщо інше не передбачене умовами Договору страхування. При цьому кожний неповний місяць дії Договору страхування при розрахунках платежу вважається за повний.

5.7. Страховий платіж сплачується Страхувальником одноразово або частинами в порядку, в розмірі, в строки зазначені в Договорі страхування.

5.8. Страхувальники згідно з укладеними Договорами страхування мають право вносити платежі лише у грошовій одиниці України, а Страхувальники-нерезиденти - у іноземній вільно конвертованій валюті або у грошовій одиниці України у випадках, передбачених чинним законодавством України.

5.9. В період дії Договору страхування Страхувальник за згодою Страховика може внести в такий Договір зміни, шляхом укладення Додаткової угоди, стосовно розміру страхової суми. При збільшенні страхової суми величина доплати страхового платежу (ДСП) розраховується за формулою (1) для кожного предмету Договору страхування окремо:

$$\text{ДСП} = (\Pi_2 - \Pi_1) \cdot K / T \quad (1)$$

де: Π_1 , Π_2 – страхові платежі по першочерговій і кінцевій страховим сумах відповідно;

K – кількість повних місяців, які залишилися до кінця дії Договору страхування, при цьому неповний місяць приймається за повний;

T – термін дії Договору страхування в повних місяцях.

5.10. При укладанні Договору страхування строком на 1 рік Страхувальнику може бути надана можливість сплати страхового платежу частинами. Розміри відповідних частин страхового платежу і терміни їх сплати визначаються у Договорі страхування. При цьому обов'язковою для виконання є наступна вимога - кожний черговий платіж повинен бути сплачений до закінчення періоду, за який оплата вже виконана, якщо інше не передбачене Договором страхування.

5.11. У разі, якщо на момент настання страхового випадку річний страховий платіж не сплачений Страхувальником у повному розмірі, страхове відшкодування здійснюється Страховиком пропорційно відношенню суми сплаченого страхового платежу до суми річного страхового платежу, якщо інше не передбачено Договором страхування.

5.12. У разі, якщо умовами Договору страхування передбачена сплата річного страхового платежу частинами, і до указанного строку не внесена відповідна частина річного страхового платежу (незалежно від причин), то дія Договору страхування припиняється з 00 годин 00 хвилин дня наступного за днем закінчення періоду, за який сплачено платіж, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

6. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

6.1. Строк дії Договору страхування визначається за згодою Сторін. Договір страхування вважається короткостроковим, якщо він укладений на строк менше одного року.

6.2. Договір страхування набирає чинності з моменту внесення першого страхового платежу, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Дія Договору страхування припиняється о 24 годині 00 хвилин за Київським часом останнього дня дії Договору страхування, а також у випадках, передбачених Договором страхування.

6.3. Майно, визначене в Договорі страхування, є застрахованим тільки на тій території, яка зазначена в Договорі страхування. Якщо застраховане Майно вилучається з місця (території) страхування, дія страхового захисту щодо даного Майна за Договором страхування припиняється.

7. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

7.1. Договір страхування укладається у письмовій формі, на підставі усної або письмової заяви Страхувальника. До укладання Договору страхування Страхувальник на вимогу Страховика надає письмову Заяву на страхування та Опис Майна, що підлягає страхуванню, із зазначенням в них всіх необхідних відомостей. Форма зазначених документів затверджується Страховиком. Опис Майна та Заява на страхування у разі їх оформлення є невід'ємною частиною Договору страхування.

7.2. При укладанні Договору страхування Страхувальник зобов'язаний надати Страховику інформацію та/або документи, які є підставою для визначення ступеня страхового ризику, а саме:

7.2.1. Документи, що встановлюють особу Страхувальника;

7.2.2. Правоустановлюючі та технічні документи на Майно, договори оренди/майнового найму, застави/іпотеки тощо;

7.2.3. Всю необхідну інформацію про Майно (на підставі бухгалтерських документів Страхувальника або інших документів, що підтверджують його місцезнаходження, вартість, кількісну та якісну характеристику, властивості, умови його експлуатації, зберігання та обслуговування);

7.2.4. При страхуванні дорогоцінного Майна, а також ювелірних та антикварних виробів, колекцій, унікальних предметів, електронно-обчислювальних машин, відеотехніки тощо складається детальний опис Майна з визначенням дати виготовлення, характерних ознак, паспортних даних, вартості тощо;

7.2.5. Експертну оцінку вартості Майна, на вимогу Страховика;

7.2.6. Всю інформацію про небезпечні умови на виробництві (небезпечні властивості речовин, які використовуються та отримуються, небезпечні виробничі процеси та операції, небезпечне обладнання тощо, які можуть спричинити настання страхового випадку);

7.2.7. Баланс або довідку про фінансовий стан Страхувальника-юридичної особи за визначений Страховиком період, підтверджені аудитором (аудиторською фірмою), на вимогу Страховика;

7.2.8. Всю інформацію про укладенні договори страхування стосовно Майна з іншими страховиками.

7.3. Страхувальник несе відповідальність за повноту, достовірність та своєчасність подачі інформації, зазначеної в п. 7.2. цих Правил.

7.4. Якщо Страхувальник належним чином не повідомить Страховика про зміни в інформації, зазначеній в Заяві на страхування та описі Майна, то в разі настання страхового випадку Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування, або в період дії Договору страхування вимагати дострокового припинення Договору страхування.

7.5. Договір страхування укладається між Страхувальником та Страховиком у письмовій формі. Факт укладання Договору страхування може посвідчуватись Страховим Свідоцтвом (Полісом, Сертифікатом).

7.6. У випадку втрати Договору страхування або Страхового свідоцтва (Полісу, Сертифікату) в період дії Договору страхування, Страховик видає Страхувальнику дублікат. Після видачі дублікату втрачений Договір страхування або Страхове свідоцтво (Поліс, Сертифікат) є недійсними і виплати страхових відшкодувань по ним не здійснюються.

7.7. Будь-які зміни та доповнення до Договору страхування вносяться за згодою Страхувальника і Страховика шляхом укладення Додаткових угод.

7.8. В Договорі страхування Страхувальником та Страховиком може бути передбачено, що окремі положення цих Правил не включаються в Договір і не діють у конкретних умовах страхування. В разі, якщо конкретні умови Договору страхування не узгоджуються з положеннями цих Правил, застосовуються умови, визначені Сторонами Договору.

8. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

8.1. Дія Договору страхування припиняється та втрачає чинність за згодою Сторін, а також у разі:

1) закінчення строку дії;

2) виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;

3) несплати Страхувальником страхових платежів у встановлені Договором страхування строки. При цьому Договір страхування вважається достроково припиненим у випадку, якщо перший (або черговий) страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою Страховика протягом десяти робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги Страхувальнику, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

4) ліквідації Страхувальника - юридичної особи або смерті Страхувальника-фізичної особи чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених ст. 22, 23, 24 Закону України "Про страхування";

5) ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;

6) прийняття судового рішення про визнання Договору страхування недійсним;

7) в інших випадках, передбачених законодавством України.

8.2. Дію Договору страхування може бути достроково припинено за вимогою Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено умовами Договору страхування. Про намір достроково припинити дію Договору страхування будь-яка Сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше, як за 30 календарних днів до дати припинення дії Договору страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.2.1. При достроковому припиненні Договору страхування за вимогою Страхувальника Страховик повертає йому страхові платежі за період, який залишився до закінчення дії Договору страхування з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов Договору страхування, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю. При цьому порушення строків виплати страхового відшкодування не вважається порушенням умов Договору страхування, в зв'язку з яким при достроковому припиненні його дії Страхувальнику повертаються сплачені страхові платежі повністю.

8.2.2. При достроковому припиненні дії Договору страхування за вимогою Страховика Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога Страховика зумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору страхування, то Страховик повертає Страхувальнику страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування.

8.3. Не допускається повернення коштів готівкою, якщо платежі було здійснено в безготівковій формі за умови дострокового припинення Договору страхування.

8.4. Договір страхування вважається недійсним з моменту його укладання у випадках, передбачених Цивільним кодексом України.

Договір страхування визнається недійсним і не підлягає виконанню також у разі:

1) якщо його укладено після страхового випадку;

2) якщо предметом Договору страхування є майно, яке підлягає конфіскації на підставі судового вироку або рішення, що набуло законної сили.

8.5. В разі визнання Договору страхування недійсним, кожна із Сторін зобов'язана повернути іншій Стороні все отримане за цим Договором страхування, якщо інше не передбачено законодавством України.

8.6. Договір страхування визнається недійсним у судовому порядку.

8.7. Якщо Договором страхування передбачено сплату страхового платежу частинами, і Страхувальником не сплачено чергову частину страхового платежу у передбачений Договором строк, Договір страхування припиняє свою дію о 24:00 годині останнього дня строку, визначеного для сплати чергової частини страхового платежу. При цьому, всі події, що мають ознаку страхового випадку, які відбулись після припинення дії Договору, не визнаються страховими, а збитки, пов'язані з їх настанням, Страховиком не відшкодовуються. Якщо Страхувальником сплачено прострочену частину страхового платежу після припинення дії Договору страхування, останній вважається поновленим на тих самих умовах з дати, наступної за днем надходження чергового страхового платежу на поточний рахунок Страховика без зміни строку дії.

9. ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

9.1. Страхувальник має право:

9.1.1. Ознайомитися з умовами та Правилами страхування та вимагати від Страховика роз'яснень їх положень, порядку визначення розмірів страхової суми, страхового платежу та страхового відшкодування;

9.1.2. На одержання страхового відшкодування в розмірі та строки, визначені цими Правилами та/або Договором страхування;

9.1.3. Вносити Страховику пропозиції щодо змін і доповнень до умов Договору страхування;

9.1.4. Достроково припинити дію Договору страхування у відповідності до його умов, умов цих Правил та законодавства України;

9.1.5. Після отримання страхового відшкодування збільшити страхову суму шляхом укладання Додаткової угоди на строк страхування, що залишився за діючим Договором, з внесенням додаткового страхового платежу;

9.1.6. Надавати Страховику додаткову інформацію та документи, що стосуються обставин страхового випадку;

9.1.7. На одержання від Страховика дублікату Договору страхування (Свідоцтва, Полісу, Сертифікату) у разі втрати оригіналу;

9.1.8. За погодженням зі Страховиком замінити сторону Договору страхування щодо Майна, майновий інтерес стосовно якого був втрачений;

9.1.9. При укладанні Договору страхування призначити фізичних або юридичних осіб (Вигодонабувачів) для отримання страхового відшкодування, які можуть зазнати збитків в результаті настання страхового випадку, а також замінювати їх до настання страхового випадку.

9.2. Страхувальник зобов'язаний:

9.2.1. При укладанні Договору страхування надати достовірну інформацію Страховику про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки ступеня страхового ризику, і надалі в письмовій формі інформувати його про будь-яку зміну в ступені страхового ризику. Істотною інформацією для оцінки та/або зміни ступеня ризику є: страхування Майна в іншій страховій компанії; передача в оренду, в суборенду, лізинг, найм, в податкову заставу, заставу/іпотеку; збільшення/зменшення вартості; проведення реконструкції, перепланування, ремонтних робіт в приміщенні, що належать Страхувальнику, або в приміщеннях, що безпосередньо межують з застрахованим; зміна Вигодонабувача; перепрофілювання застрахованого Майна; зміна переліку Майна, зміна місця знаходження Майна, наявні події, які за Договором страхування визначені як страхові ризики, а також якщо відбулися будь-які зміни, що, якби Сторони мали змогу це передбачити, то Договір взагалі не було б укладено, або було б укладено на інших умовах тощо;

9.2.2. Своєчасно вносити страхові платежі в порядку і на умовах, визначених Договором страхування;

9.2.3. Вживати заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку;

9.2.4. При укладанні Договору страхування повідомити страховика про інші чинні договори страхування щодо цього предмету договору;

9.2.5. Повідомити Страховика про настання страхового випадку в строк, передбачений в Договорі страхування;

Договором страхування передбачається також, що Страхувальник зобов'язаний:

9.2.6. При зміні умов страхування в частині ступеня і складу ризиків, вартості та переліку застрахованого Майна, перепрофілювання застрахованого Майна, тощо, в письмовій формі повідомити Страховика про внесення змін за згодою Сторін до Договору страхування, або про припинення Договору і повернення частини страхового платежу протягом трьох календарних днів, якщо інший строк не передбачений Договором страхування;

9.2.7. Приймати необхідні заходи безпеки при використанні застрахованого Майна, а також виконувати розпорядження та рекомендації компетентних органів і представників Страховика з метою запобігання настання страхового випадку;

- 9.2.8. Забезпечити належну охорону застрахованого Майна;
- 9.2.9. Повідомити Страховика про факти настання страхових випадків за останні 5 років, що передували року укладання Договору страхування;
- 9.2.10. До прибуття представника Страховика та/або експерта зберігати все Майно, що залишилося (як пошкоджене, так і не пошкоджене), в тому стані, в якому воно знаходилось після настання страхового випадку або події, що має ознаки страхового випадку, та надати його для огляду представнику Страховика та/або експерту;
- 9.2.11. Надати Страховику можливість проводити огляд і обстеження застрахованого Майна, приймати участь у розслідуванні причин настання страхового випадку та визначенні розміру збитку;
- 9.2.12. Дотримуватися правил протипожежної безпеки, інструкцій та інших нормативних документів по зберіганню, складуванню, експлуатації і обслуговуванню застрахованого Майна, а також використовувати це Майно відповідно до його цільового призначення;
- 9.2.13. Передати Страховику документи, що нададуть останньому право вимоги до осіб, відповідальних у заподіянні збитків;
- 9.2.14. Надати Страховику відомості про будь-які суми або майно, одержані Страхувальником від третіх осіб в рахунок відшкодування збитку за страховим випадком;
- 9.2.15. Не припускати дій, що роблять неможливим здійснення права зворотної вимоги Страховика до особи, відповідальної за завдані збитки;
- 9.2.16. Негайно, але не пізніше 2-х діб з дня, коли Страхувальнику стало про це відомо, повідомити Страховика, незалежно від подання заяви про настання події, що має ознаки страхового випадку, про те, що компетентними органами стосовно події порушується кримінальна справа, порушується провадження у справі про адміністративні правопорушення;
- 9.2.17. Ставитись до застрахованого Майна так само дбайливо якби воно було не застраховано; не припускати дій або бездіяльності, що призвели б до пошкодження чи знищення Майна;
- 9.2.18. Дотримуватись умов цих Правил, Договору страхування;
- 9.2.19. Повідомити Страховика про втрату або зміну майнового інтересу щодо застрахованого Майна протягом 10-ти календарних днів з моменту його втрати або зміни такого інтересу;
- 9.2.20. Вчиняти інші дії та/або утримуватись від вчинення дій, передбачених цими Правилами, Договором страхування та законодавством України;
- 9.2.21. Особливими умовами, Договором страхування можуть бути передбачені й інші обов'язки Страхувальника.

9.3. Страховик має право:

- 9.3.1. До укладання Договору страхування та протягом його дії перевіряти стан і вартість застрахованого Майна, виконання Страхувальником умов Договору страхування, додержання ним правил (стандартів) безпеки, проведення робіт та зберігання Майна, а також достовірність наданих Страхувальником відомостей;
- 9.3.2. Здійснювати нагляд та інспекцію застрахованого Майна із залученням своїх представників, експертів, та представників компетентних органів;
Страхувальник зобов'язаний допускати представників Страховика, експертів, представників компетентних органів в будь-який робочий час. У разі невиконання умов, зазначених в цьому пункті, Страховик має право достроково припинити дію Договору страхування.
- 9.3.3. Отримати від Страхувальника всю інформацію для укладання Договору страхування та оцінки ступеня страхового ризику;
- 9.3.4. Без пояснення причин відмовити Страхувальнику в прийнятті ризику на страхування;
- 9.3.5. Розпочати огляд місця події і пошкодженого Майна не очікуючи на повідомлення Страхувальника про настання події, що має ознаки страхового випадку. У разі, якщо Страхувальник чи його представник відмовляють Страховику в цьому або створюють перешкоди, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування;

9.3.6. Змінювати умови Договору страхування за згодою Страхувальника, а також вимагати від Страхувальника сплати додаткового страхового платежу при збільшенні ступеня ризику після внесення змін до Договору страхування. Невиконання цієї умови дає право Страховику при настанні страхового випадку повністю відмовити у виплаті страхового відшкодування Страхувальнику;

9.3.7. Брати участь в рятуванні і збереженні застрахованого Майна, але ці дії Страховика не можуть розглядатися як визнання його обов'язку виплатити страхове відшкодування;

9.3.8. Робити запити в правоохоронні органи, фінансові установи, медичні заклади і інші підприємства, установи і організації, які володіють інформацією про обставини страхового випадку, а також самостійно з'ясовувати причини і обставини страхового випадку;

9.3.9. Відмовити у виплаті страхового відшкодування, за наявності підстав та на умовах, передбачених законом та/або Договором страхування;

9.3.10. Затримати виплату страхового відшкодування за наявності підстав, передбачених Правилами та/або Договором страхування, а також здійснювати виплату страхового відшкодування частинами;

9.3.11. Достроково припинити дію Договору страхування у відповідності до його умов, умов цих Правил та законодавства України;

9.3.12. На здійснення права вимоги до особи, відповідальної за заподіяні збитки;

9.3.13. Вирахувати із належної Страхувальнику суми страхового відшкодування суми, одержані Страхувальником від третіх осіб або суми, еквівалентні майну, одержаному в рахунок відшкодування збитку за страховим випадком.

9.4. Страховик зобов'язаний:

9.4.1. Ознайомити Страхувальника з умовами та Правилами страхування;

9.4.2. Протягом 2-х робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходи щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасної виплати страхового відшкодування Страхувальнику;

9.4.3. При настанні страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування у передбачений Договором строк. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхового відшкодування шляхом сплати Страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається умовами Договору страхування або законом;

9.4.4. Відшкодувати витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку, якщо це передбачено умовами Договору страхування;

9.4.5. За заявою Страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили ступінь страхового ризику, або у разі збільшення вартості застрахованого Майна, переукласти з ним Договір страхування або укласти Додаткову угоду до Договору страхування;

9.4.6. Не розголошувати відомостей про Страхувальника та його майнове становище, крім випадків, встановлених законом;

Договором страхування передбачається також, що Страховик зобов'язаний:

9.4.7. У випадку прийняття рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування письмово повідомити про це Страхувальника з обґрунтуванням причин відмови в строк, передбачений цими Правилами та/або Договором страхування.

9.5. Страховик та Страхувальник мають також інші права та обов'язки, визначені в інших Розділах цих Правил та/або Договору страхування, а також передбачені законодавством України.

9.6. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені інші (додаткові) права та обов'язки Страховика та Страхувальника.

10. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА В РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

10.1. При настанні страхового випадку або події, що має ознаки страхового випадку, Страхувальник зобов'язаний:

10.1.1. негайно, але в будь-якому разі не пізніше 24-х годин, повідомити про це Страховика письмово, якщо інше не передбачено Договором страхування;

10.1.2. вжити заходів щодо рятування та збереження пошкодженого Майна, усунення причин, які сприяють збільшенню розміру збитку;

10.1.3. Негайно, як тільки стане відомо, але не пізніше 24 годин, повідомити про подію відповідні компетентні органи;

10.1.4. Надати Страховику можливість провести огляд та обстеження пошкодженого застрахованого Майна та місця події для визначення причини, обставини події та розміру збитку. Якщо Страхувальник або його представник відмовляють йому в цьому або створюють перешкоди, то Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування.

10.1.5. До прибуття представника Страховика та/або експерта зберігати все Майно, що залишилося (як пошкоджене, так і не пошкоджене), в тому стані, в якому воно знаходилось після настання події, що має ознаки страхового випадку, та надати його для огляду представнику Страховика та/або експерту.

10.2. Несвоєчасне повідомлення Страховика про настання події, що має ознаки страхового випадку, без поважних причин надає останньому право відмовити у виплаті страхового відшкодування, якщо Страхувальником не буде доведено, що він не мав можливості своєчасно повідомити Страховика.

10.3. Невиконання Страхувальником умов п.10.1. цих Правил є підставою для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування.

10.4. Страховик звільняється від відшкодування збитків, якщо вони виникли внаслідок того, що Страхувальник навмисно або з необережності не вживав можливих та доцільних заходів, щодо зменшення можливих збитків або запобігання їх виникненню.

10.5. Страховик після отримання письмового повідомлення Страхувальника може направити свого представника для огляду місця події, що має ознаки страхового випадку, його фотографування та складання Акту огляду місця події встановленої Страховиком форми. Страховик та Страхувальник мають право залучити за свій рахунок незалежного експерта для розслідування факту, причин та обставин страхового випадку та визначення розміру завданих збитків.

10.6. Представник Страховика має право розпочати огляд місця події та пошкодженого Майна, не чекаючи повідомлення Страхувальника про подію та розпочати визначення розміру прямого збитку. Зазначені дії Страховика не є підтвердженням визнання події страховою.

11. ПОРЯДОК І УМОВИ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

11.1. Підставою для виплати страхового відшкодування є рішення про виплату страхового відшкодування, яке приймається Страховиком протягом 30-ти робочих днів з дня одержання від Страхувальника документів, зазначених в п. 11.2 цих Правил та/або документів, визначених Договором страхування, якщо інший строк не передбачений умовами Договору страхування.

11.2. Рішення про виплату страхового відшкодування приймається Страховиком на підставі наступних документів:

11.2.1. Письмове повідомлення (заява) про настання події, яка відбулася в період дії Договору страхування та має ознаки страхового випадку;

11.2.2. Письмова заява Страхувальника на виплату страхового відшкодування.

До заяви додаються:

- документи, що встановлюють особу Страхувальника та Вигодонабувача;
- Договір страхування або інший документ, виданий Страховиком, що посвідчує факт укладання Договору страхування;
- платіжний документ, який підтверджує факт сплати страхового платежу;
- документи, що підтверджують майновий інтерес Страхувальника по відношенню до предмету Договору страхування (свідоцтво про право власності, договір оренди, державний акт про право власності на земельну ділянку, договір купівлі-продажу, дарування тощо);
- технічний паспорт на Майно (при наявності);
- інструкція з експлуатації майна (при наявності);
- за наявності - перелік осіб, які відповідальні за завдані збитки із зазначенням П.І.Б./найменування, місця реєстрації та проживання/місцезнаходження, телефон.

- документи, необхідні для підтвердження факту, причин, обставин страхового випадку, та визначення розміру завданих збитків:

- документи компетентних органів (Міністерства з надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС, Державної гідрометеорологічної служби, органів місцевого самоврядування, тощо), що підтверджують факт настання події, що має ознаки страхового випадку, відповідно до характеру події;

- перелік пошкодженого, знищеного або втраченого Майна;

- документи, що підтверджують розмір збитку (бухгалтерські документи, рахунки, калькуляція або кошторис на проведення ремонтних робіт, тощо);

- документи, що підтверджують розмір понесених Страхувальником додаткових витрат, зазначених в пп.2.9.1-2.9.5 цих Правил;

11.2.3. Акт огляду місця події (що складається за участю Страхувальника та Страховика);

11.2.4 Акт про прямий фактичний збиток (складається за згодою Страхувальника та Страховика).

11.3. У разі недостатності наданих Страхувальником документів для встановлення факту, обставин, причин настання страхового випадку та/або розміру заподіяних збитків, Страхувальник зобов'язаний надати всі необхідні документи на вимогу Страховика.

11.4. У разі виникнення спорів між Сторонами щодо кваліфікації події як страхового випадку, причин та обставин, розміру збитку, який підлягає відшкодуванню у зв'язку з настанням страхового випадку, та виникнення сумнівів у Страховика щодо достовірності інформації, зазначеної в документах, кожна із Сторін має право за свій рахунок вимагати проведення незалежної експертизи. Прийняття Страховиком в такому випадку рішення про виплату або відмову у виплаті страхового відшкодування може бути відстрочено, але не більше ніж на 6 місяців.

11.5. Виплата страхового відшкодування проводиться в розмірі прямого збитку, завданого Страхувальнику, але не більше страхової суми, встановленої за згодою Сторін у Договорі страхування.

11.6. Розмір прямого збитку, заподіяного внаслідок страхового випадку, визначається:

11.6.1. При знищенні застрахованого Майна - в розмірі дійсної вартості Майна з вирахуванням зносу на дату страхового випадку та вартості наявних залишків, придатних для подальшого використання.

Примітка: повним знищенням застрахованого Майна за цими Правилами вважається таке його пошкодження, коли витрати на відновлення перевищують 70% дійсної вартості Майна.

11.6.2. У разі пошкодження застрахованого Майна - у розмірі вартості робіт на відновлення з врахуванням зносу на замінені деталі, вузли, матеріали.

11.7. Вартість робіт на відновлення включає:

11.7.1. Вартість матеріалів та запасних частин для відновлення (ремонту) Майна до того стану, в якому Майно було до настання страхового випадку;

11.7.2. Вартість проведення відновлювальних робіт.

11.8. Вартість робіт на відновлення не включає:

11.8.1. Вартість робіт, пов'язаних із зміною та/або покращанням характеристик застрахованого Майна;

11.8.2. Вартість робіт, пов'язаних з тимчасовим (допоміжним) ремонтом або відновленням застрахованого Майна;

11.8.3. Вартість робіт, пов'язаних з профілактичним ремонтом і обслуговуванням обладнання, а також інші витрати, понесені незалежно від факту настання страхового випадку;

11.8.4. Вартість робіт по заміні або ремонту майна, яке знаходиться на гарантійному або на абонементному обслуговуванні, якщо завод-виробник або відповідне ремонтне підприємство зобов'язані здійснити заміну або ремонт безкоштовно в рахунок абонементних платежів;

11.8.5. Інші витрати, що перевищують межу необхідних для відновлення Майна.

11.9. Розмір непрямого збитку, заподіяного внаслідок страхового випадку, визначається в межах вартості витрат, зазначених в пп.2.9.1-2.9.5 цих Правил.

11.10. Якщо Страхувальником/Вигодонабувачем здійснюється заміна пошкоджених частин застрахованого Майна, незважаючи на те, що був можливий їх ремонт без загрози подальшої експлуатації застрахованого Майна, то Страховик відшкодовує Страхувальнику/Вигодонабувачу тільки вартість ремонту цих частин, але не більше вартості заміни таких частин;

11.11. У разі порушення кримінальної справи, порушення провадження у справі про адміністративні правопорушення, рішення про виплату страхового відшкодування приймається після закінчення досудового слідства (закриття справи) або постановлення вироку у кримінальній справі, або винесення постанови суду чи ухвали суду про застосування примусових заходів медичного характеру, або винесення постанови по справі про адміністративні правопорушення. У будь-якому разі строк прийняття рішення про виплату страхового відшкодування не може перевищувати 6 місяців з дати порушення кримінальної справи або порушення провадження у справі про адміністративні правопорушення.

11.12. Рішення про виплату страхового відшкодування оформлюється Розпорядженням про виплату страхового відшкодування. Страховик проводить виплату страхового відшкодування протягом 15 (п'ятнадцяти) робочих днів з моменту прийняття такого рішення, якщо інший строк не передбачений умовами Договору страхування. Днем виплати страхового відшкодування є день списання грошових коштів з банківського рахунку Страховика.

Примітка: в Розпорядженні про виплату страхового відшкодування містяться:

- підстави для виплати страхового відшкодування;
- вказівка про складання Страхового акту, в якому наводиться розрахунок розміру страхового відшкодування.

11.13. Якщо до Договору страхування були внесені зміни, які оформлені належним чином, стосовно розмірів страхової суми, Страховик здійснює виплату страхового відшкодування з врахуванням останньої зміни, що була внесена до настання страхового випадку.

11.14. Після визначення розміру збитків, завданих Страхувальнику внаслідок настання події, що має ознаки страхового випадку, Страховик має право провести експертну оцінку застрахованого Майна з метою визначення його дійсної вартості на момент настання такої події. У разі, коли страхова сума становить певну частку вартості застрахованого Майна, страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначених по страховому випадку збитків, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

11.15. Якщо Страхувальник продовжує експлуатувати (використовувати) Майно, яке потребує ремонту, Страховик відшкодовує збиток тільки в розмірі, що не був спричинений такою експлуатацією (таким використанням).

11.16. Страхувальник не має права відмовлятися від застрахованого Майна (його частин), яке залишилося після страхового випадку, навіть і пошкодженого. Залишкова вартість такого Майна підлягає вирахуванню із суми збитку.

11.17. Страхове відшкодування сплачується з вирахуванням розміру обумовленої в Договорі страхування франшизи, та з вирахуванням сум, одержаних Страхувальником в порядку відшкодування заподіяного збитку від третіх осіб.

11.18. Після виплати Страховиком страхового відшкодування, яке становить частину страхової суми, Договір страхування зберігає чинність до закінчення строку його дії. При цьому, якщо Договором страхування не передбачено інше, сума зобов'язань Страховика зменшується на суму виплаченого страхового відшкодування, і до наступних виплат страхових відшкодувань застосовується принцип пропорційності, тобто виплата страхового відшкодування буде здійснюватись у розмірі меншому, ніж заподіяні збитки, пропорційно співвідношенню суми зобов'язань Страховика, зменшеної на суму вже проведеної виплати страхового відшкодування, до початкової страхової суми, передбаченої Договором страхування.

11.19. Якщо майно застраховане у кількох страховиків і загальна страхова сума перевищує дійсну вартість Майна, то страхове відшкодування, що виплачується усіма страховиками, не може перевищувати дійсної вартості майна. При цьому кожний страховик

здійснює виплату пропорційно розміру страхової суми за укладеним ним Договором страхування.

11.20. Сума страхового відшкодування за одним страховим випадком або декількома страховими випадками не може перевищувати страхову суму, обумовлену Договором страхування. Якщо страхове відшкодування виплачене в розмірі повної страхової суми, дія Договору припиняється.

11.21. Виплата страхового відшкодування не проводиться, якщо збиток повністю відшкодований третьою особою.

11.22. У разі, якщо після виплати страхового відшкодування, Страхувальнику третьою особою відшкодовані збитки в повному обсязі, Страхувальник зобов'язаний повернути Страховику виплачене страхове відшкодування. У разі, якщо після виплати страхового відшкодування, Страхувальнику третьою особою відшкодовані збитки частково, Страхувальник зобов'язаний повернути Страховику суму відшкодування, отриманого від третьої особи.

11.23. Страхове відшкодування по витратах, визначених пп. 2.9.1 - 2.9.5 цих Правил, виплачується тільки в тому випадку, якщо це передбачено Договором страхування, та в межах страхової суми, визначеної за згодою Сторін в Договорі страхування.

11.24. Із суми нарахованого до сплати страхового відшкодування утримується несплачена відповідна частина платежу незалежно від того, настав строк її сплати чи ні, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

11.25. У випадку припинення діяльності Страхувальника-юридичної особи шляхом його реорганізації, його права на отримання страхового відшкодування переходять до правонаступника згідно законодавства України.

11.26. Страховик має право відстрочити прийняття рішення про виплату або відмову у виплаті страхового відшкодування до одержання необхідної інформації, але не більше, ніж на 6 місяців з дня отримання заяви Страхувальника, у випадках, коли:

11.26.1. У нього з'явилися обґрунтовані сумніви стосовно наявності прав Страхувальника або іншої третьої особи на користь якої укладено Договір страхування на отримання страхового відшкодування;

11.26.2. Надані документи не дають змоги повністю з'ясувати причини і обставини страхового випадку, розмір заподіяної шкоди;

11.26.3. Обсяг і характер пошкоджень Майна не відповідають причинам і обставинам, зазначеним Страхувальником у Заяві про настання події.

12. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

12.1. Рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування приймається Страховиком протягом 30 (тридцяти) робочих днів з моменту одержання всіх необхідних документів, передбачених п.11.2 цих Правил, якщо інший строк не передбачений умовами Договору страхування.

12.2. Рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування оформляється Розпорядженням про відмову у виплаті страхового відшкодування та письмово повідомляється Страхувальнику протягом 15 (п'ятнадцяти) робочих днів з дня прийняття такого рішення, якщо інший строк не передбачений умовами Договору страхування, з обґрунтуванням причин відмови.

Примітка: в Розпорядженні про відмову у виплаті страхового відшкодування містяться:

- підстави для відмови у виплаті страхового відшкодування;
- вказівка про складання письмового повідомлення Страхувальника про відмову у виплаті страхового відшкодування.

12.3. Підставою (причиною) для відмови у виплаті страхового відшкодування є:

12.3.1. Навмисні дії Страхувальника, особи, на користь якої укладено Договір страхування, особи, яка користується Майном, спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій Страхувальника, або особи, на користь якої укладено Договір страхування, встановлюється відповідно до чинного законодавства України;

12.3.2. Вчинення Страхувальником – фізичною особою або іншою особою, на користь якої укладено Договір страхування, умисного злочину, що призвів до страхового випадку;

12.3.3. Подання Страхувальником (Вигодонабувачем) неправдивих відомостей про предмет договору страхування, про факт, обставини або причини настання страхового випадку;

12.3.4. Отримання Страхувальником або особою на користь якої укладено Договір страхування повного відшкодування збитків від третьої особи;

12.3.5. Несвоєчасне повідомлення Страховика та/або відповідні компетентні органи про настання страхового випадку без поважних на це причин, або створення Страховиком перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;

12.3.6. Інші випадки, передбачені законом;

Договором страхування також можуть бути передбачені наступні підстави для відмови:

12.3.6. Відсутність необхідних документів та (або) відомостей, які підтверджують факт, причини, характер або обставини настання страхового випадку та/або розмір завданого збитку;

12.3.7. Невжиття Страхувальником заходів щодо запобігання або зменшення збитків, або рятування чи збереження застрахованого Майна після настання страхового випадку, що призвело до втрати Майна або його додаткового пошкодження;

12.3.8. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення Страховика про суттєві зміни ступеня ризику та/або інших умов, зазначених в цих Правилах та/або Договорі страхування. Суттєвими змінами ступеня ризику, про які Страхувальник зобов'язаний повідомити Страховика є: страхування Майна в іншій страховій компанії; передача Майна в оренду, суборенду, в податкову заставу, заставу/іпотеку, проведення реконструкції, перепланування, ремонтних робіт в застрахованих приміщеннях, або приміщеннях, що безпосередньо межують з застрахованим, збільшення вартості Майна, зміна його місцезнаходження, а також якщо відбулися будь-які зміни, що, якби Сторони мали змогу це передбачити, то Договір страхування взагалі не було б укладено, або було б укладено на інших умовах;

12.3.9. Невиконання чи неналежне виконання Страхувальником обов'язків, покладених на нього цими Правилами та/або Договором страхування;

12.3.10. Якщо обсяг і характер пошкоджень застрахованого Майна не відповідають причинам і обставинам заявленої події;

12.3.11. Якщо Страхувальник здійснив зміни на місці події без дозволу на це Страховика та/або не забезпечив зберігання до прибуття представника Страховика всього Майна, яке залишилося (як пошкоджене, так і непошкоджене) в тому вигляді, в якому воно знаходилось після події, що має ознаки страхового випадку;

12.3.12. Якщо Страхувальник не надав Страховику можливість або чинив перешкоди при проведенні огляду та обстеження пошкодженого застрахованого Майна для визначення факту, причин чи обставин настання страхового випадку та визначення розміру збитку.

12.4. Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування, якщо:

12.4.1. Страхувальник не усунув протягом узгодженого зі Страховиком строку обставини, які істотно підвищують ступінь ризику та про необхідність ліквідації яких Страховик повідомляв Страхувальника, якщо інше не обумовлено Договором страхування;

12.4.2. Страховиком, експертизою, правоохоронними або судовими органами буде встановлено, що Страхувальник з метою збільшення розміру збитків включив до переліку знищеного або пошкодженого Майна таке Майно, яке внаслідок страхового випадку не було знищене, втрачене або пошкоджене;

12.4.3. Якщо не були погоджені зі Страховиком у письмовій формі зміни ступеню страхового ризику протягом дії Договору страхування та не досягнуто згоди щодо умов продовження Договору страхування;

12.4.4. Дії або бездіяльність Страхувальника або повнолітнього члена його родини, особи на користь якої укладено Договір страхування, інших осіб (їх працівників або осіб, що діяли за їх дорученням (усним чи письмовим)), які перебували з їх відома в місці знаходження застрахованого Майна, що призвели до настання страхового випадку.

12.5. Договором страхування можуть бути передбачені й інші підстави для відмови у виплаті страхового відшкодування.

12.6. Відмова Страховика у виплаті страхового відшкодування може бути оскаржена Страхувальником у судовому порядку.

13. ПРАВО ВИМОГИ СТРАХОВИКА ДО ОСОБИ, ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ЗА ЗАВДАНІ ЗБИТКИ

13.1. До Страховика, після виплати страхового відшкодування, в межах фактичних затрат переходить право вимоги, яке Страхувальник або інша особа, що одержала страхове відшкодування, має до особи, відповідальної за заподіяний збиток.

13.2. Страхувальник (або інша особа, що одержала страхове відшкодування) зобов'язаний забезпечити можливість Страховику реалізувати його право вимоги по виплаченому страховому відшкодуванню, шляхом надання останньому документів, які підтверджують законне право вимоги Страхувальника (або іншої особи, що одержала страхове відшкодування) до осіб, відповідальних за заподіяну шкоду застрахованому Майну. Страхувальник надає такі документи Страховику до отримання ним страхового відшкодування.

13.3. У випадку повного або часткового відшкодування третьою особою шкоди, завданої Страхувальнику, після отримання останнім страхового відшкодування, Страхувальник зобов'язаний повернути Страховику протягом 10-ти робочих днів отримане страхове відшкодування в межах сплаченої третьою особою суми.

14. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

14.1. За невиконання або неналежне виконання умов Договору страхування Сторони несуть відповідальність, передбачену Договором страхування та законодавством України.

14.2. За несвоєчасну виплату страхового відшкодування Страховик сплачує Страхувальнику пеню у розмірі, передбаченому Договором страхування, але в будь-якому випадку не більше подвійної облікової ставки НБУ, що діяла в період прострочення, від суми заборгованості за кожний день прострочення.

14.3. Всі спори та розбіжності, які виникають з Договору страхування, та/або у зв'язку з ним та цими Правилами, вирішуються Сторонами шляхом переговорів, а разі недосягнення згоди – судом відповідно до законодавства України.

15. ОСОБЛИВІ УМОВИ

15.1. Особливі умови страхування певних видів майна містяться в додатках до цих Правил.

**ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ БУДІВЕЛЬНИХ ТА
МОНТАЖНИХ РОБІТ
("ОСОБЛИВІ УМОВИ")**

1. Положення цих особливих умов складають невід'ємну частину цих Правил та їх дія поширюється на Договір страхування тільки в тому випадку, якщо у ньому міститься відповідне посилання на них.
2. На підставі цих особливих умов та Правил Страховик укладає договори добровільного страхування будівельних та/або монтажних робіт від перерахованих в особливих умовах ризиків (надалі – Договори страхування).
3. Страхувальниками відповідно до цих особливих умов є юридичні особи та дієздатні фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності (надалі – Страхувальники), що мають заснований на законі, іншому правовому акті або договорі інтерес у виконанні будівельних та/або монтажних робіт та уклали із Страховиком Договори страхування.

4. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

- 4.1. Предметом договору страхування є майнові інтереси Страхувальника (Вигодонабувача), що не суперечать закону, пов'язані з виконанням будівельних та/або монтажних робіт та з відшкодуванням Страхувальником (Вигодонабувачем) заподіяної ним в зв'язку з виконанням будівельних та/або монтажних робіт шкоди третім особам.
- 4.2. Страхуванню за цими особливими умовами підлягають:
 - 4.2.1. Будівельні роботи, включаючи підготовчі роботи, будівельні матеріали і конструкції, з урахуванням митних зборів, витрати на заробітну плату, інші витрати, передбачені проектно-кошторисною документацією, а також будівельні матеріали і обладнання, що поставляються замовником;
 - 4.2.2. Монтажні роботи, включаючи устаткування, що монтується, з урахуванням митних зборів, витрати на заробітну плату, інші витрати, передбачені проектно-кошторисною документацією, а також матеріали, устаткування і послуги, надані замовником;
 - 4.2.3. Устаткування будівельного (монтажного) майданчика (тимчасові будинки і споруди, складські приміщення, риштування, інженерні комунікації, під'їзні шляхи і т. ін.).
- 4.3. За додатковою згодою сторін страхуванню підлягають:
 - 4.3.1. Об'єкти, що знаходяться на будівельному (монтажному) майданчику, або в безпосередній близькості до нього, за винятком об'єктів, вказаних у п.4.2.3 цих особливих умов;
 - 4.3.2. Машини і обладнання, що використовуються при будівництві та/або монтажу (бульдозери, екскаватори, скрепери, котки, асфальтоукладальники, крани, підйомники, бетономішалки тощо);
 - 4.3.3. Вантажі (матеріали, конструкції) при перевезенні по території будівельного (монтажного) майданчика;
 - 4.3.4. Витрати по розчищенню зазначеної в Договорі страхування території від уламків (залишків) майна, що постраждало в результаті страхового випадку;
 - 4.3.5. **Післяпускові гарантійні зобов'язання:** страхуванню підлягають об'єкти, споруджені (змонтовані, налагоджені) і прийняті в експлуатацію Замовником, та відносно яких Страхувальник несе гарантійні зобов'язання перед Замовником, на період відповідальності Страхувальника по гарантійних зобов'язаннях (гарантійний строк) згідно з контрактом (договором підряду). Страховик

відшкодовує витрати (збитки) Страхувальника, обумовлені виконанням гарантійних зобов'язань перед Замовником і пов'язані з загибеллю або ушкодженням предмета Договору страхування, за умови, що загибель або ушкодження стали наслідком помилок, допущених при виконанні будівельно-монтажних і пусконаладжувальних робіт, але виявлених у період гарантійної експлуатації, або в результаті виконання гарантійних зобов'язань Страхувальником, або уповноваженими ним особами. Договором страхування може бути передбачено відшкодування інших витрат Страхувальника, пов'язаних з виконанням ним гарантійних зобов'язань. Страховик не відшкодовує витрати на заміну, ремонт дефектних частин або матеріалу (цей виняток не поширюється на втрату (загибель) або пошкодження справних частин застрахованих предметів Договору внаслідок використання дефектних частин або матеріалу).

5. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ СТРАХОВИХ СУМ. ФРАНШИЗА

- 5.1. Страхова сума встановлюється за згодою сторін Договору страхування в межах вартості предметів Договору страхування (страхової вартості) за цінами і тарифами, що діють у місці і на момент укладання Договору страхування.
- 5.2. Вартість визначається:
- для будівельних та/або монтажних робіт – повна вартість будівельних та/або монтажних робіт за контрактом (договором підряду) при їх завершенні (або залишок вартості робіт за контрактом (договором підряду), якщо об'єкт вже споруджується на момент укладання Договору страхування), включаючи вартість будівельних матеріалів, складових частин і конструкцій, з урахуванням митних зборів, витрати на заробітну плату, інші витрати, передбачені проектно-кошторисною документацією, а також матеріали і обладнання, що поставляються замовником;
 - для устаткування будівельного (монтажного) майданчика, будівельної (монтажної) техніки і обладнання, об'єктів, що знаходяться на будівельному (монтажному) майданчику, або в безпосередній близькості до нього – вартість придбання (будівництва) по цінах, що діють на момент укладення Договору страхування з урахуванням зносу.
- 5.3. Страхова сума по п.4.3.4 особливих умов встановлюється у розмірі не більше 2% від страхової суми по страхуванню будівельних та/або монтажних робіт.
- 5.4. Якщо завищення страхової суми в Договорі страхування виявиться наслідком обману зі сторони Страхувальника, Страховик має право на визнання Договору страхування недійсним та відшкодування завданої йому у зв'язку з цим шкоди не проводити.
- 5.5. Якщо Страхувальнику (Вигодонабувачу) здійснена виплата страхового відшкодування, то страхова сума відповідно зменшується на розмір виплаченого відшкодування. Страхова сума вважається зменшеною з дня такої виплати.

6. СТРАХОВІ РИЗИКИ, СТРАХОВІ ВИПАДКИ, ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ, ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

- 6.1. За Договором страхування, укладеним на підставі цих Правил, страхування здійснюється від таких ризиків:
- 6.1.1. Пожежі;**
 - 6.1.2. Вибуху;**
 - 6.1.3. Удару блискавки;**
 - 6.1.4. Падіння пілотованих літальних об'єктів або їхніх частин;**
 - 6.1.5. Стихійних лих** (згідно з класифікацією гідрометслужби України);
 - 6.1.6. Вплив води;**
 - 6.1.7.** Стороннього впливу – наїзду наземних транспортних засобів або саморушних машин та впливу водяних транспортних засобів або самохідних плаваючих інженерних споруд, що не призначені для використання винятково в межах будівельного (монтажного) майданчика.
 - 6.1.8. Протиправні дії третіх осіб (надалі-ПДТО);**

- 6.1.9. **Помилки робітників Страхувальника** (Вигодонабувача) у проведенні будівельних та/або монтажних робіт, дефектів у застрахованих предметах Договору страхування.
- 6.1.10. **Інших аварійних подій** – впливу електроенергії у вигляді короткого замикання, електричної дуги, перевантаження електромережі та т.ін.; підвищеного і зниженого тиску; пошкодження внаслідок дії відцентрової сили; розривів тросів і ланцюгів, пошкоджень при перевезеннях в межах будівельного (монтажного) майданчика, пошкодження частинами, що обвалюються чи падають; інших непередбачених подій на будівельному (монтажному) майданчику.
- 6.1.11. **Помилки, допущені при виконанні будівельно-монтажних і пусконаладжувальних робіт і виявлені у період гарантійної експлуатації, або в результаті виконання гарантійних зобов'язань Страхувальником, або уповноваженими ним особами** (виключно при страхуванні об'єктів, зазначених в п.4.3.5 цих особливих умов)
- 6.2. Договір може бути укладений по сукупності або у будь-якій комбінації усіх вищезгаданих страхових ризиків.
- 6.3. Договором страхування також може бути передбачено:
- 6.3.1. Відшкодування витрат по розчищенню території від уламків після страхового випадку. Витратами по розчищенню території від уламків вважаються такі витрати, що повинні бути здійснені після страхового випадку для приведення території будівельного (монтажного) майданчика в стан, придатний для проведення відбудовних робіт;
- 6.3.2. Страхування післяпускових гарантійних зобов'язань Страхувальника в зв'язку з виконанням будівельних та/або монтажних робіт;
- 6.3.3. Відшкодування витрат Страхувальника на заходи, спрямовані на зменшення збитків при настанні страхового випадку. Вживаючи такі заходи, Страхувальник повинний дотримуватися вказівок Страховика, якщо вони повідомлені Страхувальнику. Витрати на такі заходи, якщо вони були необхідні або були зроблені для виконання вказівок Страховика, повинні бути відшкодовані Страховиком навіть якщо відповідні заходи виявилися безуспішними.
- 6.4. **Не підлягають відшкодуванню** збитки, що виникли під дією ризиків, а саме:
- 6.4.1. **Вибуху** (п.6.1.2 цих особливих умов):
- а) внаслідок ушкодження механізмів із двигунами внутрішнього згорання при вибухах (детонаціях), що виникають у камерах згорання;
- б) внаслідок проведення вибухових робіт;
- 6.4.2. **Стихійних лих** (п.6.1.5 цих особливих умов):
- а) в результаті розмокання або розчинення внаслідок дії води або інших рідин;
- б) від падіння конструктивних елементів і уламків (частин) застрахованого майна, викликаного його частковою руйнацією або ушкодженням внаслідок старіння (зносу) цього майна та/або виробничих (будівельних) дефектів;
- в) в результаті проведення вибухових робіт, виїмки ґрунту, засипання пустот або інших земляних робіт;
- 6.4.3. **Вплив води** (п.6.1.6 цих особливих умов):
- а) внаслідок підвищеної вологості усередині помешкання (цвіль, грибок, тощо);
- б) внаслідок термічного розширення (стиску) рідин (парів) внаслідок їх нагрівання (охолодження), якщо гідравлічні системи не обладнані захисними клапанами або розширювальними баками;
- в) внаслідок природного зносу або корозії систем;
- 6.4.4. **Помилки робітників Страхувальника** (Вигодонабувача) (п.6.1.9 цих особливих умов):
- а) витрати на заміну, ремонт дефектного матеріалу, усунення помилок при проведенні будівельних та/або монтажних робіт (цей виняток не поширюється на втрату (загибель) або пошкодження справних частин застрахованих предметів договору страхування внаслідок

використання дефектного матеріалу або помилок при проведенні будівельних та/або монтажних робіт);

б) збитки внаслідок помилок при проведенні вибухових робіт, якщо інше не передбачено Договором страхування.

6.5. Не визнаються страховими випадками події, що сталися внаслідок:

- 6.5.1. Впливу ядерної енергії в будь-якій формі;
- 6.5.2. Військових дій, а також маневрів або інших військових заходів, якщо інше не передбачено Договором страхування;
- 6.5.3. Громадянської війни, терористичних актів, народних хвилювань усякого роду або страйків, якщо інше не передбачено Договором страхування;
- 6.5.4. Вилучення, конфіскації, реквізиції, арешту або знищення застрахованого майна по розпорядженню державних органів, заборони владою проведення робіт;
- 6.5.5. Навмисних дій, халатності чи необережності Страхувальника (Вигодонабувача), їх робітників або представників, недотримання інструкцій з проведення робіт, збереження, експлуатації, обслуговування та техніки безпеки;
- 6.5.6. Дій Страхувальника (Вигодонабувача), їх робітників або представників в стані алкогольного сп'яніння, під впливом наркотичних чи токсичних речовин;
- 6.5.7. Вчинення Страхувальником (Вигодонабувачем), його представниками або робітниками, навмисного злочину;
- 6.5.8. Помилки, допущених при проектуванні, якщо інше не передбачено Договором страхування;
- 6.5.9. Помилки у проведенні будівельних та/або монтажних робіт, дефектів у застрахованих предметах договору страхування, що були відомі Страхувальнику (Вигодонабувачу), його робітникам або представникам до настання страхового випадку, але про які не було повідомлено Страховику;
- 6.5.10. Внутрішніх поломок машин, що використовуються для будівництва або монтажу, тобто пошкоджень, що не викликані зовнішніми чинниками;
- 6.5.11. Експериментальних чи дослідницьких робіт;
- 6.5.12. Ушкоджень, безпосередньо викликаних постійним впливом експлуатаційних факторів або природних процесів (зносу, корозії, окислювання, шумування, гниття, самозаймання, усушки тощо).

6.6. Страховик не несе відповідальності за:

- 6.6.1. Розкрадання майна під час страхового випадку, не застрахованого по ризику втрати майна в результаті протиправних дій третіх осіб (п.6.1.8 цих особливих умов).
 - 6.6.2. Непрямі збитки будь-якого характеру, включаючи втрачену вигоду, неустойки (штрафи, пені), збитки внаслідок прострочень, порушення, скасування договорів (контрактів), пов'язаних з виконанням Страхувальником (Вигодонабувачем) будівельних та/або монтажних робіт;
 - 6.6.3. За шкоду, заподіяну життю та/або здоров'ю робітників Страхувальника (Вигодонабувача) чи інших організацій, зайнятих у виконанні робіт на будівельному (монтажному) майданчику на підставі контрактів (договорів підряду);
 - 6.6.4. Втрату (загибель) або ушкодження грошей, дорогоцінних металів, каменів, планів, креслень, фотографій, зразків, макетів, цінних паперів, бухгалтерських і інших документів;
 - 6.6.5. Втрату (загибель) або ушкодження (псування) паливних і мастильних матеріалів, хімікатів, охолоджувальних рідин і інших допоміжних матеріалів, продукції, виробленої чи оброблюваної застрахованими предметами;
 - 6.6.6. Збитки, що були виявлені лише в ході інвентаризації.
- 6.7. У випадку повного чи часткового припинення робіт сторони укладають додаткову угоду до Договору страхування про обсяг страхового покриття та інші умови страхування на період припинення робіт. При відсутності такої додаткової угоди збитки, що виникли в період припинення робіт не відшкодовуються.

7. Страховик при визначенні розміру страхового платежу, що підлягає сплаті за Договором страхування, застосовує розраховані ним базові страхові тарифи, що визначають

страховий платіж в залежності від страхового ризику та строку страхування. Базові страхові тарифи наведені в Додатку 5 до цих Правил.

8. При продовженні строку дії Договору страхування в зв'язку з порушенням строку закінчення будівництва (монтажу) за контрактом (договором підряду) і його продовженням укладається додаткова угода до Договору страхування та сплачується додатковий страховий платіж, при розрахунку якого враховується ступінь виконання контракту (договору підряду) на момент його продовження.
9. При укладанні Договору страхування Страховик має право запросити у Страхувальника баланс або довідку про фінансовий стан, підтверджені аудитором (аудиторською фірмою), контракт (договір підряду) на виконання будівельних та/або монтажних робіт, копію ліцензії на право проведення будівельних та/або монтажних робіт, проектно-кошторисну документацію та інші документи, необхідні для оцінки страхового ризику.
10. Договір страхування може бути укладений:
 - 10.1. на період проведення будівельних та/або монтажних робіт згідно з контрактом (договором підряду);
 - 10.2. на окремі етапи будівельних та/або монтажних робіт, використовуючи локальні кошториси на виконання робіт;
 - 10.3. на будь-який інший календарний строк.
11. Відповідальність, за згодою сторін Договору страхування, Страховик може нести впродовж узгодженого періоду часу (наприклад, щодо будівельних та/або монтажних робіт відповідальність може починатися з моменту початку робіт або після вивантаження застрахованих предметів на будівельному (монтажному) майданчику згідно з Договором страхування і закінчуватися прийманням чи пуском об'єктів будівництва в експлуатацію з урахуванням умов цих особливих умов та Правил; відповідальність за машини і обладнання може починатися після їх вивантаження на будівельному (монтажному) майданчику та закінчуватися в момент вивезення з цього майданчика з урахуванням умов цих Правил та цих особливих умов).
12. На додаток до зобов'язань, передбачених Правилами, Страхувальник зобов'язаний:
 - 12.1. Дотримуватися розумних заходів обережності і рекомендацій, передбачених проектною документацією;
 - 12.2. Повідомити Страховику в письмовій формі про часткове чи повне припинення будівельно-монтажних робіт протягом двох робочих днів з дня прийняття офіційного рішення про припинення;
 - 12.3. Письмово повідомити Страховика про перехід права на застраховане майно до іншої особи протягом 2-х робочих днів.
13. Стосовно інших питань, не обумовлених в цих особливих умовах, діють відповідні положення цих Правил.

До Правил добровільного страхування майна
(іншого, ніж передбачено пунктами 5 – 9
статті 6 Закону України «Про страхування»)

**ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО
СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ**

(“ОСОБЛИВІ УМОВИ”)

1. Положення цих особливих умов складають невід’ємну частину Правил та їх дія поширюється на Договір страхування тільки в тому випадку, якщо у ньому міститься відповідне посилання на них.
2. На підставі цих особливих умов та Правил Страховик укладає договори добровільного страхування сільськогосподарської продукції - врожаю сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень) від перерахованих в особливих умовах ризиків (надалі – Договори страхування).
3. Предметом Договору страхування є майновий інтерес Страхувальника, що не суперечить закону, пов’язаний з вирощуванням, володінням, користуванням та розпорядженням сільськогосподарською продукцією (в тому числі сільськогосподарськими культурами та багаторічними насадженнями, включаючи врожай від таких культур і насаджень), зазначеною в Договорі страхування.

4. На підставі цих особливих умов можуть бути застраховані:

- 4.1. однорічні сільськогосподарські культури (озимі та ярові зернові, зернобобові, технічні, овочеві, баштанні, кормові тощо), що вирощуються на відкритому ґрунті або на захищеному ґрунті (в теплицях, парниках, оранжереях тощо);
- 4.2. багаторічні сільськогосподарські культури (сади, ягідники, виноградники тощо), що вирощуються на відкритому або на захищеному ґрунті;
- 4.3. інша сільськогосподарська продукція.

При страхуванні багаторічних насаджень та сільськогосподарських культур можуть бути застраховані як самі насадження (в якості основних або оборотних фондів), так і сільськогосподарська продукція від цих культур.

5. Страхуванню не підлягають врожай:

- 5.1. Сільськогосподарських культур, посіви (посадки) яких Страхувальник обробляв протягом трьох та більше років, але ні в одному році не одержував врожаю.
- 5.2. Багаторічних насаджень у віці, що плодоносить, якщо Страхувальник протягом останніх 5 років не одержував врожаю з цих насаджень.
- 5.3. Сільськогосподарська продукція, посіви (посадка) якої на час укладення договору страхування мають явні ознаки враження хворобами та шкідниками, пошкоджені внаслідок несприятливих погодних умов, засмічені карантинними об’єктами (організмами).
- 5.4. Багаторічних насаджень:
 - 5.4.1. знос яких склав 70 та більше відсотків;
 - 5.4.2. що знаходяться у садах з розрідженістю 70 відсотків та більше;
 - 5.4.3. що підлягають списанню з балансу у зв’язку з поразкою хворобами, плановою реконструкцією та розкорчуванням, природним відмиранням, псуванням та ін.; уражені хворобами рослин.

6. На підставі цих особливих умов здійснюється страхування сільськогосподарської продукції **на випадок** її загибелі або пошкодження в результаті настання страхових випадків з числа зазначених в розділі 7 цих особливих умов.

Загибель - повне припинення вегетації рослин або економічна недоцільність їх подальшого вирощування і збирання.

Пошкодження - погіршення стану рослин при якому їх вегетація продовжується і зберігається економічна доцільність їх подальшого вирощування і прибирання.

7. Страховим ризиком, застрахованим на умовах цих особливих умов, може бути загибель або пошкодження сільськогосподарської продукції, до яких призвели:

7.1. наступні події:

- **Заморозок** – зниження температури нижче 0⁰С на поверхні ґрунту і рослин, що спостерігається у вегетаційний період при позитивних середньодобових температурах повітря, яке викликає загибель або пошкодження сільськогосподарських культур внаслідок появи в пошкодженій рослині одного або більше симптомів, таких як: внутрішньоклітинні кристали льоду, що порушують клітинну структуру (клітинна загибель), загибель репродуктивних органів і зневоднення або „висмоктування зерна”, при наявності ліцензії на добровільне страхування від вогневих ризиків та ризик стихійних явищ.

- **Вимерзання** – загибель або пошкодження посівів, як правило озимих сільськогосподарських культур внаслідок впливу низьких температур на ґрунті терміном більше 3 календарних днів, на глибині залягання вузла кущення, що дорівнюють або є нижчими кристалічної межі для цієї с/г культури у відповідному регіоні у період до початку травня.

- **Ожеледь** – шар льоду на поверхні ґрунту (притерта льодяна кірка) або снігового покриву (висяча льодяна кірка), що утворюється в результаті сонячної радіації, глибоких відлиг, які змінюються на мороз, опадів або туману в холодний період року і викликають загибель рослин в результаті механічної дії (розрив вегетативних органів, кореневої системи), а також в результаті порушення процесів газообміну рослин.

- **Град** – вид атмосферних опадів, що являють собою льодяні утворення розміром від дрібної горошини до крупного яйця, які випадають влітку, як правило із зливовим дощем або під час грози і викликає загибель бо пошкодження сільськогосподарських культур в результаті безпосередньої механічної дії на надземні органи рослини, а також зменшення врожаю сільськогосподарської культури і вторинні захворювання сільськогосподарських культур.

- **Удар блискавки** – спрямований в наземні об'єкти розряд атмосферної електрики, що викликає заpalення, пошкодження або повне знищення посівів сільськогосподарських культур.

- **Землетрус** – коливання земної кори, зумовлене природними геофізичними явищами, що викликають розломи, зсуви, зміщення ділянок земної поверхні, що робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур і, як наслідок, зниження чи втрату їх врожаю.

- **Лавина** – сніжний обвал, що викликає пошкодження чи загибель рослин в результаті механічного пошкодження надземної частини рослин або робить неможливим виконання технологічних операцій з вирощування сільськогосподарських культур.

- **Земельний зсув** – зміщення великих мас ґрунту, що викликає пошкодження чи загибель рослин в результаті механічного пошкодження надземної частини рослин або робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур.

- **Земельний або земельно-водний сель** – потік ґрунту або муловий (земельно-водний) потік, що відбувається під час рясних опадів в горах і передгір'ях, викликає загибель рослин в результаті механічного впливу на надземні органи рослин, шляхом їх виривання,

вимивання чи замулювання або робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур.

- **Пожежа** – неконтрольований процес горіння, що супроводжується знищенням посівів сільськогосподарських культур в результаті дії вогню (в тому числі викликаного ударом блискавки, аварією електромережі, вибухом, підпалом), що здатний самотійно поширюватися поза місцями, спеціально призначеними для його розведення і підтримання, а також пошкодження або знищення посівів продуктами горіння і засобами пожежогасіння, що застосовуються з метою попередження пожежі.

- **Буря, ураган, буран** – сильний тривалий вітер (рух повітряних мас), вище 9-ти балів за шкалою Бофорта і швидкістю понад 20 м/с, з дощем, снігом або без них, що викликає загибель або пошкодження сільськогосподарських культур, вилягання рослин, незворотне виривання та/або ламання стебел.

- **Злива, паводок, паводок** – надлишок вологи (рясні опади або інтенсивне танення снігу), що викликає застоювання води на полях і, як наслідок, загибель рослин в результаті порушення газообміну, що також призводить до втрати або повної загибелі врожаю внаслідок неможливості проведення збиральних робіт. Фітопатогенний вплив надлишкової вологості на рослини полягає у тому, що на тих ділянках, де довгий час зберігається волога, починають виникати захворювання, такі як кореневі та стеблові гнилі, що призводять до значного зниження врожайності.

- **Посуха** – загибель та пошкодження рослин внаслідок тривалого дефіциту опадів при підвищеному температурному режимі у теплий період року, внаслідок чого вичерпуються запаси вологи ґрунту за рахунок випаровування і транспірації. Складаються несприятливі умови для вегетації рослин, врожай с/г культур різко знижується або гине. При цьому розрізняють атмосферну або повітряну посуху, коли опадів випадає недостатньо, утримуються високі температури повітря на фоні низької вологості повітря (менше 30%), та ґрунтову посуху, коли відбувається висушування ґрунту, що приводить до недостатнього забезпечення рослин водою і викликає передчасне пожовтіння та засихання рослин.

Критерії посухи – зниження відносної вологості повітря вдень до 30% і менше протягом 10 днів і більше, зниження запасів продуктивної вологи орного шару ґрунту до 10 мм і менше у період сівби озимини і ярини; зниження запасів продуктивної вологи в метровому шарі ґрунту до 30% і менше НПВ (найменшої польової вологоємності) в інші періоди вегетації.

- **Зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню** – зниження рівня води в системах зрошення внаслідок впливу на ці системи природних явищ (землетрусів, зсувів і т.п.) або протиправних дій третіх осіб, що робить неможливим проведення зрошення, що призводить до пошкодження або загибелі рослин в результаті нестачі вологи.

- **Епіфітотійний розвиток хвороб рослин** – масове розповсюдження хвороб рослин, що викликаються паразитичними збудниками, кваліфіковане Державною Станцією Захисту Рослин як „Епіфітотія”.

- **Епіфітотійне розмноження шкідників рослин** - масове розмноження шкідників рослин, кваліфіковане Державною Станцією Захисту Рослин як „Епіфітотія”.

- **Вторинні хвороби рослин** – масовий розвиток захворювань рослин, що викликаються напівпаразитичними збудниками, що є наслідком первинного механічного пошкодження рослин градом, бурею, зливою, низькою температурою, стоячою водою чи іншими подіями, наведеними у пункті 7.1 цих особливих умов.

- **Протиправні дії осіб, що виражаються у крадіжках, хуліганських діях стосовно рослинницьких насаджень, зруйнуванні покриттів (несучих конструкцій) теплиць,**

парників, оранжерей - таємне викрадення сільськогосподарської продукції з поля у період вегетації с/г культур, пошкодження посівів третіми особами, а також пошкодженні чи викраданні покриттів і несучих конструкцій теплиць, парників, оранжерей, що викликає пошкодження або знищення посівів або насаджень сільськогосподарських культур, які вирощуються в закритому ґрунті, якщо у даному випадку проти осіб порушена кримінальна справа.

7.2. непоясненні явища, що супроводжуються появою на полях кіл, візерунків правильної форми, які утворюються з прим'ятої наземної частини сільськогосподарських культур.

8. При страхуванні сільськогосподарських культур, що вирощуються на захищеному ґрунті, крім подій, зазначених в п. 7 цих особливих умов, страховими ризиками можуть бути їхня загибель або пошкодження в результаті:

8.1. Припинення подачі води, тепла, електроенергії внаслідок подій, на випадок яких укладено Договір страхування.

8.2. Руїнування покриттів (несучих конструкцій) теплиць, парників, оранжерей внаслідок подій, на випадок яких укладено Договір страхування.

9. Договір страхування може бути укладений на умовах інших причин і обставин настання страхових подій, перерахованих в пп. 7-8 цих особливих умов, та їх наслідків. При цьому конкретні умови страхування зазначаються в Договорі страхування. В Договорі страхування Страхувальником та Страховиком може бути передбачено, що окремі положення цих особливих умов, Правил не включаються в Договір і не діють у конкретних умовах страхування. В разі, якщо конкретні умови Договору страхування не узгоджуються з положеннями цих особливих умов, Правил, застосовуються умови, визначені Сторонами Договору.

10. Договір страхування сільськогосподарських культур може бути укладений за принципом «Всі ризики», за винятком виключень та обмежень, наведених в Договорі страхування.

11. За Договором страхування можуть бути застраховані непрямі збитки та витрати, пов'язані із настанням страхових випадків, передбачених Договором страхування, зокрема:

11.1. Витрати з розчищення місця страхування та приведення її до виду та стану, в якому це місце знаходилося до того, як стався страховий випадок, в обсязі, зазначеному в договорі страхування.

11.2. Витрати, пов'язані з рятуванням застрахованих сільськогосподарських культур у зв'язку із настанням страхового випадку та його наслідками, здійсненні з метою зменшення збитків.

11.3. Витрати, пов'язані з пересівом або підсівом сільськогосподарських культур.

11.4. Інші непрямі збитки, пов'язані із настанням страхового випадку та зазначені в Договорі страхування.

12. Випадок визнається страховим за наявності:

12.1. посіву (посадки) сільськогосподарської культури;

12.2. факту несприятливого впливу на сільськогосподарську культуру (культури), щодо якої укладено договір страхування, несприятливих подій, зазначених в Договорі страхування, з числа наведених в пп. 7-8 цих особливих умов;

12.3. причинно-наслідкового зв'язку між фактом настання страхових випадків, з числа наведених в пп. 7-9 цих особливих умов, та завданими Страхувальнику збитками, пов'язаними пошкодженням або загибеллю сільськогосподарської культури, щодо якої укладено Договір страхування.

13. В усіх випадках не підлягають відшкодуванню збитки, що виникли внаслідок:

13.1. Всякого роду воєнних дій чи військових заходів і їх наслідків, громадянської війни, народних хвилювань і страйків, революції, заколоту, повстання, масового безладдя,

групових порушень громадянського порядку, конфіскації, арешту або знищення сільськогосподарських культур за вимогою військової чи цивільної влади.

13.2. Впливу ядерної енергії в будь-якій формі, техногенних аварій, забруднення навколишнього середовища.

13.3. Настання подій, перелічених в п.п.7-9 цих особливих умов, в такий період року, коли в умовах даної місцевості і даного року врожай культури мав бути зібраним.

13.4. Стихійних лих, якщо до початку дії договору страхування місця страхування була оголошена зоною стихійного лиха.

13.5. Навмисних дій або необережності Страхувальника або його представників, що сприяла виникненню або збільшенню збитку.

13.6. Згідно з цими особливими умовами під необережністю розуміються такі дії або бездіяльність Страхувальника (його представників), негативні наслідки яких він міг і повинен був передбачити, щоб уникнути або попередити їх настання.

13.7. Порушення агротехнічного процесу обробки сільськогосподарських культур, в тому числі, викликаного низьким рівнем організації праці та/або відсутністю у Страхувальника необхідної кількості:

- паливно-мастильних матеріалів;
- робочої сили;
- насіння, посадочного матеріалу;
- добрив та отрутохімікатів;
- тепличних покриттів;
- сільськогосподарської техніки та автотранспорту;
- карантинних заходів;
- зараження багаторічних рослин хворобами, для яких на час укладення Договору страхування діяв карантин.

14. Обмеження страхування. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не підлягають відшкодуванню збитки, що виникли внаслідок:

14.1. Невідповідності фізіологічних та якісних параметрів сільськогосподарських культур, у відношенні до яких укладено договір страхування, агрокліматичним умовам та стану ґрунтів даної зони.

14.2. Терористичних актів та їхніх наслідків.

15. Договором страхування можуть бути передбачені інші виключення із страхових випадків та обмеження страхування, які не суперечать законодавству України.

16. Дія договору страхування припиняється в 24 години 00 хвилин дня, що визнається на підставі цих особливих умов, Правил, Договору страхування днем припинення дії договору, але не пізніше дня, в якому:

- остаточно визначено розмір збитків (якщо пересів недоцільний);
- завершено збирання врожаю;
- Страхувальником прийнято рішення про відмову від збирання врожаю сільськогосподарської культури з будь-яких причин.

17. Договір страхування, діє на території місцезнаходження застрахованих сільськогосподарських культур, яка зазначається в договорі страхування.

18. СТРАХОВА СУМА

18.1. При страхуванні сільськогосподарських культур страхова сума у відношенні до кожної з культур визначається за згодою Страхувальника та Страховика та не може перевищувати очікувану вартість (очікуваний дохід від продажу) сільськогосподарської продукції, що підлягає страхуванню.

- 18.2. Страхова сума встановлюється у межах страхової вартості сільськогосподарської продукції, яка може визначатися як:
- а) сума витрат, понесених у зв'язку з виробництвом окремого виду сільськогосподарської продукції;
 - б) очікувана вартість сільськогосподарської продукції, що виробляється;
 - в) очікуваний дохід (прибуток) від продажу сільськогосподарської продукції, що виробляється;
 - г) інша сума, узгоджена Страхувальником і Страховиком.
19. При укладанні договору страхування, внесенні змін до договору страхування, здійснюється огляд сільськогосподарських культур, щодо яких укладається договір страхування. Страхувальник зобов'язаний надати Страховику можливість здійснити такий огляд. Після огляду оформлюється акт огляду, що завіряється підписами Страховика (його представника) та Страхувальника. Такий акт стає невід'ємною частиною договору страхування. До договору страхування додаються також карти та схеми посіву, фотоматеріали, якщо такі є. Якщо страхування сільськогосподарських культур здійснюється без огляду та без складання акту огляду, про це робиться спеціальний запис в договорі страхування.
20. В доповнення до зобов'язань, передбачених п.9.2 Правил, **Страхувальник зобов'язаний:**
- 20.1. Дотримуватись правил та норм протипожежної безпеки, агротехнічних вимог вирощування сільськогосподарських культур та технологій захисту сільськогосподарських культур, на які поширюється дія договору страхування.
 - 20.2. Погодити зі Страховиком рішення щодо пересіву (підсіву) сільськогосподарської культури, щодо якої укладений договір страхування, або про відмову від збирання врожаю сільськогосподарської культури.
21. При настанні випадку, що може бути визнаний страховим або при настанні явища, що може спричинити страховий випадок, **Страхувальник (його представник) зобов'язаний:**
- 21.1. Застосувати всіх можливих заходів, в тому числі рекомендованих Страховиком, для ліквідації та обмеження наслідків страхового випадку, запобігання, зменшення збитку і рятування сільськогосподарських культур, щодо яких укладений договір страхування, діяти таким чином, якби сільськогосподарські культури не були б застраховані.
 - 21.2. негайно, як тільки це стане можливим, повідомити про настання події відповідні компетентні органи.
 - 21.3. негайно, протягом 24-х годин, повідомити про подію або явище Страховику у спосіб, визначений в договорі страхування. Протягом наступних 3-х робочих днів після події або в інший строк, передбачений договором страхування, Страхувальник зобов'язаний письмово заявити про подію Страховику із наданням необхідних документів, визначених договором страхування та узгодити із Страховиком свої подальші дії щодо врегулювання збитку.

У письмовій заяві повинні бути наведені відомості, що підтверджують факт настання події, яка може бути визнана страховим випадком, додані документи компетентних органів, що підтверджують фактичний вплив несприятливих умов, що стали причиною загибелі або пошкодження сільськогосподарської продукції. У заяві повинен також бути наведений короткий опис характеру і ступеня пошкодження сільськогосподарської продукції, зазначений розмір поля (ділянки), на якому культури були посіяні, відображені результати обстеження посівів, площа, на якій загинули посіви, окремо виділена площа посівів, яка намічена до пересівання або підсіву. Наведені посилання на заяви, що були раніше направлені Страховику.
 - 21.4. Забезпечити Страховику можливість огляду місця події та проведення власного розслідування, а також надавати Страховику достовірну інформацію щодо настання події.

- 21.5. Зберегти, до огляду Страховиком, пошкоджені посіви сільськогосподарських культур в тому вигляді, в якому вони опинились після несприятливого впливу події або явища, якщо інші дії, спрямовані на мінімізацію збитку, не були узгоджені із Страховиком.
- 21.6. Узгодити із Страховиком рішення про відмову від збирання врожаю застрахованих сільськогосподарських культур, якщо таке рішення прийнято Страхувальником.
22. На додаток до прав, передбачених в п. 9.3. Правил, **Страховик має право** проводити огляд застрахованих сільськогосподарських культур, щодо яких укладений договір страхування, а також перевіряти достовірність повідомлених Страхувальником відомостей про застраховані сільськогосподарські культури.
23. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші права та обов'язки сторін, що не суперечать чинному законодавству.

24. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

- 24.1. Сума страхового відшкодування визначається Страховиком, виходячи з розміру заподіяного в результаті настання страхового випадку матеріального збитку, з урахуванням умов договору страхування, за вирахуванням франшизи, що передбачена умовами договору страхування.
- 24.2. Якщо страхова сума, встановлена для застрахованого предмета договору, складає певну частку від страхової вартості застрахованої сільськогосподарської культури, розрахований розмір матеріального збитку зменшується пропорційно співвідношенню відповідної страхової суми та страхової вартості.
- 24.3. За будь-яких обставин розмір страхового відшкодування щодо кожної сільськогосподарської культури не може перевищувати розміру страхової суми, встановленої договором страхування щодо відповідної сільськогосподарської культури.
- 24.4. Розмір матеріального збитку, що підлягає відшкодуванню, визначається відповідно до реальної вартості втраченої сільськогосподарської продукції на момент настання страхового випадку або виконання робіт, необхідних для відновлення пошкоджених посівів застрахованих сільськогосподарських культур, з урахуванням вимог чинного законодавства та умов договору страхування. У будь-якому разі страхове відшкодування не може перевищувати розміру прямого збитку, якого зазнав страхувальник. Непрямі збитки вважаються застрахованими, якщо це передбачено договором страхування.

Примітка: Реальна вартість втраченої сільськогосподарської продукції визначається на основі цін і тарифів, що діяли на дату настання страхового випадку, якщо інший спосіб визначення вартості, що застосовується в цьому випадку, не визначений договором страхування.

- 24.5. У випадку, якщо після настання страхового випадку, Страхувальником було прийняте обґрунтоване рішення про здійснення пересіву (підсіву), то таке рішення має бути погоджено з представником Страховика до початку пересіву. При цьому, якщо сторони прийшли до взаємної домовленості з цього питання, і рішення про пересів (підсів) було погоджене Страховиком, останній виплачує Страхувальнику страхове відшкодування у розмірі витрат на пересів (підсів) постраждалих сільськогосподарських культур, який не перевищує страхової суми за відповідною сільськогосподарською культурою. В цьому випадку страхова сума такої сільськогосподарської культури зменшується на розмір сплаченого страхового відшкодування.
- 24.6. Кожна з сторін має право вимагати проведення додаткової незалежної експертизи з метою визначення розміру заподіяного збитку. Така експертиза проводиться за рахунок сторони, що вимагала її проведення.

У випадку, якщо результатами експертизи буде встановлено, що відмова Страховика у виплаті відшкодування була необґрунтованою, Страховик бере на себе частку витрат з проведення експертизи, пропорційну співвідношенню частини страхового відшкодування у виплаті якої було спочатку відмовлено до загального розміру страхового відшкодування. Витрати на проведення експертизи по випадках, не визнаних страховими, відшкодовує Страхувальник.

24.7. Сума збитків у випадку загибелі багаторічних насаджень визначається з урахуванням виду (породної групи) насаджень та у розмірі балансової вартості загиблих насаджень на дату настання страхового випадку з вирахуванням зносу, якщо інше не передбачено договором страхування. В розрахунок збитків включаються тільки загиблі насадження.

У випадку, якщо у зв'язку з настанням страхового випадку, що призвів до загибелі більш 70% дерев (інших багаторічних насаджень) саду, виявляється недоцільним зберігати частину саду, що залишилась, та сад розкорчовують, то відшкодуванню підлягають збитки у розмірі вартості не тільки загиблих дерев, але й тих, що були викорчовані. При цьому рішення про розкорчовування всього саду приймається за умови його попереднього письмового погодження зі Страховиком.

При загибелі багаторічних насаджень з розміру збитків вираховується вартість залишків, придатних для використання як сировина та паливо, вартість цих залишків розраховується на підставі акту на списання багаторічних насаджень, погодженого зі Страховиком та підписаного Страхувальником.

При повній загибелі надземної частини і збереженні кореневої системи виноградних кущів, а також цитрусових і субтропічних культур, що плодоносять, коли насадження не розкорчовуються, а відновлюються, збитки визначаються, виходячи з балансової вартості пошкоджених культур з вирахуванням зносу у розмірі, зазначеному в договорі страхування.

В суму збитків не включається вартість насаджень, які до настання страхового випадку підлягали списанню з балансу у зв'язку з їхньою повною амортизацією, плановою реконструкцією, природним відмиранням, псуванням тощо.

25. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ.

25.1. Виплата страхового відшкодування здійснюється згідно з умовами Договору страхування після встановлення факту та обставин настання страхового випадку, підтвердження цього факту документами компетентних органів, визначення причин та розміру заподіяних збитків, а також розміру страхового відшкодування, на підставі заяви на виплату страхового відшкодування та страхового акту, який складається Страховиком або уповноваженою ним особою (аварійним комісаром) у формі, що визначена Страховиком.

25.2. Перелік документів, на підставі яких приймається рішення про виплату страхового відшкодування та необхідних для підтвердження факту настання страхового випадку, його причин, обставин і розміру заподіяного збитку, залежить від застрахованого ризику та обставин події.

25.3. Основними документами, які подаються Страхувальником для здійснення страхової виплати є:

- письмова заява Страхувальника на виплату з описом обставин страхового випадку;
- договір страхування;

- довідки компетентних органів, що підтверджують факт та/або причину настання страхового випадку, зазначеного в договорі страхування, що став причиною загибелі або пошкодження культур, щодо яких укладений договір страхування;

- акт, що фіксує загибель, пошкодження сільськогосподарських культур або висновок комісії про негативний вплив страхового випадку на сільськогосподарські культури, що викликала зниження урожайності (якості врожаю) сільськогосподарських культур, щодо яких

укладений договір страхування. Зазначені документи також повинні містити відомості про фактичну площу посіву (насаджень) загиблої (пошкодженої) культури, вартості фактично отриманого (вирощеного, але не зібраного) врожаю та мають бути завірені підписами Страхувальника і керівника відповідного господарства;

- акт, завірений підписами Страхувальника та керівника відповідного господарства, що підтверджує фактично здійснені витрати на посів та вирощування сільськогосподарських культур, щодо яких укладений договір страхування (надається у випадку, якщо договір укладений щодо витрат на посів та вирощування сільськогосподарських культур) з посиланням на документи статистичної звітності, інші необхідні документи, на підставі яких встановлюються такі дані.

- акт про списання багаторічних насаджень, підписаний Страхувальником та керівником відповідного господарства (надається у випадку загибелі багаторічних насаджень, щодо яких укладений договір страхування).

- документи, що підтверджують розмір збитку (бухгалтерські документи, документи статистичної звітності, рахунки, калькуляція або кошторис на проведення відновлювальних робіт, тощо);

- інші документи, які визначають розмір або необхідні для прийняття рішення про виплату страхового відшкодування.

Примітка: форми актів, зазначених у цьому підпункті, затверджуються Страховиком;

25.4. Підставою для прийняття рішення про виплату страхового відшкодування є також наступні документи:

- Акт огляду місця події, що складається за участю Страховика та Страхувальника;

- Акт про прямий збиток, що складається за згодою Страховика та Страхувальника.

25.5. У випадку, якщо наданих документів недостатньо для підтвердження факту настання страхового випадку, визначення причин та обставин його настання, а також розміру завданого збитку, то Страховик письмово повідомляє Страхувальника про необхідність проведення додаткового розслідування обставин страхового випадку, одержання додаткових експертних висновків про розмір заподіяного збитку або інших документів та/або інформації, необхідних для страхової виплати. При цьому Страховик може самостійно направляти запити у компетентні органи про надання відповідних документів та інформації. Строк складання Страхового Акта при цьому відкладається до моменту отримання такої інформації.

25.6. Страховик приймає рішення про здійснення виплати страхового відшкодування або про відмову чи відстрочку у виплаті страхового відшкодування протягом п'ятнадцяти робочих днів після отримання всіх необхідних документів, якщо інше не передбачено умовами договору страхування.

25.6.1. При позитивному рішенні про здійснення страхової виплати в той же строк складається страховий акт.

25.6.2. Страховик здійснює виплату страхового відшкодування протягом 15 календарних днів (якщо інше не передбачено договором страхування) після оформлення та підписання страхового акту.

25.6.3. При відмові або відстрочці у виплаті страхового відшкодування Страховик повідомляє про це Страхувальника (Вигодонабувача) в письмовій формі протягом 15 календарних днів (якщо інше не передбачено умовами договору страхування) з дня прийняття відповідного рішення, з мотивованим обґрунтуванням причин відмови або відстрочки.

25.7. Якщо компетентними органами порушена кримінальна справа проти Страхувальника, Вигодонабувача або уповноважених ним осіб і ведеться розслідування обставин, що призвели до виникнення страхового випадку, строк виплати страхового відшкодування може бути збільшений при необхідності проведення додаткової перевірки обставин страхового випадку або до закінчення розслідування.

25.8. В окремих випадках, якщо проміжок часу між датою встановлення факту настання страхового випадку і датою остаточного визначення розміру збитку перевищує 30

календарних днів, Страховик, на прохання Страхувальника, має право здійснити виплату частини страхового відшкодування. Розмір виплати частини страхового відшкодування визначається Страховиком і згодом враховується при остаточних взаєморозрахунках. Умови взаєморозрахунків зазначаються в договорі страхування.

25.9. Якщо страхова премія за договором страхування сплачується в розстрочку, то виплата страхового відшкодування здійснюється після одержання Страховиком повної суми страхової премії, що належить до сплати за весь строк дії договору страхування, якщо інше не передбачено договором страхування.

25.10. Підставою для відмови Страховика у страховій виплаті можуть бути:

25.10.1. Навмисні дії Страхувальника або особи, на користь якої укладено договір страхування, спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій страхувальника або особи, на користь якої укладено договір страхування, встановлюється відповідно до чинного законодавства України.

25.10.2. Вчинення Страхувальником (його працівником) або іншою особою, на користь якої укладено договір страхування, умисного злочину, що призвів до страхового випадку.

25.10.3. Подання Страхувальником (Вигодонабувачем) свідомо неправдивих відомостей або документів, що впливають на оцінку ризику при укладанні або під час дії цього Договору та на об'єктивність встановлення причин і обставин настання випадку, що призвів до матеріального збитку.

25.10.4. Отримання Страхувальником (Вигодонабувачем) повного або часткового відшкодування своїх збитків, від особи (осіб) або від імені особи (осіб), відповідальної (відповідальних) за заподіяння збитків.

25.10.5. Несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання страхового випадку без поважних на це причин або створення Страховиком перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків.

25.10.6. Дії (бездіяльність) Страхувальника, який до моменту огляду представником Страховика і укладання відповідного акту про загибель, пошкодження сільськогосподарських культур та (або) витратах на їх посів (садіння) та вирощування, зорав пошкоджені посіви (посадки), здійснив пересів або допустив випас худоби на пошкоджені посіви (посадки).

25.10.7. Інші випадки, передбачені законом.

26. У випадку, якщо про обставини, перераховані в п. 9.8 цих особливих умов, Страховику стало відомо після виплати страхового відшкодування, то він має право вимагати від Страхувальника повернення виплаченого страхового відшкодування.

27. Стосовно інших питань, не обумовлених в цих особливих умовах, діють відповідні положення Правил.

**ОСОБЛИВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ ДОБРОВІЛЬНОГО ІНДЕКСНОГО
СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ
("ОСОБЛИВІ УМОВИ")**

1. Положення цих особливих умов складають невід'ємну частину Правил та їх дія поширюється на Договір страхування тільки в тому випадку, якщо у ньому міститься відповідне посилання на них.
2. На підставі цих особливих умов та Правил Страховик укладає договори добровільного індексного страхування сільськогосподарської продукції від перерахованих в особливих умовах ризиків (надалі – Договори страхування).
3. Предметом Договору страхування є майновий інтерес Страхувальника, що не суперечить закону, пов'язаний з вирощуванням, володінням, користуванням та розпорядженням сільськогосподарською продукцією (в тому числі сільськогосподарськими культурами та багаторічними насадженнями, включаючи врожай від таких культур і насаджень), зазначеною в Договорі страхування.
4. На підставі цих особливих умов можуть бути застраховані:
 - 4.1. врожай однорічних сільськогосподарських культур (озимі та ярові зернові, зернобобові, технічні, овочеві, баштанні, кормові т. і.), що вирощуються на відкритому ґрунті або такі, що вирощуються на захищеному ґрунті (в теплицях, парниках, оранжереях т. і.);
 - 4.2. врожай багаторічних сільськогосподарських культур (сади, ягідники, виноградники тощо), що вирощуються на відкритому або на захищеному ґрунті.
5. Страхуванню не підлягають врожаї:
 - 5.1. Сільськогосподарських культур, посіви (посадки) яких Страхувальник обробляв протягом трьох та більше років, але ні в одному році не одержував врожаю.
 - 5.2. Багаторічних насаджень у віці, що плодоносить, якщо Страхувальник протягом останніх 5 років не одержував врожаю з цих насаджень.
 - 5.3. Сільськогосподарська продукція, посіви (посадка) якої на час укладення Договору страхування мають явні ознаки враження хворобами та шкідниками, пошкоджені внаслідок несприятливих погодних умов, засмічені карантинними об'єктами (організмами).
 - 5.4. Багаторічних насаджень:
 - 5.4.1. знос яких склав 70 та більше відсотків;
 - 5.4.2. що знаходяться у садах з розрідженістю 70 відсотків та більше;
 - 5.4.3. що підлягають списанню з балансу у зв'язку з поразкою хворобами, плановою реконструкцією та розкорчуванням, природним відмиранням, псуванням та ін.; уражені хворобами рослин.
6. Страховим ризиком, застрахованим на цих особливих умовах, є втрати врожаю окремої сільськогосподарської культури у відношенні до усереднених натуральних показників її врожайності на визначеній території за попередні п'ять маркетингових періодів, що викликані впливом подій, пов'язаних з несприятливими погодними та іншими умовами, визначеними Договором страхування.
7. Випадок визнається страховим за наявності:

7.1. посівів сільськогосподарських культур;

7.2. факту втрати врожаю окремої сільськогосподарської культури у відношенні до усереднених натуральних показників її врожайності на території, визначеній Договором страхування, за попередні п'ять маркетингових періодів, за умови зниження середньої врожайності застрахованих сільськогосподарських культур в адміністративно-територіальному районі, в якому вирощуються такі сільськогосподарські культури, нижче рівня врожайності, встановленого в Договорі страхування;

Відсутність хоча б однієї з вищеназаних умов виключає визнання Страховиком випадку страховим.

8. Дія Договору страхування припиняється в 24 години 00 хвилин дня, що визнається на підставі Правил, цих особливих умов та Договору страхування днем припинення дії договору, але не пізніше дня, в якому:

8.1. остаточно визначено розмір збитків (якщо пересів недоцільний);

8.2. завершено збирання врожаю;

8.3. Страхувальником прийнято рішення про відмову від збирання врожаю сільськогосподарської культури з будь-яких причин.

9. Договір страхування, діє на території місцезнаходження застрахованих сільськогосподарських культур та зазначається в Договорі страхування.

10. **Страхова сума** щодо врожаю кожної з сільськогосподарських культур розраховується як добуток площі посівів сільськогосподарських культур, що приймаються на страхування, та спотової ціни метричної одиниці сільськогосподарської продукції відповідних культур, діючої на організованому аграрному ринку на дату укладення Договору страхування, якщо інше не передбачено в Договорі страхування.

11. **Страховий тариф** встановлюється в залежності від, типу сільськогосподарської культури, передбаченого Договором страхування рівня врожайності, розміру франшизи, району, в якому вирощуються застраховані сільськогосподарські культури та інших чинників, що впливають на ризик.

12. При укладанні Договору страхування, внесенні змін до Договору страхування, здійснюється **огляд сільськогосподарських культур**, щодо яких укладається Договір страхування. Страхувальник зобов'язаний надати Страховику можливість здійснити такий огляд. Після огляду оформлюється акт огляду, що завіряється підписами Страховика (його представника) та Страхувальника. Такий акт стає невід'ємною частиною Договору страхування. До Договору страхування додаються також карти та схеми посіву, фотоматеріали, якщо такі є. Якщо страхування сільськогосподарських культур здійснюється без огляду та без складання акту огляду, про це робиться спеціальний запис в Договорі страхування.

13. В Договорі страхування Страхувальником та Страховиком може бути передбачено, що окремі положення Правил, цих особливих умов не включаються в Договір страхування і не діють у конкретних умовах страхування. В разі, якщо конкретні умови Договору страхування не узгоджуються з положеннями Правил, цих особливих умов, застосовуються умови, визначені Сторонами Договору страхування.

14. В доповнення до зобов'язань, передбачених п.9.2 Правил, **Страхувальник зобов'язаний:**

14.1. Надавати представникам Страховика можливість проведення огляду посівів застрахованих сільськогосподарських культур до укладання Договору страхування та в період його дії.

- 14.2. Дотримуватись агротехнічних вимог вирощування сільськогосподарських культур та технологій захисту сільськогосподарських культур, на які поширюється дія Договору страхування.
 - 14.3. Погодити зі Страховиком рішення щодо пересіву (підсіву) сільськогосподарської культури, щодо якої укладений Договір страхування, або про відмову від збирання врожаю сільськогосподарської культури.
15. При настанні випадку, що може бути визнаний страховим або при настанні явища, що може спричинити страховий випадок, Страхувальник (його представник) зобов'язаний:
- 15.1. Застосувати всіх можливих заходів, в тому числі рекомендованих Страховиком, для ліквідації та обмеження наслідків страхового випадку, запобігання, зменшення збитку і рятування сільськогосподарських культур, щодо яких укладений Договір страхування, діяти таким чином, якби сільськогосподарські культури не були б застраховані.
 - 15.2. Негайно, як тільки це стане можливим, повідомити про настання події відповідні компетентні органи.
 - 15.3. Протягом 24 годин повідомити про подію або явище Страховику у спосіб, визначений в Договорі страхування. Протягом наступних 3-х робочих днів після події або в інший строк, який передбачено Договором страхування, Страхувальник зобов'язаний письмово заявити про подію Страховику із наданням необхідних документів, визначених Договором страхування та узгодити із Страховиком свої подальші дії щодо врегулювання збитку.
- У письмовій заяві повинні бути наведені відомості, що підтверджують факт настання події, яка може бути визнана страховим випадком, додані документи компетентних органів, що підтверджують фактичний вплив несприятливих умов, що стали причиною загибелі або пошкодження сільськогосподарської продукції. У заяві повинен також бути наведений короткий опис характеру і ступеня пошкодження сільськогосподарської продукції, зазначений розмір поля (ділянки), на якому культури були посіяні, відображені результати обстеження посівів, площа, на якій загинули посіви, окремо виділена площа посівів, яка намічена до пересівання або підсіву. Наведені посилання на заяви, що були раніше направлені Страховику.
- 15.4. Забезпечити Страховику можливість огляду місця події та проведення власного розслідування, а також надавати Страховику достовірну інформацію щодо настання події.
 - 15.5. Зберегти, до огляду Страховиком, пошкоджені посіви сільськогосподарських культур в тому вигляді, в якому вони опинились після несприятливого впливу події або явища, якщо інші дії, спрямовані на мінімізацію збитку, не були узгоджені із Страховиком.
 - 15.6. Узгодити із Страховиком рішення про відмову від збирання врожаю застрахованих сільськогосподарських культур, якщо таке рішення прийнято Страхувальником.
16. На додаток до прав, передбачених в п. 9.3. Правил, **Страховик має право** проводити огляд застрахованих сільськогосподарських культур щодо яких укладений Договір страхування, а також перевіряти достовірність повідомлених Страхувальником відомостей про застраховані сільськогосподарські культури.
17. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші права та обов'язки сторін, що не суперечать чинному законодавству.

18. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ.

- 18.1. Сума страхового відшкодування визначається Страховиком, виходячи з розміру заподіяного в результаті настання страхового випадку матеріального збитку, з урахуванням умов Договору страхування, за вирахуванням франшизи, що передбачена умовами Договору страхування.
- 18.2. Якщо страхова сума, встановлена для застрахованого предмета Договору страхування, складає певну частку від вартості застрахованої сільськогосподарської продукції, розрахований розмір матеріального збитку зменшується пропорційно співвідношенню відповідної страхової суми та страхової вартості.
- 18.3. За будь-яких обставин розмір страхового відшкодування щодо кожної сільськогосподарської культури не може перевищувати розміру страхової суми, встановленої Договором страхування щодо відповідної сільськогосподарської культури.
- 18.4. Розмір збитку щодо кожної із застрахованих сільськогосподарських культур визначається як добуток посівної площі застрахованої сільськогосподарської культури, зазначеній в Договорі страхування, та спотової ціни метричної одиниці сільськогосподарської продукції відповідних культур, діючої на організованому аграрному ринку на дату настання страхового випадку, якщо інший спосіб визначення розміру збитку не визначений Договором страхування.
- 18.5. Розмір матеріального збитку, що підлягає відшкодуванню, визначається відповідно до реальної вартості втраченої сільськогосподарської продукції на момент настання страхового випадку або виконання робіт, необхідних для відновлення пошкоджених посівів застрахованих сільськогосподарських культур, з урахуванням вимог чинного законодавства та умов Договору страхування. У будь-якому разі страхове відшкодування не може перевищувати розміру прямого збитку, якого зазнав страхувальник. Непрямі збитки вважаються застрахованими, якщо це передбачено Договором страхування.
- Примітка:** Реальна вартість втраченої сільськогосподарської продукції визначається на основі цін і тарифів, що діяли на дату настання страхового випадку, якщо інший спосіб визначення вартості, що застосовується в цьому випадку, не визначений Договором страхування.
- 18.6. У випадку, якщо після настання страхового випадку, Страхувальником було прийняте обґрунтоване рішення про здійснення пересіву (підсіву), то таке рішення має бути погоджено з представником Страховика до початку пересіву. При цьому, якщо сторони прийшли до взаємної домовленості з цього питання, і рішення про пересів (підсів) було погоджене Страховиком, останній виплачує Страхувальнику страхове відшкодування у розмірі витрат на пересів (підсів) постраждалих сільськогосподарських культур, який не перевищує страхової суми за відповідною сільськогосподарською культурою. В цьому випадку страхова сума такої сільськогосподарської культури зменшується на розмір сплаченого страхового відшкодування.
- 18.7. Кожна з сторін має право вимагати проведення додаткової незалежної експертизи з метою визначення розміру заподіяного збитку. Така експертиза проводиться за рахунок сторони, що вимагала її проведення.
- 18.8. У випадку, якщо результатами експертизи буде встановлено, що відмова Страховика у виплаті відшкодування була необґрунтованою, Страховик бере на себе частку витрат з проведення експертизи, пропорційну співвідношенню частини страхового відшкодування у виплаті якої було спочатку відмовлено до загального розміру

страхового відшкодування. Витрати на проведення експертизи по випадках, не визнаних страховими, відшкодовує Страхувальник.

19. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

- 19.1. Виплата страхового відшкодування здійснюється згідно з умовами Договору страхування, цих особливих умов, Правил та законодавством після встановлення факту та причин настання страхового випадку, і визначення розміру страхового відшкодування, на підставі заяви на виплату страхового відшкодування та Страхового Акту.
- 19.2. Перелік документів, на підставі яких приймається рішення про виплату страхового відшкодування та необхідних для підтвердження факту настання страхового випадку, його причин, обставин і розміру заподіяного збитку, залежить від характеру та обставин події, що може бути визнана страховим випадком.
- 19.3. Основними документами, які надаються Страхувальником, для здійснення страхової виплати є:
- 19.3.1. письмова заява на виплату страхового відшкодування;
 - 19.3.2. Договір страхування з усіма наявними додатками;
 - 19.3.3. посвідчені Держкомстатом статистичні документи, що визначають усереднені натуральні показники врожайності втраченої застрахованої культури на території, що визначена Договором страхування за попередні п'ять маркетингових періодів, а також поточний маркетинговий період;
 - 19.3.4. документ Аграрної біржі, що підтверджує спотову ціну метричної одиниці застрахованої сільськогосподарської продукції відповідних культур, що діяла на організованому аграрному ринку на момент виникнення страхового випадку;
 - 19.3.5. документи компетентних органів, що підтверджують причини, обставини та наслідки події, що може бути визнана страховим випадком (документи органів внутрішніх справ, Гідрометцентру, Держкомстату, Мінагрополітики, тощо);
 - 19.3.6. у випадку порушення кримінальної чи іншої справи в порядку будь-якого судочинства, справи про адміністративні правопорушення, та ін. щодо обставин події, що може кваліфікуватись страховою, - постанову про порушення кримінальної справи, відмову в її порушенні, рішення суду, протокол про адміністративне правопорушення, інші матеріали розслідування;
 - 19.3.7. висновок експертної організації, що визначає площу, на якій втрачено врожай кожної окремої сільськогосподарської культури у порівнянні з усередненими натуральними показниками її врожайності на визначеній території за попередні п'ять маркетингових періодів, кількісні показники втрачених сільськогосподарських культур, вартість кожної втраченої сільськогосподарської культури, визначену з урахуванням спотової ціни метричної одиниці сільськогосподарської продукції відповідної культури, діючої на організованому аграрному ринку на дату настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування;
 - 19.3.8. інші документи, які стосуються страхового випадку або події, яка може бути визнана страховим випадком.

- 19.4. У разі настання події, що може кваліфікуватися страховим випадком, за згодою Страховика та Страхувальника складається Акт огляду посівних площ, в якому фіксуються дата та обставини настання події, загальна посівна площа застрахованих сільськогосподарських культур, площа, на якій втрачено врожай у порівнянні з усередненими натуральними показниками її врожайності на визначеній території за попередні п'ять маркетингових періодів, характеристика втрат, інші важливі обставини.
- 19.5. Страховик має право самостійно з'ясовувати причини та обставини настання події, що може бути кваліфікованою страховим випадком, та розмір завданого Страхувальнику збитку.
- 19.6. У випадку, якщо наданих документів недостатньо для підтвердження факту настання страхового випадку, визначення причин та обставин його настання, а також розміру завданого збитку, то Страховик письмово повідомляє Страхувальника про необхідність проведення додаткового розслідування обставин страхового випадку, одержання додаткових експертних висновків про розмір заподіяного збитку або інших документів та/або інформації, необхідних для страхової виплати. При цьому Страховик може самостійно направляти запити в компетентні органи про надання відповідних документів та інформації. Строк прийняття рішення про виплату або відмову у виплаті страхового відшкодування при цьому відкладається до моменту отримання такої інформації.
- 19.7. Страховик приймає рішення про здійснення виплати страхового відшкодування або про відмову чи відстрочку у виплаті страхового відшкодування протягом п'яти робочих днів з дати отримання всіх необхідних документів, але не раніше збирання урожаю та подачі статистичної звітності про його результат, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.
- 19.7.1. При позитивному рішенні про здійснення страхової виплати в той же строк складається страховий акт.
- 19.7.2. Страховик здійснює виплату страхового відшкодування протягом 11 робочих днів (якщо інше не передбачено Договором страхування) після оформлення та підписання страхового акту.
- 19.7.3. При відмові або відстрочці у виплаті страхового відшкодування Страховик повідомляє про це Страхувальника (Вигодонабувача) в письмовій формі протягом 11 робочих днів (якщо інше не передбачено умовами Договору страхування) з дня прийняття відповідного рішення, з мотивованим обґрунтуванням причин відмови або відстрочки.
- 19.8. Якщо компетентними органами порушена кримінальна або інша справа проти Страхувальника, Вигодонабувача або уповноважених ним осіб або ведеться розслідування обставин, що призвели до виникнення страхового випадку, строк виплати страхового відшкодування може бути збільшений при необхідності проведення додаткової перевірки обставин страхового випадку або до закінчення розслідування.
- 19.9. В окремих випадках, якщо проміжок часу між датою встановлення факту настання страхового випадку і датою остаточного визначення розміру збитку перевищує 30 календарних днів, Страховик, на прохання Страхувальника, має право здійснити виплату частини страхового відшкодування. Розмір виплати частини страхового відшкодування визначається Страховиком і згодом враховується при остаточних взаєморозрахунках. Умови взаєморозрахунків зазначаються в Договорі страхування.
- 19.10. Якщо страхова премія за Договором страхування сплачується частинами, то виплата страхового відшкодування здійснюється після одержання Страховиком

повної суми страхової премії, що належить до сплати за весь строк дії Договору страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

19.11. Підставою для відмови Страховика у страховій виплаті можуть бути:

19.11.1. Навмисні дії Страхувальника або особи, на користь якої укладено Договір страхування, спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій Страхувальника або особи, на користь якої укладено Договір страхування, встановлюється відповідно до чинного законодавства України.

19.11.2. Вчинення Страхувальником (його працівником) або іншою особою, на користь якої укладено Договір страхування, умисного злочину, що призвів до страхового випадку.

19.11.3. Подання Страхувальником (Вигодонабувачем) свідомо неправдивих відомостей або документів, що впливають на оцінку ризику при укладанні цього Договору і на об'єктивність встановлення причин і обставин настання випадку, що призвів до матеріального збитку.

19.11.4. Отримання Страхувальником (Вигодонабувачем) повного відшкодування своїх витрат від особи (осіб) або від імені особи (осіб), відповідальної (відповідальних) за заподіяння збитків.

19.11.5. Несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання страхового випадку без поважних на це причин або створення Страховикові перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків.

19.11.6. Інші випадки, передбачені законом або Договором страхування, якщо це не суперечить закону.

19.12. У випадку, якщо про обставини, перераховані в п. 19.11 цих особливих умов Страховику стало відомо після виплати страхового відшкодування, то він має право вимагати від Страхувальника повернення сплаченого страхового відшкодування.

20. У відношенні інших питань, не обумовлених в цих особливих умовах, діють відповідні положення Правил.

ОСОБЛИВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ ТВАРИН (“ОСОБЛИВІ УМОВИ”)

1. Положення цих особливих умов складають невід’ємну частину Правил та їх дія поширюється на Договір страхування тільки в тому випадку, якщо у ньому міститься відповідне посилання на них.
2. Згідно з цими особливими умовами здійснюється страхування Тварин, а саме:
 - 2.1. велика рогата худоба - віком від одного місяця;
 - 2.2. коні - віком від одного місяця;
 - 2.3. свині – віком від шести місяців;
 - 2.4. вівці, кози, віслюки, мули – віком від одного року;
 - 2.5. собаки – віком від шести місяців до десяти років;
 - 2.6. бджолосім’ї;
 - 2.7. хутрові звірі (кролі, нутрії) - з 45- денного віку;
 - 2.8. декоративні та екзотичні птахи і тварини.

3. На страхування приймаються здорові тварини, що досягли страхового віку. Племінні тварини беруться на страхування за наявності племінного свідоцтва.
4. Договір страхування не може бути укладений, його дію не може бути подовжено, а також страхову суму не може бути збільшено щодо тварин, які перебувають у тій місцевості, де введено карантинні обмеження, за винятком страхування тварин таких видів, які несприйнятливі до хвороби, на яку введено такі обмеження. У місцевості, де введено карантинні обмеження на ту чи іншу хворобу, тварина, сприйнятлива до цієї хвороби, може бути застрахована на випадок викрадення, загибелі, вимушеного забою внаслідок нещасного випадку або хвороби (крім тієї, на яку введено карантинні обмеження). При цьому на страховому свідоцтві робиться позначка про хворобу, за яку страховик не несе відповідальності. Не може бути укладений Договір страхування, якщо тварина хвора, виснажена, перебуває у стані дородового чи післяродового залежування, а також якщо внаслідок останнього дослідження встановлено її позитивну реакцію на бруцельоз, лейкоз або туберкульоз. **Не береться на страхування велика рогата худоба, тільна терміном 5 місяців і більше** (крім вчасного поновлення договору страхування, укладеного з Страховиком).

Якщо навіть, не дивлячись на вищезазначене, було укладено Договір страхування щодо такої тварини, страхування будь-якому випадку не набере чинності, а Страховик не матиме ніяких зобов’язань, крім повернення відповідного страхового платежу.

5. Додатково до обов’язків, передбачених в п.9.2 Правил, Страхувальник зобов’язаний:
 - 5.1. утримувати тварин у відповідності з зооветеринарними вимогами;
 - 5.2. письмово повідомити страховика про заміну застрахованої тварини на іншу того ж виду і страхового віку та подати заяву на переоформлення страхового свідоцтва на нову тварину;
 - 5.3. письмово чи усно повідомити страховика про день, час і місце здачі направленої на вимушений забій тварини".
6. За Якщо інше не передбачено Договором страхування, Страхувальник має право сплатити страховий платіж як одноразово при укладанні Договору страхування, так і

за два рази: **50 відсотків** – при укладанні договору і **50 відсотків** – не пізніше **6-ти місяців** після того, як договір набув чинності, або за **три рази: 50 відсотків** – при укладанні договору, **25 відсотків** – не пізніше **6-ти місяців** після того, як Договір страхування набув чинності і **25 відсотків** – не пізніше **9-ти місяців** після того, як Договір страхування набув чинності, або **за чотири рази: 25 відсотків** – при укладанні Договору страхування, **25 відсотків** – не пізніше **3-х місяців** після того, як Договір страхування набув чинності, **25 відсотків** – не пізніше **6-ти місяців** після того, як Договір страхування набув чинності і **25 відсотків** – не пізніше **9-ти місяців** після того, як Договір страхування набув чинності.

Якщо страховий платіж вноситься за два, три або чотири рази і якщо до зазначеного вище строку не внесена відповідна частина платежу (незалежно від причин), то дія Договору страхування припиняється на наступний день після закінчення періоду, за який сплачено страхові платежі.

7. За заявою Страхувальника страхова сума за основним Договором страхування може бути збільшена шляхом укладання додаткового договору на термін, що залишився до кінця дії основного договору з урахуванням вимог цих особливих умов.
8. За додатковим договором страхування страхові платежі сплачуються з розрахунку 1/12 частини суми річного платежу за кожний місяць, що залишається до кінця дії основного договору. При цьому страховий платіж за неповний місяць сплачується як за повний.
9. Факт укладання договору страхування засвідчується страховим свідоцтвом встановленого зразка, яке одночасно є формою договору. Виправлення в свідоцтві не допускаються. Страхове свідоцтво видається страхувальнику у такі терміни:
 - одночасно з внесенням платежу, якщо розрахунок здійснюється готівкою;
 - не пізніше 3-х днів з дня надходження платежу на рахунок страховика в установі банку, якщо платіж сплачено безготівково.
10. Договір страхування набуває чинності:
 - 10.1. у разі внесення платежу готівкою – з наступного дня після його сплати;
 - 10.2. у разі безготівкового розрахунку – з дня надходження страхового платежу на рахунок Страховика;
 - 10.3. у разі повторного укладання (поновлення) договору страхування на новий термін до закінчення дії попереднього Договору страхування – з наступного дня після закінчення дії попереднього договору страхування;
 - 10.4. у разі укладання додаткового Договору страхування – на умовах пунктів “10.1 ” і “10.2” цього пункту.
11. Якщо тварина загинула до початку дії Договору страхування, то Договір страхування вважається таким, що не укладений, а одержані страхові платежі повертаються Страхувальнику. Дія цього пункту не поширюється на ті Договори страхування, за якими проведено виплату страхового відшкодування за вимушено забиту тварину.
12. Якщо під час дії Договору страхування тварина вибула в інше господарство, то внесені страхові платежі Страхувальнику не повертаються, і в разі загибелі цієї тварини в іншому господарстві страхове відшкодування не виплачується (за винятком пп. 20.7-20.10 цих особливих умов).
13. Страхувальнику, який протягом трьох і більше календарних років підряд (з урахуванням і тих договорів, що уклались в інших страхових компаніях) укладав Договори страхування тварин того самого виду, додатково надається 30 календарних днів (пільговий термін) для повторного укладання (поновлення) Договору страхування.

Укладений в цей термін договір набуває чинності з дня закінчення дії попереднього Договору страхування в разі сплати платежу протягом цього терміну. Страхувальнику виписується страхове свідоцтво у встановленому порядку.

14. Якщо страховий випадок стався протягом пільгового терміну, а Договір страхування не поновлено, то виплата страхового відшкодування проводиться виходячи із страхової суми, встановленої за попереднім Договором страхування, з утриманням страхового платежу. Страхове свідоцтво в такому випадку не виписується.
15. Якщо під час дії Договору страхування замість тварини, що вибула з господарських міркувань (продана, подарована, використана для споживання тощо), Страхувальник придбав іншу тварину цього ж виду або тварина, що була в господарстві, досягла страхового віку, то за заявою Страхувальника Страховик має право виписати нове страхове свідоцтво (Договір страхування). Оригінал Договору страхування (страхового свідоцтва) на тварину, що вибула, підшивається до Копії нового свідоцтва.
16. Загибель, вимушений забій або знищення тварини від хвороби чи внаслідок патологічних родів можуть бути визнані страховими випадками, якщо вони сталися після закінчення 10 днів з дати набрання чинності Договору страхування, відповідного додаткового договору про збільшення розміру страхової суми або несвоєчасно поновленого Договору на наступний період страхування.

17. ВИПЛАТА СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

- 17.1. У разі настання страхового випадку Страхувальник, а за його відсутності повнолітній член сім'ї повинен:
 - 17.1.1. вжити заходів щодо зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку;
 - 17.1.2. письмово заявити протягом доби в компетентні органи: спеціалісту ветмедицини про загибель, або захворювання тварини; в органи міліції - про викрадення тварини або її знищення чи каліцтва внаслідок неправомірних дій третіх осіб та інше;
 - 17.1.3. у добовий термін (без урахування вихідних, святкових та неробочих днів) письмово заявити про будь-який страховий випадок Страховику. У письмовій заяві докладно вказати коли і за яких обставин сталася подія, в які компетентні органи про це заявлено.
- 17.2. Після одержання заяви Страхувальника Страховик зобов'язаний у 2-денний термін скласти акт встановленого зразка.

Акт складається на підставі огляду тварини представником Страховика та висновку спеціаліста ветеринарної медицини за участю Страхувальника або повнолітнього члена його родини, двох свідків та винної особи (якщо така є).

Акт про загибель тварини без висновку спеціаліста ветеринарної медицини може бути складений Страховиком за участю представника органів місцевого самоврядування, Страхувальника або повнолітнього члена його родини та двох свідків, якщо встановлено загибель тварини внаслідок пожежі, повені, вибуху, землетрусу, обвалу, а також у разі, коли тварина втопилася або упала в ущелину.
- 17.3. Представник Страховика має право надавати інструкції особам, які беруть участь у складанні акта, необхідні для правильного визначення причин загибелі, вимушеного забою або знищення тварини.
- 17.4. Для вирішення питання про виплату страхового відшкодування Страховик робить письмовий запит про відомості, пов'язані із подією, до компетентних органів, що володіють інформацією про обставини події (ветеринарні дільниці, лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи, органи пожежного нагляду, міліції, прокуратури, суду та ін.), а також може самостійно провести розслідування з метою з'ясування причин та обставин події.

17.5. Коли за фактами викрадення, знищення або травмування тварини порушено кримінальну справу, виплата страхового відшкодування проводиться після одержання від слідчих органів копії постанови про порушення такої справи.

17.6. У разі, коли обвинуваченим у справі є Страхувальник або повнолітній член його сім'ї, питання про виплату чи відмову у виплаті страхового відшкодування вирішується після одержання страховиком вироку (рішення) суду.

17.7. Якщо виникає сумнів у правильності висновків спеціаліста ветеринарної медицини про причини загибелі, знищення або вимушеного забою застрахованої тварини, то Страховик має право надіслати документи, що стосуються цього випадку, для перевірки головному лікарю ветеринарної медицини району (міста), області.

17.8. Страхове відшкодування виплачується протягом 10-ти робочих днів після одержання всіх необхідних документів, а саме:

17.8.1. заяви Страхувальника на виплату страхового відшкодування;

17.8.2. страхового свідоцтва (або його дублікату);

17.8.3. довідки (протоколу, акта тощо) компетентних органів та матеріалів проведеної страховиком перевірки;

17.8.4. довідки про здачу страхувальником тварини на вимушений забій та отриману за це суму компенсації;

17.8.5. акта-направлення тварини на вимушений забій;

17.8.6. документа, що підтверджує непридатність до вживання м'яса (всієї туші або її частки) вимушено забитої тварини;

17.8.7. висновку лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи, якщо тварина загинула внаслідок отруєння;

17.8.8. квитанції або приходно-касового ордеру про сплату за лікування хворої тварини, завіреного печаткою рецепту лікаря ветеринарної медицини, шляхового листа.

17.9. Страховик має право вимагати у Страхувальника і інші документи, що стосуються факту та причин настання страхового випадку та розміру суми збитку.

17.10. Страхове відшкодування виплачується у розмірі збитку, але не вище страхової суми, встановленої договором на одну голову тварини (з урахуванням вимог пп.18.11, 19.9-19.10, 20.12, 21.5-21.8, 22.3 цих особливих умов). Якщо на день виплати страхового відшкодування ринкова (закупівельна) вартість тварини конкретного виду буде меншою, ніж страхова сума, що зазначена в договорі страхування (страховому свідоцтві), то страховик має право провести виплату страхового відшкодування виходячи з вартості тварини на день страхового випадку. При цьому Страхувальнику, одночасно з виплатою страхового відшкодування, повертається різниця страхового платежу

17.11. За бажанням Страхувальника страхове відшкодування може бути виплачене готівкою, іменним чеком установи банку (за рахунок страховика), перераховане на рахунок страхувальника у банківську установу або поштовим переказом (за рахунок Страхувальника).

17.12. Із суми нарахованого до виплати страхового відшкодування утримується не сплачена частина платежу незалежно від того, настав термін її сплати, чи ні.

17.13. Якщо при укладанні Договору страхування допущено помилку в нарахуванні страхового платежу, то страхове відшкодування виплачується виходячи із страхової суми, визначеної відповідно до фактично сплаченого страхового платежу.

17.14. Якщо тварина застрахована за первинним чи додатковим договором або повторний договір несвоєчасно укладено (незалежно від причин), і застрахована тварина загинула(знищена) або вимушено забита внаслідок хвороби чи патологічних родів протягом перших 30 днів після дня початку повної відповідальності страховика, то страхове відшкодування виплачується у розмірі:

17.14.1. 70 відсотків страхової суми, встановленої договором для ризиків викрадення і загибелі (знищення) тварини;

17.14.2. різниці між 70 відсотками страхової суми і сумою, одержаною Страхувальником за здану на вимушений забій тварину.

17.15. Страхове відшкодування не виплачується:

- 17.15.1. якщо загибель або забій (знищення) тварини не були наслідком страхового випадку;
- 17.15.2. якщо договір укладено після страхового випадку;
- 17.15.3. якщо загибель або забій тварини є наслідком навмисних дій страхувальника, або повнолітнього члена його родини.

Наявність навмисного наміру в діях Страхувальника або повнолітнього члена його родини встановлюється на підставі документа суду, або відповідних компетентних органів, які вели розслідування даного випадку.

- 17.15.4. якщо тварина загинула внаслідок невиконання страхувальником або повнолітнім членом його родини вказівок спеціаліста ветеринарної медицини про проведення профілактичних заходів боротьби з заразними хворобами, розпорядження про забій хворої тварини тощо.

Невиконання розпорядження спеціаліста ветеринарної медицини визначається на підставі висновків такого спеціаліста.

- 17.15.5. якщо тварину забито з господарських міркувань (старість, безпліддя, яловість, зниження продуктивності, з метою реалізації м'яса або його споживання у власному господарстві), а також у зв'язку з кістозним переродженням яєчників, маститу, атрофії вимені, віспи чи бородавок вимені, склерозом їх, наявністю жовтого тіла, новоутвореннями матки, запаленням яєчників;
- 17.15.6. якщо із страхувальником укладено договір страхування хворої тварини і вона згодом загинула (вимушено забита) від тієї хвороби, на яку хворіла під час укладення договору (крім випадків своєчасного поновлення договору);
- 17.15.7. якщо страхувальником порушено порядок або термін подання заяви страховику про страховий випадок;
- 17.15.8. якщо факт страхового випадку не підтверджується компетентними органами (пожежною службою, спеціалістом ветеринарної медицини і т. ін.);
- 17.15.9. якщо у випадку крадіжки тварини, її знищення або скалічення слідчими органами відмовлено у порушенні кримінальної справи;
- 17.15.10. якщо твариною заволоділа третя особа шляхом шахрайства;
- 17.15.11. якщо при забої худоби з господарських міркувань м'ясо визнано непридатним до вживання;
- 17.15.12. якщо страхувальником не надано документа заготівельної організації про вартість зданого м'яса вимушено забитої тварини або одержану страхувальником суму за здану на вимушений забій тварину живою вагою;
- 17.15.13. якщо загибель (знищення) або вимушений забій тварини є наслідком ведення військових дій, введення воєнного стану, виникнення громадянських заворушень, радіоактивного забруднення, екологічних катастроф, а також інших
- 17.15.14. явищ, які підпадають під обставини непереборної сили та підтверджені відповідним чином.

17.16. Страховик має право, в залежності від обставин, прийняти і інше рішення щодо виплати страхового відшкодування.

17.17. Страхувальник, який одержав або має право одержати від органів державної виконавчої влади повну його компенсацію, втрачає право на одержання страхового відшкодування.

17.18. Якщо збиток відшкодовано частково, то страхове відшкодування виплачується Страхувальнику з урахуванням суми, одержаної ним від винної особи, іншої страхової компанії тощо.

18. ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ, КОНЕЙ, МУЛІВ, ВІСЛЮКІВ, СВИНЕЙ, ОВЕЦЬ, КІЗ

- 18.1. Страхова сума за договором страхування встановлюється за домовленістю із страхувальником (договірна страхова сума), але вона не повинна перевищувати ринкової вартості голови худоби цього виду.
Якщо на страхування одночасно береться декілька голів тварин, то страхова сума встановлюється на кожную голову окремо.
Страхова сума на племінну тварину встановлюється договірна, але не повинна перевищувати її вартості, що підтверджується документом, наданим Страхувальником. Якщо такого документа страхувальник не надав, то страхова сума встановлюється на умовах, викладених вище.
- 18.2. Одночасно із страхуванням тварин (з урахуванням вимог п.25 цих Правил), з окремим визначенням страхової суми, можуть бути взяті на страхування на договірну страхову суму додаткові витрати страхувальника, пов'язані з доглядом за хворою твариною: доставка направленої на вимушений забій тварини на приймальний пункт (звіроферму), витрати на придбання ліків для лікування тварини, плата за розтин її трупа та доставка трупа на завод м'ясо-кісткової муки.
- 18.3. Страхування тварин проводиться на випадок загибелі (знищення) тварин внаслідок: хвороби; пожежі; вибуху; дії електричного струму; сонячного або теплового удару; замерзання; задущення; отруєння травами або речовинами; укусу змії або отруйних комах; утоплення; падіння в ущелину; попадання під засіб транспорту, неправомірних дій третіх осіб та інших травматичних пошкоджень; викрадення; нападу диких звірів та бродячих собак, а також на випадок вимушеного забою тварин за розпорядження спеціаліста ветеринарної медицини.
- 18.4. Перелічені у пункті 18.3 цих особливих умов ризику в подальшому вважаються страховими випадками.
- 18.5. Збиток визначається :
- 18.5.1. у разі загибелі тварини, викраденні – в розмірі страхової суми, встановленої договором страхування на кожную голову худоби;
- 18.5.2. у разі вимушеного забою тварини – в розмірі різниці між страховою сумою, встановленою договором страхування на кожную голову, і вартістю придатного до вживання м'яса.
- 18.5.3. При цьому обов'язково враховується норматив виходу м'яса від живої ваги тварини, зданої на вимушений забій:
Велика рогата худоба	- середньої вгодованості	- 46,1%;
	- нижчесередньої вгодованості	- 43,0%;
	- худя	- 39,1%
Свині		- 66,8%.
Коні віком від одного року і старше	- I категорія	- 54,2%
	- II категорія	- 50,7
Коні віком від 6 місяців до року	- I категорія	- 54,5
	- II категорія	- 51,0
Коні віком до шести місяців		- 52,8
Нестандартна конина		- 46,0
- 18.5.4. Якщо Страхувальником надано документ, де вказано кількість придатного до вживання м'яса, що менше норми виходу, то збиток розраховується як різниця між страховою сумою, встановленою договором на кожную голову тварини, і вартістю придатного до вживання м'яса, вихід якого розраховано за нормативом.
- 18.5.5. Вартість придатного до вживання м'яса встановлюється на підставі документа підприємства, установи, організації тощо, до якої тварину здано на вимушений забій або продано м'ясо.
- 18.5.6. Ціна за 1 кг. придатного до вживання м'яса визначається на підставі документа підприємства, установи, організації тощо, до якої страхувальник здав тварину на вимушений забій або продав м'ясо.
- 18.5.7. Якщо внаслідок страхового випадку м'ясо вимушено забитої тварини ветеринарним спеціалістом визнане непридатним до вживання людям і страхувальник здав його на звіроферму, завод м'ясо-кісткової муки тощо, то

страхове відшкодування виплачується в сумі різниці між страховою сумою, встановленою договором страхування на кожну голову, і сумою, одержаною страхувальником за здане м'ясо.

- 18.5.8. Якщо Страхувальником подано документ про вартість зданої на вимушений забій тварини у живій вазі, то страхове відшкодування виплачується у розмірі різниці між страховою сумою, встановленою договором на кожну голову, і сумою, одержаною страхувальником за здану тварину.
- 18.6. У випадку продажу страхувальником частини м'яса вимушено забитої тварини вартість всього м'яса визначається по тій же ціні за 1 кг, по якій м'ясо було реалізовано (на підставі наданого страхувальником документа).
- 18.7. Якщо з причин, що привели до вимушеного забою тварини, м'ясо визнано повністю непридатним до вживання, страхове відшкодування визначається в такому ж порядку, як за загиблтю тварину.
Непридатність м'яса до вживання встановлюється спеціалістом ветеринарної медицини.
- 18.8. Додаткові витрати страхувальника, пов'язані з доглядом за хворою твариною, відшкодовуються на підставі документа, який підтверджує такі витрати (квитанція, шляховий лист тощо).
- 18.9. Страхове відшкодування виплачується в розмірі збитку, але не вище страхової суми, встановленої договором страхування на додаткові витрати, з врахуванням вимог особливих умов.
- 18.10. В розрахунок збитку включаються тільки витрати на ліки, введення лікарських речовин хворій тварині, транспортні витрати для доставки тварини за направленням спеціаліста ветеринарної медицини на м'ясозаготівельний пункт, а в разі загибелі худоби – оплата за розтин трупа та доставку трупа на завод м'ясо-кісткової муки чи скотомогильник.
- 18.11. Якщо на день загибелі великої рогатої худоби, коней, віслуків, мулів, свиней, овець чи кіз у Страхувальника в господарстві було більше голів тварин страхового віку і одного виду, ніж застраховано, і неможливо встановити, яка з тварин була застрахована, то страхова сума, встановлена за Договором страхування, ділиться на фактичну кількість голів тварин даного виду, що були у Страхувальника на день страхового випадку.
- 18.12. Страхове відшкодування в такому випадку виплачується в тій частині страхової суми, яка прийдеться на долю однієї голови тварини.
- 18.13. Тварини, що залишилися, вважаються застрахованими до кінця терміну дії договору страхування у відповідно зменшених страхових сумах.

19. ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ БДЖОЛОСІМЕЙ

- 19.1. Страхова сума за Договором страхування встановлюється за домовленістю із Страхувальником (договірна страхова сума).
- 19.2. Вона має бути однаковою для кожної бджолосімі, але не вищою від її ринкової вартості.
- 19.3. Додатково за договором страхування з окремим визначенням страхової суми, також на договірну страхову суму (не вище ринкової вартості), можуть бути застраховані вулики та основна бджільницька продукція (мед, віск).
- 19.4. Страхування бджолосімей проводиться за одним із варіантів (на вибір Страхувальника):
- 19.4.1. **1 варіант** – на випадок загибелі від хвороб (крім інвазійних) та пожежі, вибуху, удару блискавки, землетрусу, повені, обвалу, бурі, урагану, граду, замерзання, а також від отруєння (включаючи отруєння пестицидами), викрадення, знищення з метою припинення поширення інфекційних хвороб та знищення внаслідок неправомірних дій третіх осіб;
- 19.4.2. **2 варіант** – від ризиків, передбачених у 1-му варіанті п.55 цих Правил з урахуванням відповідальності за загибель бджолосімей від інвазійних захворювань.

Вулики та основна бджільницька продукція вважаються застрахованими на випадок їх знищення чи пошкодження внаслідок пожежі, вибуху, удару блискавки, землетрусу, повені, обвалу, бурі, урагану, граду, викрадення, знищення з метою припинення поширення хвороби, знищення (пошкодження) внаслідок неправомірних дій третіх осіб. Перелічені ризики в подальшому вважаються страховими випадками.

- 19.5. Взяті на страхування пасіки вважаються застрахованими в усіх житлових та допоміжних приміщеннях, на присадибній ділянці за адресою, зазначеною у страховому свідоцтві, а також на час їх перебування на кочових пасіках (із зазначенням адреси).
- 19.6. Договір страхування бджолосімей укладається в період після весняного обльоту і до входу в зиму з обов'язковим оглядом вуликів та наявності в них бджолосімей.
- 19.7. Укладання договору страхування здійснюється після перевірки ветеринарно-санітарного паспорта пасіки (характеристика пасіки, ветеринарно-санітарний стан, наявність епізоотичних обставин на пасіці) за наявності в ньому печатки районного управління державної ветеринарної медицини та підпису спеціаліста ветеринарної медицини.
- 19.8. Договір страхування не може бути укладений, якщо бджолосім'ї хворі. Проте, якщо бджолосім'ї хворі на інвазійні хвороби, договір може бути укладений за першим варіантом (п. 19.4.1 цих Правил), про що робиться відповідна позначка у страховому свідоцтві.
- 19.9. Збиток визначається:
 - 19.9.1. у разі загибелі або викрадення бджолосімей – у розмірі встановленої договором страхової суми на одну бджолосім'ю;
 - 19.9.2. у разі знищення або викрадення вуликів – у розмірі встановленої договором страхової суми на один вулик;
 - 19.9.3. у разі пошкодження вулика – у розмірі вартості ремонту, встановленої на підставі квитанції організації, яка проводила ремонт;
 - 19.9.4. у разі повного знищення або викрадення бджільницької продукції – у розмірі встановленої договором страхової суми на цю продукцію;
 - 19.9.5. у разі часткового знищення або пошкодження бджільницької продукції – у такому відсотку страхової суми на цю групу, який становить пошкоджена (знищена) продукція до загальної її кількості на день страхового випадку.
- 19.10. Якщо на день загибелі бджолосімей у страхувальника в господарстві було їх більше, ніж застраховано, то страхова сума, встановлена за договором, ділиться на фактичну кількість бджолосімей, що були у страхувальника на день страхового випадку і в розрахованій сумі проводиться виплата страхового відшкодування за кожну загинулу бджолосім'ю.

20. ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ СОБАК

- 20.1. За договором можуть бути застраховані собаки, що належать громадянам і утримуються в житловому приміщенні, а також ті, що належать юридичній особі і використовуються для виконання службових обов'язків (митна служба, прикордонні та охоронні служби тощо).
- 20.2. Страхування здійснюється на випадок загибелі собак внаслідок хвороби, пожежі, вибуху, удару блискавки, землетрусу, повені, обвалу, бурі, урагану, граду, знищення за розпорядженням спеціаліста ветеринарної медицини у зв'язку з проведенням заходів боротьби з епізоотією або невиліковною хворобою.
- 20.3. Страховим випадком вважається і лікування собаки від хвороби або від травми, одержаної внаслідок нещасного випадку. Перелічені ризики в подальшому вважаються страховими випадками.
- 20.4. Страхова сума за Договором страхування встановлюється за бажанням Страхувальника (договірна страхова сума), але не вище ринкової вартості даної породи та віку собаки.

- 20.5. Витрати страхувальника, пов'язані з лікуванням собаки, приймаються на страхування за окремою страховою сумою, яка встановлюється за домовленістю із страхувальником.
- 20.6. У разі продажу або дарування застрахованої собаки Страхувальник має право передати страхове свідоцтво новому власнику собаки або переоформити договір на іншого собаку, придбаного у власність.
- 20.7. Договір з новим власником собаки або на іншого собаку, що придбаний замість колишнього, переоформляється страховиком, який уклав договір. У такому разі страхувальнику замість раніше виданого страхового свідоцтва видається нове, а колишнє страхове свідоцтво разом з копією нового страхового свідоцтва зберігається у страховика, який переоформив договір.
- 20.8. Страхове свідоцтво, отримане новим власником собаки, має бути переоформлене протягом одного місяця після придбання собаки. Якщо за цей час договір не буде переоформлено, то він вважається таким, що втратив чинність.
- 20.9. Переоформлений договір страхування набуває чинності з наступного дня після переоформлення і діє до кінця терміну, зазначеного у попередньому страховому свідоцтві (з урахуванням вимог особливих умов).
- 20.10. Договір страхування з новим власником або на іншого собаку переоформляється на ту страхову суму, яка була встановлена попереднім договором, за вирахуванням суми виплаченого страхового відшкодування.
- 20.11. Якщо новий власник придбаного собаки бажає при переоформленні договору підвищити страхову суму, то в такому випадку укладається додатковий договір (з урахуванням вимог особливих умов).
- 20.12. Збиток визначається:
- 20.12.1. у разі загибелі або вимушеного знищення собаки – у розмірі страхової суми, встановленої договором страхування;
- 20.12.2. якщо собаку лікували від хвороби або травми – у розмірі вартості лікування, що зазначена у довідці спеціаліста ветеринарної медицини, який лікував собаку. Проте така сума не повинна перевищувати страхової суми, зазначеної в договорі на страхування додаткових витрат.

21. ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ ХУТРОВИХ ЗВІРІВ (КРОЛІ, НУТРІЇ)

- 21.1. На страхування беруться травоядні хутрові звірі (кролі, нутрії) з 45-денного віку.
- 21.2. Страхова сума встановлюється за домовленістю із Страхувальником (договірна страхова сума) і має бути однаковою для кожного кроля чи кожної нутрії, але не вищою від їх ринкової вартості.
- 21.3. Страхування проводиться на випадок вимушеного забою (знищення), загибелі хутрових звірів внаслідок хвороби, нападу диких звірів чи бродячих собак, пожежі, вибуху, дії електричного струму, сонячного чи теплового удару, удару блискавки, бурану, урагану, бурі, обвалу, повені, землетрусу, викрадення. Перелічені ризики в подальшому вважаються страховими випадками.
- 21.4. Звірі вважаються застрахованими у житлових та допоміжних приміщеннях на присадибній ділянці за адресою, вказаною у страховому свідоцтві.
- 21.5. Збиток визначається:
- 21.5.1. у разі викрадення звірів – у розмірі страхової суми, встановленої договором на кожну голову;
- 21.5.2. у разі загибелі, знищення звірів – у розмірі страхової суми, встановленої договором на кожну голову, з вирахуванням вартості шкурки. Вартість шкурки визначається за ринковими цінами на день страхового випадку.
- 21.5.3. у разі вимушеного забою звірів – у розмірі різниці між страховою сумою, встановленою договором на кожну голову, з вирахуванням вартості шкурки і придатного до вживання м'яса (вартість шкурки і придатного до вживання м'яса визначається страховиком за ринковими цінами на день страхового випадку).

- 21.6. Якщо внаслідок страхового випадку шкурка і м'ясо визнані спеціалістом ветмедицини непридатними до використання, то страхове відшкодування виплачується з розрахунку страхової суми на кожну голову.
- 21.7. Якщо непридатними до використання визнані м'ясо або шкурка, то страхове відшкодування виплачується у розмірі різниці між страховою сумою, встановленою договором на кожну голову, та вартістю придатних до використання м'яса або шкурки.
- 21.8. Якщо на день загибелі звірів у страхувальника в господарстві було більше голів страхового віку, ніж застраховано, то страхова сума, встановлена за договором, ділиться на фактичну кількість голів звірів, що були у страхувальника на день страхового випадку і в розрахованій сумі проводиться виплата страхового відшкодування за кожну загиблу тварину.

22. ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ ДЕКОРАТИВНИХ ТА ЕКЗОТИЧНИХ ПТАХІВ І ТВАРИН

- 22.1. За Договором страхування можуть бути застраховані декоративні тварини (коти, хом'яки тощо), декоративні птахи (папути, канарки тощо) та екзотичні тварини (мавпи, змії тощо) на страхову суму, встановлену за домовленістю із Страхувальником для кожного птаха чи тварини (договірна страхова сума), але не вище їх ринкової вартості.
- 22.2. Страхування проводиться на випадок загибелі, викрадення або вимушеного знищення. Перелічені ризики в подальшому вважаються страховими випадками.
- 22.3. Збиток визначається у разі загибелі, викрадення або вимушеного знищення застрахованого птаха чи тварини – у розмірі страхової суми, зазначеної у Договорі страхування.

Додаток 5
До Правил добровільного страхування майна
(іншого, ніж передбачено пунктами 5 – 9 статті
6 Закону України «Про страхування»)

Таблиця 1

Базові річні страхові тарифи

№ п/п	Види майна	Тариф, %																	
		Ризики																	
		Вплив води	Зіткнення з застрахованим Майном засобів водного транспорту або наїзд на застраховане Майно наземних транспортних засобів	ПДТО	Пошкодження від дії звукового удару	Втрата, знищення або пошкодження застрахованого Майна внаслідок проведення робіт, пов'язаних з будівництвом/реконструкцією об'єктів нерухомості, що знаходяться поряд з застрахованим Майном	Втрата, знищення або пошкодження застрахованого Майна внаслідок проведення робіт, пов'язаних з будівництвом/реконструкцією в сусідніх приміщеннях, що не належать Страхувальнику	ІВП	Вогневі				Стихійні лиха (явища)						
									Пожежа	Пошкодження димом	Вибух	Удар блискавки, що викликав пожежу	Землетрус, зсув, обвал, осип, осідання, провали, карстові провали	Каменепад, селя, сход снігової лавини	Град (великий град), злива (сильний дощ)	Дуже сильний снігопад, тиск снігу, що виник внаслідок дуже сильного снігопаду, сильне налипання снігу, дуже сильний мороз, дуже сильна спека	Сильний вітер, включаючи шквали і смерчі	Водопілля, паводь (високий рівень води), підтоплення (підвищення рівня ґрунтових вод)	Падіння на застраховане Майно пілотованого літаючого апарату, його частин, вантажу та багажу, що ним перевозяться, а також рослин палива, що знаходяться в баках цього літаючого апарату
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Нерухоме майно:																			
1	будівлі, споруди, приміщення	0,08	0,015	0,25	0,05	0,12	0,12	0,05	0,12	0,1	0,12	0, 1	0,1	0,03	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
2	конструктивні елементи будівель, споруд, приміщень	0,1	0,1	0,25	0,05	0,12	0,12	0,01	0,1	0,07	0,1	0,1	0,1	0,03	0,05	0,05	0,06	0,05	0,05
3	земельні ділянки з поліпшеннями або без поліпшень	0,05	0,05	0,1	0,05	0,1	0,1	0,01	0,08	0,04	0,08	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
4	оздоблення будівель, споруд, приміщень	0,25	0,15	0,3	0,05	0,1	0,1*	0,02	0,2	0,15	0,15	0,1	0,05	0,03	0,05	0,05	0,05	0,08	0,05
5	обладнання будівель, споруд, приміщень	0,1	0,05	0,1	0,05	0,1	0,1	0,05	0,15	0,1	0,1	0,1	0,05	0,03	0,05	0,05	0,1	0,1	0,05
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
6	Інженерні мережі	0,1	0,05	0,15	0,05	0,1	0,1	0,05	0,08	0,12	0,1	0,05	0,04	0,03	0,03	0,08	0,1	0,1	0,02

7	Інженерні споруди	0,1	0,05	0,15	0,05	0,1	0,1	0,05	0,08	0,12	0,1	0,07	0,04	0,03	0,03	0,08	0,1	0,1	0,02
8	Передавальні пристрої	0,1	0,05	0,5	0,05	0,1	0,1	0,05	0,15	0,12	0,2	0,1	0,04	0,03	0,03	0,08	0,1	0,1	0,02
Рухоме майно:																			
9	Обладнання, механізми	0,1	0,1	0,3	0,04	0,05	0,04	0,02	0,25	0,1	0,25	0,1	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
10	Спеціальна та сільськогосподарська техніка	0,1	0,1	0,3	0,04	0,05	0,04	0,02	0,2	0,07	0,2	0,1	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
11	Транспортні засоби під час зберігання на торгівельних майданчиках, експонування	0,1	0,12	0,3	0,04	0,05	0,04	0,1	0,15	0,12	0,15	0,1	0,08	0,05	0,1	0,05	0,18	0,05	0,05
12	Товари в обороті (товарні запаси)	0,1	0,1	0,3	0,04	0,05	0,04	0,02	0,25	0,15	0,2	0,1	0,08	0,05	0,05	0,08	0,05	0,08	0,05
Майно, що страхується на особливих умовах:																			
13	Скляні предмети	0,1	0,1	0,5	0,06	0,05	0,04	0,1	0,15	0,1	0,2	0,05	0,1	0,1	0,12	0,12	0,1	0,1	0,05
14	Ювелірні вироби, предмети із дорогоцінних металів, вироби з коштовних металів, коштовних та напівкоштовних каменів	0,12	0,05	0,5	0,04	0,05	0,04	0,05	0,2	0,2	0,3	0,05	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,05
15	Грошові знаки, бланки цінних паперів, грошові знаки у вигляді монет	0,15	0,05	1,0	0,04	0,05	0,04	0,05	0,3	0,25	0,3	0,01	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,08	0,05
16	Банкомати, засоби зчитування та обробки інформації	0,15	0,15	0,75	0,04	0,05	0,044	0,1	0,12	0,1	0,1	0,05	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,05
17	Цілісні майнові комплекси	0,1	0,1	0,2	0,04	0,05	0,04	0,05	0,15	0,1	0,15	0,1	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05

Базові річні страхові тарифи страхування будівельних та монтажних робіт

№	Страхові ризики	Предмет Договору страхування						
		Будівельні роботи	Монтажні роботи	Устаткування б/м майданчика	Об'єкти, що знаходяться на б/м майданчику	Машини і обладнання, що використовуються при будівництві та/або монтажу	Вантажі (матеріали, конструкції) при перевезенні по території б/м майданчик	Витрати по розчищенню території
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Пожежа	0,15	0,15	0,15	0,15	0,25	0,2	0,15
2	Вибух	0,1	0,1	0,1	0,1	0,15	0,1	0,1
3	Удар блискавки	0,04	0,04	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
4	Падіння пілотованих літальних об'єктів або їхніх частин	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
5	Стихійні лиха							
а	буря, ураган, смерч, шторм	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
б	повінь, підтоплення, паводок, льодохід	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
в	землетрус, осідання ґрунту, зсув, обвал	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15
г	сель, сніжні лавини, каменепад	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
д	крупний град, сильний дощ, злива	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
е	ожеледь, сильний снігопад, хуртовина, сильні морози	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
є	інші надзвичайні руйнуючі явища природи	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
6	Дія води	0,056	0,056	0,07	0,07	0,05	0,07	0,05
7	Сторонній вплив	0,1	0,1	0,1	0,1	0,12	0,12	0,1
8	Протиправні дії третіх осіб	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,25	0,2
9	Помилки	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,12	0,15
10	Інші аварійні події	0,12	0,12	0,12	0,12	0,15	0,12	0,12

Післяпускові гарантійні зобов'язання підлягають страхуванню за базовим страховим тарифом 0,4% від страхової суми, встановленої для такого страхового ризику.

Таблиця 3

Базові річні страхові тарифи добровільного комплексного страхування сільськогосподарської продукції

	Озимі культури	Ярі зернові, зернобобо ві	Цукрові буяки	Картопля	Технічні культури	Сади, виноградн ики, інші насадженн я	Овочі у відкритом у ґрунті	Культури у закритому ґрунті	Росадник и
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Автономна Республіка Крим	6,8	6,0	7,6	7,2	7,2	7,2	6,8	5,2	5,2
Області:									
Вінницька	6,4	5,6	7,6	7,2	7,2	6,4	6,8	5,2	4,8
Волинська	6,4	5,6	7,2	7,2	5,6	6,4	6,8	5,2	4,8
Дніпропетровська	6,8	6,0	7,6	7,2	7,6	6,4	7,6	5,2	4,8
Донецька	6,8	6,0	7,6	7,2	7,6	6,4	7,6	5,2	4,8
Житомирська	6,4	5,6	7,2	7,6	7,6	6,4	6,8	5,2	4,8
Закарпатська	6,8	6,0	7,2	7,2	7,6	7,2	6,8	5,2	5,2
Запорізька	6,8	6,0	7,6	7,2	7,2	7,2	7,6	5,2	5,2
Івано-Франківська	6,4	6,0	7,2	7,2	7,6	6,4	6,8	5,2	4,8
Київська	6,0	5,6	7,2	7,6	5,6	6,4	7,2	5,2	4,8
Кіровоградська	6,0	5,6	7,2	7,6	5,6	6,4	6,8	5,2	4,8
Луганська	6,8	6,0	7,6	7,2	7,6	6,4	7,6	5,2	5,2
Львівська	6,4	6,0	7,2	7,2	5,6	6,4	7,6	5,2	4,8
Миколаївська	6,8	6,0	7,6	7,6	7,6	7,2	7,6	5,2	5,2
Одеська	6,8	6,0	7,6	7,6	7,6	7,2	7,6	5,2	5,2
Полтавська	6,0	5,6	7,2	7,6	5,6	6,4	6,8	5,2	4,8
Рівненська	6,0	5,6	7,2	7,2	6,4	6,8	6,8	5,2	4,8
Сумська	6,0	5,6	7,2	7,2	6,4	6,8	6,8	5,2	4,8

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Тернопільська	6,0	5,6	7,2	7,2	6,8	6,4	6,8	5,2	4,8
Харківська	6,4	5,6	7,2	7,2	6,8	7,2	7,2	5,2	5,2
Херсонська	6,8	6,0	7,6	7,6	7,6	7,2	7,6	5,2	5,2
Хмельницька	6,0	5,6	7,2	7,2	5,6	6,4	6,8	5,2	4,8
Черкаська	6,0	5,6	7,2	7,6	6,0	6,4	7,2	5,0	4,8
Чернівецька	6,4	6,0	7,6	7,2	6,8	6,8	6,8	5,2	4,8
Чернігівська	6,4	5,6	7,2	7,6	7,2	6,8	6,8	5,2	4,8
м. Севастополь	6,8	6,0	7,6	7,2	7,2	7,2	6,8	5,2	5,2

Базові страхові тарифи, наведені в Таблиці 3 розраховані на один “сільськогосподарський сезон” - з весни по осінь або з осені по весну.

В залежності від об'єктивних чинників, що суттєво впливають на ступінь страхового ризику (географічна та кліматична зони, види та розміри франшизи, обмеження страхування та т.і.), кінцевий розмір страхового тарифу розраховується за допомогою підвищувальних (від 1,0 до 10,0) та понижуючих (від 1,0 до 0,1) коефіцієнтів шляхом множення корегувального коефіцієнту на базовий страховий тариф.

Річний базовий страховий тариф при страхуванні сільськогосподарської продукції в місцях зберігання (за усіма ризиками, зазначеними в особливих умовах) складає 1,5% від страхової суми.

Таблиця 4

Базові річні страхові тарифи добровільного індексного страхування сільськогосподарської продукції

	Озимі культури	Ярі зернові, зернобобові	Цукрові буряки	Картопля	Технічні культури	Сади, виноградники, інші насадження	Овочі у відкритому грунті	Культури у закритому грунті	Розсадки
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Автономна Республіка Крим	5,2	4,6	5,8	5,5	5,5	5,5	5,2	4,0	4,0
Області:									

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Вінницька	4,9	4,3	5,8	5,5	5,5	4,9	5,2	4,0	3,7
Волинська	4,9	4,3	5,5	5,5	4,3	4,9	5,2	4,0	3,7
Дніпропетровська	5,2	4,6	5,8	5,5	5,8	4,9	5,8	4,0	3,7
Донецька	5,2	4,6	5,8	5,5	5,8	4,9	5,8	4,0	3,7
Житомирська	4,9	4,3	5,5	5,8	5,8	4,9	5,2	4,0	3,7
Закарпатська	5,2	4,6	5,5	5,5	5,8	5,5	5,2	4,0	4,0
Запорізька	5,2	4,6	5,8	5,5	5,5	5,5	5,8	4,0	4,0
Івано-Франківська	4,9	4,6	5,5	5,5	5,8	4,9	5,2	4,0	3,7
Київська	4,6	4,3	5,5	5,8	4,3	4,9	5,5	4,0	3,7
Кіровоградська	4,6	4,3	5,5	5,8	4,3	4,9	5,2	4,0	3,7
Луганська	5,2	4,6	5,8	5,5	5,8	4,9	5,8	4,0	4,0
Львівська	4,9	4,6	5,5	5,5	4,3	4,9	5,8	4,0	3,7

Миколаївська	5,2	4,6	5,8	5,8	5,8	5,5	5,8	4,0	4,0
Одеська	5,2	4,6	5,8	5,8	5,8	5,5	5,8	4,0	4,0
Полтавська	4,6	4,3	5,5	5,8	4,3	4,9	5,2	4,0	3,7
Рівненська	4,6	4,3	5,5	5,5	4,9	5,2	5,2	4,0	3,7
Сумська	4,6	4,3	5,5	5,5	4,9	5,2	5,2	4,0	3,7
Тернопільська	4,6	4,3	5,5	5,5	5,2	4,9	5,2	4,0	3,7
Харківська	4,9	4,3	5,5	5,5	5,2	5,5	5,5	4,0	4,0
Херсонська	5,2	4,6	5,8	5,8	5,8	5,5	5,8	4,0	4,0
Хмельницька	4,6	4,3	5,5	5,5	4,3	4,9	5,2	4,0	3,7
Черкаська	4,6	4,3	5,5	5,8	4,6	4,9	5,5	3,9	3,7
Чернівецька	4,9	4,6	5,8	5,5	5,2	5,2	5,2	4,0	3,7
Чернігівська	4,9	4,3	5,5	5,8	5,5	5,2	5,2	4,0	3,7
м. Севастополь	5,2	4,6	5,8	5,5	5,5	5,5	5,2	4,0	4,0

Базові страхові тарифи, наведені в Таблиці 4 розраховані на один “сільськогосподарський сезон” - з весни по осінь або з осені по весну.

Базові річні страхові тарифи добровільного індексного страхування сільськогосподарської продукції

№ п/п	Найменування областей	Велика рогата худоба	Коні, віслюки, мули	Свині	Вівці і кози	Бджолосім'ї		Собаки	Кролі і нутрії	Декора- тивні та екзотичні птахи і тварини
						1 ва- ріант	2 ва- ріант			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	АР Крим	3,0	7,0	11,0	6,0	1,5	3,0	2,0	2,5	2,0
2.	Вінницька	3,0	7,0	10,0	10,0	2,0	5,0	2,0	3,0	2,0
3.	Волинська	3,5	7,0	15,0	14,0	2,5	5,0	2,0	2,0	2,0
4.	Дніпропетровська	2,5	7,0	11,0	7,0	3,5	7,0	2,0	2,0	2,0
5.	Донецька	3,0	7,0	9,0	6,0	4,0	8,0	2,0	2,0	2,0
6.	Житомирська	3,0	7,0	11,0	8,0	4,5	9,0	2,0	1,5	2,0
7.	Закарпатська	4,5	7,0	12,0	14,0	1,5	3,0	2,0	2,0	2,0
8.	Запорізька	3,0	7,0	10,0	7,0	1,5	3,0	2,0	1,5	2,0
9.	Івано-Франківська	3,5	7,0	12,0	18,0	1,5	3,0	2,0	1,5	2,0
10.	Київська	5,0	7,0	7,0	9,0	2,5	5,0	2,0	1,5	2,0
11.	Кіровоградська	4,0	7,0	11,0	10,0	2,5	5,0	2,0	1,5	2,0
12.	Луганська	3,0	7,0	9,0	6,0	4,0	8,0	2,0	2,0	2,0
13.	Львівська	3,5	7,0	12,0	13,0	1,5	3,0	2,0	4,0	2,0
14.	Миколаївська	3,5	7,0	15,0	8,0	4,5	9,0	2,0	1,5	2,0
15.	Одеська	3,5	7,0	15,0	14,0	3,0	6,0	2,0	2,0	2,0
16.	Полтавська	2,5	7,0	7,0	9,0	1,5	3,0	2,0	2,0	2,0
17.	Рівненська	3,0	7,0	6,0	11,0	2,5	5,0	2,0	1,5	2,0
18.	Сумська	3,0	7,0	8,0	11,0	2,0	4,0	2,0	2,0	2,0
19.	Тернопільська	3,5	7,0	6,0	16,0	2,0	4,0	2,0	4,5	2,0
20.	Харківська	3,0	7,0	6,0	7,0	2,0	4,0	2,0	2,5	2,0
21.	Херсонська	3,5	7,0	11,0	7,0	2,5	5,0	2,0	4,5	2,0
22.	Хмельницька	3,0	7,0	11,0	10,0	1,5	3,0	2,0	1,5	2,0
23.	Черкаська	3,0	7,0	7,0	10,0	2,0	4,0	2,0	3,5	2,0
24.	Чернівецька	3,0	7,0	9,0	18,0	1,5	3,0	2,0	2,0	2,0
25.	Чернігівська	5,0	7,0	7,0	10,0	2,0	4,0	2,0	3,5	2,0
26.	м.Київ	3,0	7,0	7,0	9,0	2,5	5,0	2,0	1,5	2,0
27.	м.Севастополь	3,0	7,0	11,0	17,0	1,5	3,0	2,0	2,5	2,0

При страхуванні додаткових витрат страхувальника застосовується тарифна ставка в такому ж розмірі, що і при страхуванні тварини, додаткові витрати з догляду за якою беруться на страхування. При умові укладання договору страхування тварини на страхову суму, що перевищує встановлений ліміт, на різницю між страховою сумою, замовленою страхувальником, і лімітом застосовується збільшена вдвічі базова тарифна ставка. При страхуванні вуликів та основної бджільницької продукції (мед, віск) застосовується тарифна ставка в такому ж розмірі, що і при страхуванні бджолосімей (з урахуванням варіантів страхування).

Предметом Договору страхування, якщо це передбачене Договором страхування, можуть бути також Майнові інтереси Страхувальника, що не суперечать закону, пов'язані з розумними і доцільними витратами, котрі він повинен здійснити при настанні страхового випадку, а саме:

Таблиця 6

№ п/п	Види витрат	Тариф, %
1	Всі необхідні і доцільно здійснені витрати по рятуванню застрахованого Майна, а також по зменшенню та/або запобігання збитку і встановленню його розміру	0,04
2	Витрати на заходи по відновленню пошкодженого та/або знищеного Майна, а саме по розбиранню і/або переміщенню будівель, споруд, обладнання на нове місце, повторний монтаж або відновлення частин застрахованого Майна	0,035
3	Витрати по прибиранню, зазначеної у Договорі страхування території, від уламків (залишків) Майна, яке було пошкоджене внаслідок страхового випадку	0,03

Виходячи із ступеня ризику при встановленні ставки страхового тарифу можливе застосування понижуючого (від 1,0 до 0,01) або підвищуючого (від 1,0 до 20,0) коефіцієнтів, враховуючи фактори, які збільшують або зменшують ймовірність настання страхового випадку, у тому числі: вид підприємства, діяльності, вид та вартість майна; місцезнаходження майна; особливо несприятливі фактори ризиків; збитковість за останні 3 роки діяльності; особливо сприятливі фактори ризиків; вид та ступінь ризику, ступінь безпеки, засоби безпеки; строк дії Договору страхування; наявність та розмір франшизи.

3. При укладанні Договору страхування на строк менше одного року застосовуються коефіцієнти, наведені в Таблиці 7.

Таблиця 7

Строк страхування (місяці)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Коефіцієнти	0,20	0,30	0,40	0,50	0,60	0,70	0,75	0,80	0,85	0,90	0,95

4. Нормативні витрати на ведення справи за цими Правилами складають 40% в структурі вищенаведених тарифів.

Актурій

/Поплавський О.О./
Диплом №014 від 17.09.1999р.

Пропінуровано, пронумеровано та
скріплено печаткою

71 (сімдесят один) аркушів

Голова правління
АТ «УПСК»

Ришків Д.М. Ритвін

Державна комісія з регулювання
фінансових послуг

ЗАРЕЄСТРОВАНО

Підпис: *Дурен О.В.*

Прізвище, ініціали працівника

04.05.09

1190304

Реєстраційний номер

